

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM **pro základní vzdělávání**

ZŠ Dobrovského

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

**KDO CO DĚLÁ S CHUTÍ, MILE, PRÁCE JEST MU
KRATOCHVÍLE**

**ŠKOLA DĚTÍ - ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO
ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

***ZÁKLADNÍ ŠKOLA LANŠKROUN, DOBROVSKÉHO 630,
OKR. ÚSTÍ NAD ORLICÍ***

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
PREAMBULE	6
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	7
2.1 Velikost a úplnost školy.....	7
2.2 Dlouhodobé projekty (celoškolní, ročníkové, MŠMT, Glacensis)	7
2.3 Mezinárodní partneři školy	8
2.4 Charakteristika pedagogického sboru	8
3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	9
3.1 Pojetí školního vzdělávacího programu.....	9
3.2 Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu	9
3.3 Výchovné a vzdělávací strategie	12
3.4 Strategie naplňování klíčových kompetencí	13
3.5 Enviromentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO).....	14
3.6 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	15
3.7 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	15
3.8 Začlenění průřezových témat	16
3.8.1 I. stupeň.....	16
3.8.2 II. stupeň	19
3.8.3 Poznámky k začlenění průřezových témat	22
3.8.4 Klíčové kompetence a průřezová témata v celoročních školních akcích	23
3.9 ETICKÁ VÝCHOVA.....	24
UČEBNÍ PLÁN	29
3.10 Tabulace učebního plánu	29
3.11 Poznámky k učebnímu plánu.....	36
4 UČEBNÍ OSNOVY – I. STUPEŇ.....	37
4.1 Jazyk a jazyková komunikace	37
4.1.1 Český jazyk a literatura	37
4.1.2 Anglický jazyk	50
4.2 Matematika a její aplikace.....	60
4.2.1 Matematika	60
4.3 Informační a komunikační technologie	71
4.3.1 Informatika.....	71

4.4	Člověk a jeho svět	76
4.4.1	Prvouka	76
4.4.2	Vlastivěda	83
4.4.3	Přírodověda	90
4.5	Umění a kultura	96
4.5.1	Výtvarná výchova	96
4.5.2	Hudební výchova	101
4.6	Člověk a zdraví	107
4.6.1	Tělesná výchova.....	107
	Charakteristika vyučovacího předmětu	107
4.7	Člověk a svět práce	116
4.7.1	Pracovní činnosti.....	116
5	UČEBNÍ OSNOVY – II. STUPEŇ	121
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	121
5.1.1	Český jazyk a literatura	121
5.1.2	Cizí jazyk – anglický jazyk	144
5.1.3	Druhý cizí jazyk – německý jazyk	155
5.1.4	Druhý cizí jazyk – ruský jazyk	161
5.2	Matematika a její aplikace.....	167
5.2.1	Matematika	167
5.3	Informační a komunikační technologie	181
5.3.1	Informatika	181
5.4	Člověk a společnost.....	186
5.4.1	Dějepis	186
5.4.2	Výchova k občanství	196
5.5	Člověk a příroda	209
5.5.1	Fyzika.....	209
5.5.2	Chemie	220
5.5.3	Přírodopis	226
5.5.4	Zeměpis.....	236
5.6	Umění a kultura	246
5.6.1	Výtvarná výchova	246
5.6.2	Hudební výchova	256
5.7	Člověk a zdraví	269
5.7.1	Tělesná výchova.....	269
5.8	Člověk a svět práce	294
5.8.1	Pracovní činnosti.....	294
5.9	Disponibilní časová dotace	307
5.9.1	Konverzace v cizím jazyce	307
5.9.2	Biologická praktika	313
5.9.3	Anglický jazyk (nepovinný předmět).....	316
5.9.4	Technická výchova	318
6	HODNOCENÍ ŽÁKŮ.....	321

6.1	Hodnocení žáků	321
------------	-----------------------------	------------

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Škola dětí - školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název školy:

Základní škola Lanškroun, Dobrovského
630, okr. Ústí nad Orlicí

Zřizovatel školy:

Město Lanškroun
nám. J.M.Marků 12
Lanškroun 563 01
IČO:00279102
telefon: **465-385111**
www.mulanskroun.cz

Adresa školy:

Základní škola, Dobrovského 630,
Lanškroun 56301

Ředitel školy:

Mgr. Dana Krátká

IČO:

00854379

IZO:

000854379

Zástupce ředitele:

Mgr. Pavel Resler

REDIZO:

600104168

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Ivona Vyoralová
Mgr. Radomíra Koudelková
Mgr. Pavel Resler

Kontakty:

telefon: 465-321099
web: www.zslado.cz
e-mail: zslado@lanskroun.cz

Platnost dokumentu:

od 1. 9. 2016

ŠVP byl schválen pedagogickou radou dne 30. 8. 2016.

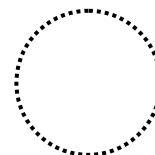
Číslo jednací:

ZSDo154/2016

Verze:

verze 7.0

.....
Mgr. Dana Krátká
ředitelka školy

razítko školy

Preambule

Změny ve vzdělávání pro XXI. století úzce souvisí se změnami ve společnosti. Vzdělávání je nutné přizpůsobit a zaměřit na osobnost dítěte. Společnost se výrazně globalizuje, neustále dochází k přílivu nových informací. S touto situací se musí každý občan vyrovnat, informace musí umět vyhledávat a využívat. Takovému postoji je blízké tematizování obsahu vzdělávání, ne soustředování se jen úzce na izolované předměty.

Kdo co dělá s chutí, mile, práce jest mu kratochvíle.

J.A. Komenský

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola, Lanškroun, Dobrovského 630 je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Na prvním stupni je zpravidla po dvou třídách v ročníku, na 2. stupni po dvou paralelních třídách v ročníku. Kapacita školy je 620 žáků.

Vybrané ukazatele				
Školní rok	Počet tříd	Počet žáků	Počet oddělení školní družiny	Přepočtený počet ped. pracovníků
2010/2011	12	272	3	17,8
2011/2012	11	272	3	16,9
2012/2013	13	281	3	18,6
2013/2014	15	316	3	21,0
2014/2015	16	323	4	21,8
2015/2016	16	345	4	21,8

Budovy základní školy jsou situovány u hlavní silnice na Šumperk s dobrou dopravní dostupností. Jedná se o areál s mnohaletou školní tradicí.

2.2 Dlouhodobé projekty (celoškolní, ročníkové, MŠMT, Glacensis)

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: ročníkové (krátkodobé, celoroční) a celoškolní (taktéž krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Každoročně se uskuteční jednodenní, popř. dvoudenní celoškolní projekt Napříč školou, vždy na určité téma. Výstupy z projektů jsou vystaveny v prostorách školy a přístupny pro všechny zájemce. Pedagogové vzájemně spolupracují na dalších projektech pro paralelní třídy, ale připravují i tento způsob výuky ve svých předmětech (např. fyzika, český jazyk, prvouka, dějepis, vlastivěda,...).

2.3 Mezinárodní partneři školy

Šestnáct let škola úzce spolupracuje se 3. podstawovou školou v Dzierzoniowie. Škola realizuje již třetí česko-polský grant v rámci Operačního programu příhraniční spolupráce Česká republika – Polsko pro období 2007 – 2013 pod názvem „Učíme se a pracujeme ve společné Evropě.“ Tento miniprojekt obsahově a tematicky navazuje na název projektu. Společně realizované akce: česko-polské lyžování, Noc s Andersenem, Festiwal Piosenki Klasowej, pobyt v Ekocentru Paleta Oucmanice, šachové turnaje online...

Organizujeme také kulturně-vzdělávací pobyty v zahraničí (Anglie, Vídeň).

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má celkem 27 stálých členů, tvoří jej 10 učitelek na 1. stupni, 13 pedagogů 2. stupně ZŠ, 4 vychovatelky ŠD a pedagogičtí asistenti. Výuka na 1. stupni je plně aprobovaná (cizí jazyky vyučují učitelky z 2. stupně, jež jsou aprobované nebo absolvovaly studium v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků), na 2. stupni je většina předmětů vyučována plně aprobovaně s výjimkou informatiky, z části anglického jazyka. Všichni vyučující splňují kvalifikační požadavky.

Ve škole pracuje výchovný poradce a metodik prevence sociálně patologických jevů.

Na velmi dobré úrovni je spolupráce mezi učiteli paralelních tříd na 1. stupni a mezi vyučujícími jednotlivých předmětů na 2. stupni v rámci předmětových komisí.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Pojetí školního vzdělávacího programu

Při úvahách o charakteru našeho školního vzdělávacího programu jsme vycházeli z dlouhodobé orientace školy. Již s přechodem na Občanskou školu jsme usilovali o zásadní změnu klimatu ve škole a změnu vzdělávacích podmínek.

Při složitosti změn, kterými škola procházela, lze říci, že jsme se snažili využívat myšlenku J.A.Komenského „Prospívá-li žák ve vědě a neprospívá-li v mravech, spíš neprospívá než prospívá“. V našem ŠVP chceme hledat rovnováhu mezi výchovou a vzděláním.

Za poslední desetiletí jsme vytvořili podmínky pro výuku informatiky. Spolupráce školy s volejbalovým oddílem spoluvytváří dobré podmínky pro pohybové aktivity našich žáků. Již v devadesátých letech byly položeny základy pro výuku jazyků. Škola od svého založení má ideální podmínky pro výuku pracovní činnosti.

Škola v průběhu let získala dovednosti v péči o hendikepované žáky, také areál je částečně bezbariérový.

V současnosti vytváříme podmínky pro vzdělávání talentované mládeže.

V ŠVP nespecifikujeme úzké zaměření školy, ale snažíme se dle potřeb žáků nabízet širší zaměření tak, aby si jednotlivé zájmové skupiny žáků mohly na naší škole vybrat. Toto širší zaměření nám umožňují vzdělávací podmínky školy a kvalifikovanost pedagogického sboru.

Naší prvořadou snahou je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. O podobnou proměnu školy se společně s rodiči našich žáků a odborníky z pedagogické veřejnosti pokoušíme již druhou desítku let. Chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století.

3.2 Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu

Cíl

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

1. Umožnit žákům osvojit si strategie učení, motivovat je pro celoživotní učení.

- dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) – knihovna, internet, exkurze
- propojení informací se skutečným životem
- komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu
- prezentace vlastních výsledků
- samostatnost, organizace vlastní činnosti
- účast v různých soutěžích a olympiádách
- žáci vedeni k sebehodnocení a poznání vlastních možností
- během výuky kladen důraz na práci s textem, čtení s porozuměním, vyhledávání informací
- zařazování metod, které podporují zvědavost
- vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost
- tvořivost (práce na projektech)

- využívání kladného hodnocení
 - účast na organizaci vzdělávání
 - práce v motivujícím prostředí
 - práce s přiměřeným učivem
 - stanovení dílčích cílů
 - osobní příklad
- 2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.**
- poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě
 - uplatňování mezipředmětových vztahů
 - objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů
 - přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám
 - motivace v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
 - uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
 - rozvíjení schopnosti logického uvažování
 - podpora netradičních způsobů řešení problémů
 - samostatné pozorování, experimentování, výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
 - sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
 - ve vhodných oblastech vzdělávání využít netradiční úlohy (Kalibro, matematický Klokán, CERMAT atd.)
- 3. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.**
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
 - naslouchat jiným a porozumět jim
 - dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování)
 - obhajovat svůj názor vhodnou a kultivovanou argumentací
 - vytvořit prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.)
 - základ spolupráce a společného prožívání, předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným
 - práce v týmu
- 4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.**
- jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti
 - atmosféra demokracie a přátelství
 - respektování společně dohodnutých pravidel

- chování
 - kooperativní učení, spolupráce ve skupině
 - podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu
 - schopnost střídat role ve skupině
 - osobní odpovědnost za výsledky společné práce
 - spolupráce s rodiči a dalšími partnery
- 5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.**
 - učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí
 - demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii
 - nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání
 - znalost svých práv a povinností
 - řešit praktické problémy nebo situace, a to na základě principů, jimiž se společnost řídí
 - vhodnou formou prosazovat své zájmy
 - učit se argumentovat
 - pracovat se školním řádem
 - školní parlament – účast zástupců tříd
- 6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.**
 - chápání bohatství a složitosti citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí
 - orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích
 - s pomocí dospělých řešení citových vztahů
 - učit se otevřeně a kultivovaně projevovat své city
 - učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám
 - vést k uvědomění citové nevyzrálosti v období dospívání
- 7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný**
 - používat bezpečné materiály, nástroje a vybavení
 - rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví ostatních
 - poskytnout dle svých možností účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví
 - vhodné prostředí – účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí – spoluúčast na jeho úpravě
 - kompenzační a hygienické přestávky
 - zdravý stravovací a pitný režim
 - prevence šikanování a násilí
 - vztahy ve škole – úcta, sounáležitost, uznání
- 8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit se žít společně s ostatními lidmi.**
 - chápání principů a fungování demokracie v osobním životě, ve škole a společnosti
 - otevřenost vůči spolužákům
 - solidarita s druhými
 - rozvíjení kritických postojů k negativním projevům

ve škole i společnosti

- integrace žáků vyžadujících speciální péči
- uvažování v evropských a souvislostech
- rozvíjení schopnosti empatie
- multikulturní výchova – porozumět odlišnému způsobu života lidí jiných kultur
- vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí
- vnímat kulturní i historické dědictví jako významný fenomén
- být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných národností

9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

- využívat znalostí a zkušeností získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost
- rozvíjet své podnikatelské myšlení
- orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru
- chápat podstatu, cíl a riziko podnikání
- uplatňování sebehodnocení žáků a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci
- harmonogram informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace
- osvojování základních pracovních dovedností a návyků

3.3 Výchové a vzdělávací strategie

Společné výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy, kterými chce škola směřovat k cílům základního vzdělávání, a tím k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků spočívá uplatňování společných postupů:

- Pedagog musí být dovedným organizátorem i vyučujícím, musí umět plánovat, Je nenápadným režisérem při kooperativní práci. Práce pedagoga předpokládá tedy jisté manažerské schopnosti (jinak řečeno – musí být kompetentní).
- Využívání různých zdrojů informací,
kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní např.:
 - učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými, apod.)
 - žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet
- Využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků (moderní pedagogické trendy, skupinová práce, dialog, projekty, atd.)
kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní např.:
 - škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze

- Spolupráce s rodiči a dalšími institucemi – Rada školy, Sdružení rodičů a přátel školy, Volejbalový klub Lanškroun, DDM, 3. podstawova škola v Dzierzoniowie atd.
kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní např.:
 - žáci se účastní společných akcí a setkání s polskou školou
- Proměna klimatu školy (tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem, školní parlament).
kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní např.:
 - žáci se podílí na organizaci školy – školní parlament, třídní samosprávy

3.4 Strategie naplňování klíčových kompetencí

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě. V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno popsat následujícím způsobem.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. žáky motivujeme v co největší míře problémovými úlohami z praktického života a jsou jim předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení problémů a dokázali svoje řešení obhájit. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi z co největšího množství všech dostupných zdrojů informací – ústních, prací s knihou, internetem, praktickými pokusy atd.

Kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka, individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci na prožití úspěchů. Během výuky vhodně používáme kooperativní učení, klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací. Podporujeme rozvoj sebehodnocení žáků. Žáci se účastní různých soutěží a olympiád, je podněcována jejich tvořivost, ve vhodných případech umožňujeme realizovat jejich vlastní nápady.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích, při zpracovávání školních projektů z nejrozličnějších oblastí a jejich výstupů. Učíme žáky obhajovat svůj názor, vhodnou formou argumentovat a zároveň naslouchat jiným názorům. Děti vedeme také ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli, ostatními dospělými, podporujeme komunikaci s jinými školami.

Kompetence sociální a personální budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy prostřednictvím školního parlamentu. V rámci skupinového vyučování usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát různé role ve skupině. Chceme je naučit základům kooperace a týmové práce. Vedeme je k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.

Kompetence občanské rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Ve třídních kolektivech žáci

společně stanoví pravidla chování. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice, k tomuto je mimo jiné využívána spolupráce se školou v Polsku.

Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí, je prostředkem k uvědomění si důležitosti znalostí pracovních postupů. Žáky také vedeme k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých možností s reálnými při profesní orientaci.

3.5 Enviromentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)

EVVO vede k pochopení komplexnosti vztahů člověka a životního prostředí. Cílem EVVO ve škole je ovlivnit myšlení a jednání žáků a uvést je do souladu s potřebami životního prostředí tak, aby se udržela jeho kvalita i pro budoucí generace.

Vzdělávací cíle a výstupy EVVO:

- zvýšení ekologického vědomí žáků
- vést žáky k pochopení složitosti a komplexnosti vztahů člověka a životního prostředí
- podpora žáků v aktivní účasti na ochraně a citlivém utváření životního prostředí
- připravit žáky na řešení aktuálních problémů v oblastech péče o životní prostředí
- působit na utváření hierarchie životních hodnot a celkového životního stylu ve smyslu potřeb udržitelného rozvoje
- přesvědčit žáky o potřebě ochrany vlastního zdraví
- v areálu školy příkladně plnit všechny zásady správné péče o životní prostředí

Opatření a postupy k zajištění EVVO ve vzdělávání všech žáků:

Environmentální výchova žáků musí být v přiměřené míře součástí výuky žáků školy ve všech předmětech i ročnících, proto základní zodpovědnost si ponechává vedení školy. Zodpovědnost spočívá především ve vytváření podmínek pro EVVO, v zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v daném směru i v následné kontrole realizace programu EVVO.

Naplnování jednotlivých cílů EVVO je zařazeno do učebních osnov jak pro I. stupeň, tak pro II. stupeň. Aktivitami programu jsou rozvíjeny nejen kompetence občanské a komunikativní, ale i kompetence k učení, kompetence sociální a personální. Kromě témat v učebních osnovách bude škola zajišťovat environmentální výchovu žáků i následujícími akcemi:

- přímá podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v environmentální výchově
- pravidelné návštěvy středisek ekologické výchovy (Oucmanice)
- ekologické vycházky spojené s poznáváním přírodního parku a oblasti Natura 2000 Lanškrounské rybníky, dokumentace oblasti
- jednou za čtyři roky zorganizovat celoškolský ekoprojekt zaměřený na průřezová témata ekologické výchovy
- zajistit v areálu školy důsledné třídění odpadu
- pravidelné návštěvy ZOO
- pravidelná účast na akcích pořádaných ke Dni Země
- zřídit v areálu školy učebnu v přírodě a v průběhu několika let arboretum se základními druhy dřevin

3.6 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu, který také stanoví metody práce a způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností. O jeho sestavení informuje koordinátora pro poskytování podpůrných opatření. S PLPP jsou seznámeni zákonní zástupci žáka. PLPP je průběžně vyhodnocován, má písemnou podobu.

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z obsahu IVP stanoveného

v § 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení ŠPZ

a žádosti zákonného zástupce. Součástí je termín vyhodnocení naplňování IVP. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Třídní učitel stanoví termín přípravy IVP, seznámí s plánem zákonného zástupce žáka, organizuje společné schůzky s pracovníky ŠPZ nebo poradenskými pracovníky školy, koordinátorem pro podpůrná opatření, pedagogy, vedením školy. IVP může být doplňován a upravován během školního roku.

Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

V případě podpůrného opatření spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů (pro žáky s LMP) od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

3.7 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Individuálně vzdělávací plán nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje nadání a mimořádné nadání žáka, s koordinátorem pro podpůrná opatření a školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu, při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel také se zákonnými zástupci nadaného a mimořádně nadaného žáka. Při vypracování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. Součástí je termín vyhodnocení naplňování IVP. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován během školního roku.

Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

3.8 Začlenění průřezových témat

3.8.1 I. stupeň

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV: Osobnostní rozvoj					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností poznávání	Čj	Prv	Prv		
Sebepoznání a sebepojetí		Prv	Prv		Př
Seberegulace a sebeorganizace		Prv	Prv		
Psychohygiena		Prv	Prv		
Kreativita				Inf	Inf, Hv

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV: sociální a morální rozvoj					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Poznávání lidí	Prv	Prv	Prv		Př
Mezilidské vztahy	Prv	Prv	Prv	Vl	Vl
Komunikace	Čj	Čj	Čj – sloh, čtení, Aj	Čj – sloh, čtení, Inf, Aj	Čj – sloh, čtení, Inf, Aj
Kooperace a kompetice				Tv	Tv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Př	Př
Hodnoty, postoje, praktická etika					Př

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - VDO					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	Čj, Prv	Prv	Prv		
Občan, občanská společnost a stát	Tv	Tv	Tv	Vl	Vl
Formy participace občanů v politickém životě				Vl	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl	Vl

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - EV					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	Vv	Prv, Vv	Prv, Vv	Př, Vv	Př, Vv
Základní podmínky života	Prv, Hv	Prv, Hv	Prv, Hv	Př, Vl	Př, Vv
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čj – čtení, Prv	Prv	Prv	Př,	Př, Vl, Vv
Vztah člověka k prostředí	Prv, Čj – čtení, Vv, Pč	Prv, Pč, Vv	Prv, Pč, Vv	Tv, Př, Pč	Tv, Vv, Pč, Př

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - EGS					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	Hv	Hv	Hv	Hv	Vl, Hv
Objevujeme Evropu a svět					Vl, M
Jsme Evropané				Vl	Vl

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - MDV					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj - čtení		Čj
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				Čj	Čj
Stavba mediálních sdělení				Čj	Čj
Vnímání autora mediálních sdělení		Čj – čtení			Hv
Fungování a vliv médií ve společnosti	Prv	Prv	Prv		Čj
Tvorba mediálního sdělení			Čj – čtení		Čj
Práce v realizačním týmu					Čj

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - MKV					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní difference			Čj – čtení	Čj – čtení	
Lidské vztahy	Prv, Čj, Tv	Prv, Čj – čtení, Tv	Prv, Tv, Čj - čtení	Čj, Tv	Př, Tv, Vl
Etnický původ				Vl, Čj	Vl, Př
Multikulturalita				Tv, Čj, Aj	Tv, Vl
Princip sociálního smíru a solidarity				Vl	Vl, Př

3.8.2 II. stupeň

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV: Osobnostní rozvoj				
Tematické okruhy	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	M	M	M, Ch	M, Ch
Sebepoznání a sebepojetí	Tv	Tv	Čj, Vo,Tv	Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Fy		Fy, Vo	Fy, Vo
Psychohygiena	Ov			
Kreativita	Tv, Inf, Hv, Vv, Pč, Tev	Tv, Inf, Hv, Vv, Pč	Tv, Inf, Hv, Vv, Pč	Tv, Hv, Vv, Pč, Inf

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV: sociální a morální rozvoj				
Tematické okruhy	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Poznávání lidí	Čj, Vo	Čj		Ch
Mezilidské vztahy	Vo	Čj, Fy, KAj	Vo	
Komunikace	Čj, Aj, Fy, Inf, KAj	Čj, Aj, Inf, KAj	Čj, Aj, Nj, Fy, Inf, Vo, Rj, KAj	Čj, Aj, Nj, Fy, Rj, KAj
Kooperace a kompetice	Fy, M,Tv, Hv	M,Tv, Hv	M, Vo,Tv, Hv	M,Tv, Hv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Fy, Pč, M	M, Pč	M, Pč	M, Pč
Hodnoty, postoje, praktická etika	Př,Tv	Tv	Čj,Tv	Př,Tv

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - VDO				
Tematické okruhy	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	práce TU, školní parlament	práce TU, školní parlament	práce TU, školní parlament	práce TU, školní parlament
Občan, občanská společnost a stát			Dě, Vo	
Formy participace občanů v politickém životě		Vo		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Dě	Vo	Vo	Dě

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - EV				
Tematické okruhy	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	Př	Př		
Základní podmínky života	Př, Z	Př, Fy	Ch	Př, Fy
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Fy, Dě	Fy, M	Fy, Dě, Ch	Z, Dě, Vo, Fy, Ch
Vztah člověka k prostředí	Př, Pč	Př, Fy, Pč, Vv	Pč, Ch	Z, Pč, Ch

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - EGS				
Tematické okruhy	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	Čj, Hv, KAj	Z, Aj, Hv, KAj	Z, Aj, Fy, Ch, Hv, KAj	Př, Fy, Vo, Ch, Hv, KAj
Objevujeme Evropu a svět	Aj, KAj	Z, Fy, KAj	Čj, Z, Fy, Nj, Rj, KAj	Aj, Rj, Nj, KAj
Jsme Evropané	Vv	Dě, Vv	Z, Vv	Dě, Vo, Vv

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - MDV				
Tematické okruhy	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj	Vo
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj, Dn	Dn	Dn	Dn
Stavba mediálních sdělení			Čj	
Vnímání autora mediálních sdělení	Hv	Hv	Hv	Čj, Hv
Fungování a vliv médií ve společnosti		Vo	Vv	Čj, Vv
Tvorba mediálního sdělení	Čj	Čj, Vv	Čj	
Práce v realizačním týmu	Čj, Vo	Čj, Vo	Čj, Vo	Čj, Vo

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - MKV				
Tematické okruhy	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference	Vo	Čj		Vo
Lidské vztahy	Vo	Dě	Dě, Vo, KAj	
Etnický původ	Vo	Dě, Vo	Čj	Dě
Multikulturalita	Čj, Aj, Hv, KAj	Aj, Hv, KAj	Čj, Aj, Nj, Rj, Hv	Vo, Aj, Nj, Rj, Hv
Princip sociálního smíru a solidarity			Čj, Vo	

3.8.3 Poznámky k začlenění průřezových témat

Zkratky předmětů:

I. stupeň	II. stupeň
Čj - Český jazyk a literatura	Čj - Český jazyk a literatura
Aj - Cizí jazyk	Aj - Cizí jazyk
M - Matematika	M - Matematika
Inf - Informatika	Inf - Informatika
Prv - Prvouka	Dě - Dějepis
Vl - Vlastivěda	Vo - Výchova k občanství
Př - Přírodověda	Fy - Fyzika
Vv - Výtvarná výchova	Ch - Chemie
Hv - Hudební výchova	Př - Přírodopis
Tv - Tělesná výchova	Z - Zeměpis
Pč - Pracovní činnosti	Vv - Výtvarná výchova
	Hv - Hudební výchova
	Tv - Tělesná výchova
	Pč - Pracovní činnosti
	Nj - Německý jazyk
	Rj - Ruský jazyk
	KAj - Konverzace v anglickém jazyce
	TeV - Technická výchova

3.8.4 Klíčové kompetence a průřezová témata v celoročních školních akcích

	učít se	řešit problém	kommunikovat	spolupracovat	občan	práce	podnikatelské dovednosti	tvorivost	city	zdraví	OSV	VDO	EV	MDV	EGS	MKV
Štafeta (vítání prvňáčků devátáky)			x		x				x		x	x				
Návštěvy kulturních akcí	x		x						x		x			x		
Zimní lyžařské kurzy	x		x	x						x						
Oslavy založení školy			x	x	x	x	x	x	x		x	x				
Den otevřených dveří			x	x	x	x		x	x		x	x				
Mikulášský den, Den dětí			x					x	x		x					
Projektové dny na I. stupni	x	x	x	x		x		x	x		x			x		
Předvánoční třídní (projektový) den	x	x	x	x		x		x	x		x			x		
Spaní ve škole v průběhu roku			x	x					x		x					x
Pěvecká soutěž	x			x					x						x	x
Školní sport. slavnosti					x				x		x					
Recitační soutěž	x		x		x			x			x			x		
Prezentace školy (div. představení, koncerty, výstavy)	x	x	x	x	x	x		x	x		x	x				
Školní parlament		x	x	x	x	x		x				x				
Projektové dny „Napříč školou“	x	x	x	x	x	x		x			x	x	x	x	x	x
Třídění odpadu										x			x			
Papírová várka					x	x				x			x			
Exkurze	x		x						x	x	x					
Reciproční výměnné pobyty v zahraničí	x		x	x	x	x			x		x	x			x	x
Sportovní kurzy (plavání, bruslení, vodácký, cyklistický)	x	x	x	x	x	x				x	x		x			
Prezentace školy na různých soutěžích, akcích	x	x	x	x	x	x		x	x		x	x				
Školní soutěže (knihovna, český jazyk)	x	x	x	x				x	x		x	x				
WWW stránky, facebook		x	x	x		x		x	x		x			x		
Školní výlety		x	x	x	x					x	x		x		x	

3.9 ETICKÁ VÝCHOVA

DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBOR

Etická výchova žáka především vede: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světového názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Vzdělávací obsah

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- *si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci*
- *se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel*
- *si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým*
- *si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých*
- *zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucítu, zájem o spolužáky*
- *vyjadřuje city v jednoduchých situacích*
- *využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů*
- *reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc*

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- *reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku*
- *si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení*
- *se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách*
- *identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí*
- *jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy*
- *iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně*

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

- *komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci*
- *respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí*
- *analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu*
- *nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva*
- *rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory*
- *spolupracuje i v obtížných sociálních situacích*
- *je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení*
- *analyzuje etické aspekty různých životních situací*
- *se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů*
- *aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy*

Etická výchova - I. stupeň			
1. Základní komunikační dovednosti			
		1. období	2. období
a)	Komunikace při vytváření výchovného kolektivu	PRV 1.,2.,3., ČJ 1.,2.,3.	ČJ 4.,5.
b)	Základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích	PRV 1.,2.,3., ČJ 1.,2.,3.	ČJ 4.,5.
c)	Základy neverbální komunikace	PRV 1.,2.,3., ČJ 1.,2.,3.	ČJ 4.,5.
d)	Komunikace citů	Prolíná celým vyučovacím procesem	Prolíná celým vyučovacím procesem
2. Pozitivní hodnocení sebe a druhých			
		1. období	2. období
a)	Sebepojetí	PRV 1.,2.,3.	Prolíná celým vyučovacím procesem
b)	Pozitivní hodnocení druhých	Prolíná celým vyučovacím procesem	Prolíná celým vyučovacím procesem
c)	Akceptace druhého	Prolíná celým vyučovacím procesem	Prolíná celým vyučovacím procesem
3. Tvořivost a základy spolupráce			
		1. období	2. období
a)	Tvořivost v mezilidských vztazích	Skupinové práce v jednotlivých předmětech	Skupinové práce v jednotlivých předmětech
b)	Schopnost spolupráce	Skupinové práce v jednotlivých předmětech	Skupinové práce v jednotlivých předmětech
c)	Elementární prosociálnost	Prolíná celým vyučovacím procesem	VV, PČ – vytváření dárků k různým příležitostem
4. Základy asertivního chování			
		1. období	2. období
a)	Iniciativa	PRV 1.,2.,3.	Skupinové práce v jednotlivých předmětech
b)	Asertivní chování	Prolíná celým vyučovacím procesem	PŘ 5 Člověk a jeho zdraví, skupinové práce

Etická výchova - II. stupeň					
1. Komunikace					
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
a)	Otevřená komunikace	Aj	Aj	Vo, Aj, Rj	Čj, Aj, Rj
b)	Aktivní naslouchání	Aj	Aj	Aj	Čj, Aj
2. Důstojnost a identita lidské osoby					
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
a)	Úcta k lidské osobě			Vo	
b)	Jedinečnost a identita člověka	Tv	Tv	Vo, Tv	Tv
3. Asertivní chování					
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
a)	Asertivní chování			Vo	
b)	Obrana před manipulací – asertivní techniky			Vo	
c)	Fair play	Tv, Aj	Tv, Aj	Tv, Aj	Tv, Aj
4. Reálné a zobrazené vzory					
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
a)	Pozitivní vzory versus pochybné idoly	Vo		Vo	
b)	Podpora pozitivního působení televize a medií				Čj

c)	Já – potenciální vzor pro druhé	Tv, Aj	Tv, Aj	Tv, Aj, Vo	Tv, Aj
5. Iniciativa a komplexní proporciálnost					
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
a)	Iniciativa a tvořivost	Aj, Vv, Vo	Aj, Vv	Aj, Vv, Vo	Aj, Vv
b)	Iniciativa ve ztížených podmínkách			Vo	
c)	Uplatnění komplexní prosociálnosti	Vo	Vo, Z		Vo
6. Aplikovaná etická výchova					
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
a)	Etické hodnoty			Vo	
b)	Sexuální zdraví			Vo	Pč - d
c)	Rodina	Vo		Vo	Vo
d)	Duchovní rozměr člověka		Dě		Vo
e)	Ekonomické hodnoty				Vo
f)	Ochrana přírody a životního prostředí	Př, Pč	Aj, Pč	Pč	Př, Z, Fy, Aj, Pč

Učební plán

3.10 Tabulace učebního plánu

2016/2017 - 2. A, B, 1. A, B

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	Celkem	Z toho disponibilní	Součet za oblast	Minimální dotace	Srovnání
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		7 + 1	7 + 1	7 + 2	6 + 2	6 + 1	40	7	51	33	40
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0 + 1	0 + 1	3	3	3	11	2		9	11
Matematika a její aplikace		Matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	25	5		20	25
Informační a komunikační technologie		Informatika	0	0	0	1	0 + 1	2	1		1	2
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	2	0	0	6	0	13	12	6
		Vlastivěda	0	0	0	1 + 1	2	4	1			4
		Přírodověda	0	0	0	1	2	3	0			3
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0	5	5	5
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	1	5	0	12	12	5
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7	0			7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		2	2	2	2	2	10	0		10	10
	Dramatická výchova											
Celkem			21	21	24	26	26	118	16	118	16 (disp) 118	118
Celková povinná časová dotace			18 - 22	18 - 22	22 - 26	22 - 26	22 - 26					

Průřezová témata se integrují

2016/2017 – 3. A, B

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	Celkem	Z toho disponibilní	Součet za oblast	Minimální dotace	Srovnání
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		7 + 1	7 + 2	7 + 2	6 + 1	6 + 1	40	7	52	33	40
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0 + 2	0 + 1	3	3	3	12	3		9	12
Matematika a její aplikace		Matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	25	5	25	20	25
Informační a komunikační technologie		Informatika	0	0	0	1	0	1	0	1	1	2
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	2	0	0	6	0	13	12	6
		Vlastivěda	0	0	0	1 + 1	2	4	1			4
		Přírodověda	0	0	0	1	2	3	0			3
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0	5	5	5
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	1	5	0	12	12	5
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7	0			7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		2	2	2	2	2	10	0	10	10	10
										0		
Celkem			22	22	24	25	25	118	16	118	16 (disp) 118	118
Celková povinná časová dotace			18 - 22	18 - 22	22 - 26	22 - 26	22 - 26					

Průřezová témata se integrují

2016/2017 – 4. A, B, C

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	Celkem	Z toho disponibilní	Součet za oblast	Minimální dotace	Srovnání
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		7 + 1	7 + 2	7 + 2	6 +1	6 + 1	40	7	53	33	40
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0 + 2	0+1+1	3	3	3	12 +1	4		9	13
Matematika a její aplikace		Matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4	4	23	3	23	20	23
Informační a komunikační technologie		Informatika	0	0	0	1	0	1	0	1	1	2
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	2	0	0	6	0	13	12	6
		Vlastivěda	0	0	0	1 + 1	2	4	1			4
		Přírodověda	0	0	0	1	2	3	0			3
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0	5	5	5
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	1	5	0	12	12	5
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7	0			7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		2	2	2	2	2	10	0	10	10	10
	Dramatická výchova				0 + 1			1	1	1		
Celkem			22	23	25	24	24	118	16	118	16 (disp) 118	118
Celková povinná časová dotace			18 - 22	18 - 22	22 - 26	22 - 26	22 - 26					

Průřezová témata se integrují

2016/2017 – 5. A, B

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	Celkem	Z toho disponibilní	Součet za oblast	Minimální dotace	Srovnání
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		7 + 1	7 + 2	7 + 2	7 + 1	5 + 2	41	8	52	33	41
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0	0+1+1	3	3	3	10 +1	2		9	11
Matematika a její aplikace		Matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4	24	4	24	20	24
Informační a komunikační technologie		Informatika	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	2	0	0	6	0	13	12	6
		Vlastivěda	0	0	0	1 + 1	2	4	1			4
		Přírodověda	0	0	0	1	2	3	0			3
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0	5	5	5
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	1	5	0	12	12	5
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7	0			7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		2	2	2	2	2	10	0	10	10	10
	Dramatická výchova				0 + 1			1	1	1		1
Celkem			20	23	25	26	24	118	16	118	16 (disp) 118	118
Celková povinná časová dotace			18 - 22	18 - 22	22 - 26	22 - 26	22 - 26					

Průřezová témata se integrují

2016/2017 – 6., 7. A, 7. B

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	6.roč	7.roč	8.roč	9.roč	Celkem	Z toho disponi- bilní	Minim. dotace	Součet za oblast
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4 + 1	4 + 1	3 + 1	4 + 1	19	4	15	
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0	12	
	Další cizí jazyk	Německý jazyk, Ruský jazyk	0	0	3	3	6	0	6	
Matematika a její aplikace		Matematika	4	3 + 1	4	4	16	1	15	
Informační a komunikační technologie		Informatika	1 + 1	0 + 1	0 + 1	0	4	3	1	
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	1	2	2	2	7	0	11	
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1 + 1	1/1 (VZ)	1	1 + 1	7 (6/1)	2		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2	2	1	7	0	21	
	Chemie	Chemie	0	0	1 + 1	2	4	1		
	Přírodopis	Přírodopis	2	1 + 1	1/1 (VZ)	1	7 (6/1)	1		
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	1	6	0		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0	10	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0	10	
	Výchova ke zdraví		0	0	0	0	0	0		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0 + 1	1 + 1	5	2	3	
Rozšiřující oblast	Volitelný předmět	Volitelný předmět	0 + 1	0 + 1	0 + 1	0 + 1	4	4		
Celkem			30	30	31	31	122	18	18 (disp.) 122	122
Celková povinná časová dotace			28-30	28-30	30-32	30-32				
Volitelný předmět		Konverzace v anglickém jazyce	1	1	1	1				
		Technická výchova	1	1	1	1				
		Sportovní a pohybové aktivity	0	0	0	0				
		Domácí nauky	0	0	0	0				

2016/2017 – 8. A, 8. B

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	6.roč	7.roč	8.roč	9.roč	Celkem	Z toho disponi- bilní	Minim. dotace	Součet za oblast
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4 + 1	4 + 1	3 + 1	4 + 1	19	4	15	
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0	12	
	Další cizí jazyk	Německý jazyk, Ruský jazyk	0	0	3	3	6	0	6	
Matematika a její aplikace		Matematika	4	3 + 1	4	4	16	1	15	
Informační a komunikační technologie		Informatika	1 + 1	0 + 1	0 + 1	0	4	3	1	
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	8	0	11	
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1 + 1	1/1 (VZ)	1	1 + 1	7 (6/1)	2		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1	2	2	1	6	0	21	
	Chemie	Chemie	0	0	1 + 1	2	4	1		
	Přírodopis	Přírodopis	2	1 + 1	1/1 (VZ)	1	7 (6/1)	1		
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	1	6	0		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0	10	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0	10	
	Výchova ke zdraví		0	0	0	0	0	0		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0 + 1	1 + 1	5	2	3	
Rozšiřující oblast (volitelné předměty)	Volitelný předmět	Volitelný předmět	0 + 1	0 + 1	0 + 1	0 + 1	4	4		
Celkem			30	30	31	31	122	18	18 (disp.) 122	122
Celková povinná časová dotace			28-30	28-30	30-32	30-32				
Volitelný předmět		Konverzace v anglickém jazyce	0	0	1	1				
		Technická výchova	0	0	1	1				
		Sportovní a pohybové aktivity	1	1	0	0				
		Domácí nauky	1	1	0	0				

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

2016/2017 – 9.

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	6.roč	7.roč	8.roč	9.roč	Celkem	Z toho disponi- bilní	Minim. dotace	Součet za oblast
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4 + 1	4 + 1	3 + 1	4 + 1	19	4	15	
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0	12	
	Další cizí jazyk	Německý jazyk, Ruský jazyk	0	0	3	3	6	0	6	
Matematika a její aplikace		Matematika	4	3 + 1	4	4	16	1	15	
Informační a komunikační technologie		Informatika	1 + 1	0 + 1	0 + 1	0	4	3	1	
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	8	0	11	
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1 + 1	1/1 (VZ)	1	1 + 1	7 (6/1)	2		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1	2	2	1	6	0	21	
	Chemie	Chemie	0	0	1 + 1	2	4	1		
	Přírodopis	Přírodopis	2	1 + 1	1/1 (VZ)	1	7 (6/1)	1		
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	1	6	0		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0	10	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0	10	
	Výchova ke zdraví		0	0	0	0	0	0		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0 + 1	1 + 1	5	2	3	
Rozšiřující oblast (volitelné předměty)	Volitelný předmět	Volitelný předmět	0 + 1	0 + 1	0	0 + 2	4	4		
Celkem			30	30	30	32	122	18	18 (disp.) 122	122
Celková povinná časová dotace			28-30	28-30	30-32	30-32				
Volitelný předmět		Konverzace v anglickém jazyce	0	0	0	1				
		Technická výchova	0	0	0	1				
		Sportovní a pohybové aktivity	1	1	0	0				
		Domácí nauky	1	1	0	0				
		Seminář Ma/Čj				1				

3.11 Poznámky k učebnímu plánu

I. stupeň

Disponibilní dotace jsou v tabulkách označeny červenou barvou

II. stupeň

Vyučovací předmět výchova ke zdraví je integrován do 7. a 9. ročníku občanské výchovy a 8. ročníku přírodopisu.

Disponibilní dotace jsou v tabulkách označeny červenou barvou

Nepovinné předměty

- I. stupeň: anglický jazyk ve 2. třídě (1 hodina/týden)
- II. stupeň: biologická praktika (1 hodina/týden)

4 Učební osnovy – I. stupeň

4.1 Jazyk a jazyková komunikace

4.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ **Obsahové, časové a organizační vymezení**

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

- v 1. – 2. ročníku – 8 hodin týdně
- v 3. ročníku – 9 hodin týdně
- v 4. ročníku – 8 hodin týdně
- v 5. ročníku – 7 hodin týdně

Vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura vede:

- k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- k využívání různých zdrojů informací - př. slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Vzdělávací obsah je rozdělen na tři tematické okruhy:

- **komunikační a slohová výchova** – vnímání a chápání jazykových sdělení, čtení s porozuměním, kultivované psaní, mluvení a rozhodování se na základě přečteného textu, jeho analýza a kritické posouzení jeho obsahu, posouzení formální stránky textu a jeho výstavba
- **jazyková výchova** – vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a jeho dalších forem; rozvoj logického myšlení, jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování; rozvoj intelektových dovedností
- **literární výchova** – základní literární druhy a jejich specifické znaky; umělecké záměry autora a vlastní názory o přečteném díle; literární fikce a skutečnost; čtenářské návyky a jejich rozvoj, schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tematické okruhy těchto průřezových témat:

VDO – občanská společnost a škola

OSV/OR – rozvoj schopností poznávání

OSV/SMR - komunikace

EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

MKV – kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita

MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

❖ **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura - Čj	Období: 1. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči (ČJL-3-1-05) - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním (ČJL- 3- 1- 08) - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev (ČJL-3-1-09)	Komunikační a slohová výchova Čtení – <u>praktické čtení</u> (technika čtení, čtení pozorné), rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat Naslouchání – <u>praktické naslouchání</u> (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) Mluvený projev – <u>základy techniky mluveného projevu</u> (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) <u>komunikační žánry</u> (vypravování, dialog na základě obrazového materiálu) Písemný projev – <u>základní hygienické návyky</u> (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), umí napsat malá i velká písmena abecedy, slabiky, slova a věty, opíše i přepíše jednoduchý text	VDO – občanská společnost a škola OSV – komunikace, rozvoj schopnosti poznávání MKV – lidské vztahy EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí		
	Jazyková výchova Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk), správná intonace při četbě věty (podle druhu) Pravopis – písmen, slov a vět (začátek a konec věty)			
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu (ČJL-3-3-02)	Literární výchova <u>Poslech literárních textů</u> <u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> <u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod			

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura - Čj	Období: 2. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti (ČJL-3-1-02) - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru (ČJL-3-1-03) - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost (ČJL-3-1-04) - na základě vlastních zážitků tvoří vlastní krátký mluvený projev (ČJL-3-1-07) - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh (ČJL-3-1-11) - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení (ČJL-3-1-10)	Komunikační a slohová výchova Čtení – <u>praktické čtení</u> (plynulé, pozorné), čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu Naslouchání – <u>praktické naslouchání</u> (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) Mluvený projev – <u>vyjadřování závislé na komunikační situaci</u>; <u>komunikační žánry</u> (vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, pozdrav, oslovení, omluva; <u>základní komunikační pravidla</u> (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - dokáže přečtený text vyprávět - umí naslouchat druhému, je schopen vyjádřit svůj názor, pocity Pisemný projev - opíše i přepíše jednoduchý text	MDV – vnímání autora mediálních sdělení MKV – lidské vztahy OSV – komunikace		
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky (ČJL-3-2-01) - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky (ČJL-3-2-07)	Jazyková výchova Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) - rozlišuje a umí vyjmenovat samohlásky, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky - umí vyjmenovat abecedu a řadit slova podle abecedy Slovní zásoba a tvoření slov slova a pojmy, význam slov, antonyma, synonyma, homonyma			

	Tvarosloví Seznámení se slovními druhy Skladba - rozlišuje druhy vět - oznamovací, rozkazovací, tázací, přací Věta jednoduchá a souvětí Pravopis - zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek - umí rozdělit jednoduchá slova na slabiky - umí rozdělit slovo na konci řádku - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - ú/ů - pozná a umí napsat párové souhlásky - spodobu na konci slov i uvnitř slova - správně píše vlastní jména osob a zvířat - pozná konec věty a začátek věty následující - věty začíná velkým písmenem - umí správně napsat větu oznamovací, rozkazovací, tázací, přací - zná a správně používá interpunkční znaménka na konci jednoduché věty - umí seřadit věty v textu			
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku (ČJL-3-3-01) - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, rozlišuje pohádku od ostatních vyprávění (ČJL-3-3-03)	Literární výchova <u>Poslech literárních textů</u> <u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> <u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod <u>Základní literární pojmy – literární druhy a žánry:</u> Rozpočítadlo, hádanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, verš, rým			

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura - Čj	Období: 3. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti (ČJL-3-1-01) - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích (ČJL-3-1-06)	Komunikační a slohová výchova Čtení – praktické čtení (plynulé, pozorné, znalost orientačních prvků v textu) - zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení - umí číst potichu i předčítat nahlas - využívá četbu jako zdroj poznatků - čte s porozuměním - umí reprodukovat text Naslouchání – věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) Mluvený projev – komunikační žánry : (vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, vzkaz, zpráva, oznámení, popis) - dokáže přečtený text vyprávět - umí naslouchat druhému, je schopen vyjádřit svůj názor, pocity Písemný projev – technika psaní (úhledný čitelný a přehledný písemný projev) <u>Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka</u>	MDV – tvorba mediálních sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV – kulturní difference MKV – lidské vztahy OSV – komunikace	Vodnické noviny	
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná (ČJL-3-2-02) - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost (ČJL-3-2-03) - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru (ČJL-3-2-04) - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves (ČJL-3-2-05) - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími	Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma. slova příbuzná, stavba slova: kořen, část předponová Tvarosloví slovní druhy , tvary slov			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

výrazy (ČJL-3-2-06) - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě,pě, vě. mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních (ČJL- 3-2-08)	- pozná <i>podstatné jméno</i> - umí určit rod, číslo - umí vyjmenovat pádové otázky - rozlišuje vlastní a obecné jméno - pozná sloveso - umí určit osobu, číslo, čas - pozná zvrtná slovesa, infinitiv - seznámí se s časováním sloves v čase přítomném Skladba Věta jednoduchá a souvětí Základní skladební dvojice Pravopis lexikální – : i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě,pě, vě. mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních , píše správně předložky			
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností (ČJL-3-3-04)	Literární výchova <u>Poslech literárních textů</u> <u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> <u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod <u>Základní literární pojmy – literární druhy a žánry:</u> Rozpočítadlo, hádanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha čtenář, divadelní představení, verš, rým			

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura - Čj	Období: 4. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas (ČJL-5-1-01) - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává (ČJL-5-1-02) - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta (ČJL-5-1-04) - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru (ČJL-5-1-07) - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace (ČJL-5-1-08)	Komunikační a slohová výchova Čtení – věcné čtení (čtení jako zdroj informací) - umí číst potichu i nahlas - odlišuje podstatné a okrajové informace - využívá četbu jako zdroj poznatků - čte s porozuměním - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí jej reprodukovat - umí si vybrat četbu podle svého zájmu Naslouchání – věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) Mluvený projev – komunikační žánry : (vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, vzkaz, zpráva, oznámení, popis, prosba) Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) Kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - umí naslouchat druhému, je schopen vyjádřit svůj názor, pocity Písemný projev – technika psaní (úhledný čitelný a přehledný písemný projev) Žánry písemného projevu: zpráva, oznámení, pozvánka, popis, vypravování Mateřský jazyk – seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace	MDV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení MKV – lidské vztahy MKV – kulturní difference MKV – etnický původ OSV – komunikace	Romské pohádky	
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (ČJL-5-2-01) - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku (ČJL-5-2-02) - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary (ČJL-5-2-04)	Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma, spisovná a nespisovná, citově zabarvená, slova			

	příbuzná, stavba slova: kořen, část předponová, příponová část, koncovka Tvarosloví slovní druhy , tvary slov pozná <i>podstatné jméno</i> - umí určit rod, číslo, pád a vzor - umí používat pádové otázky - skloňuje podstatná jména podle vzorů - pozná sloveso - umí určit osobu, číslo, čas - pozná zvratná slovesa, infinitiv - seznámí se s časováním sloves v čase přítomném, minulém a budoucím Skladba Věta jednoduchá a souvětí Základní skladební dvojice (podmět holý, rozvitý, několikanásobný a přísudek) - pozná spojky a spojovací výrazy v souvětí Pravopis <u>lexikální</u> – : i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě,pě, vě, mě; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat, planet, světadílů, států, národů, měst, vesnic, zeměpisných útvarů, svátků <u>morfologický</u> – koncovky podstatných jmen <u>syntaktický</u> – shoda přísudku s holým podmětem	MKV - multikulturalita		
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je (ČJL-5-3-01)	Literární výchova <u>Poslech literárních textů</u> <u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> <u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod <u>Základní literární pojmy – literární druhy a žánry:</u> - rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, verš, rým, přirovnání			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	- seznámí se s autory dětských knih - vede si záznam o své četbě			
--	--	--	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura - Čj	Období: 5. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení (ČJL-5-1-03) - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku (ČJL-5-1-05) - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě (ČJL-5-1-06) - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry (ČJL-5-1-09) - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti (ČJL-5-1-10)	Komunikační a slohová výchova Čtení – věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) - odlišuje podstatné a okrajové informace - využívá četbu jako zdroj poznatků - čte s porozuměním - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí jej reprodukovat - umí si vybrat četbu podle svého zájmu Naslouchání – věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) Mluvený projev – komunikační žánry : (vypravování- sestaví osnovu , dialog na základě obrazového materiálu, vzkaz na záznamníku, telefonický rozhovor, popis, Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - umí naslouchat druhému, je schopen vyjádřit svůj názor, pocity Písemný projev – technika psaní (úhledný čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) Žánry písemného projevu: <i>pozdávka, vzkaz, inzerát, dopis ,popis, vypravování</i> (sestaví osnovu k popisu a vyprávění, podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje, zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu), <i>jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník)</i>	Vv - ilustrace MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MDV – tvorba mediálního sdělení - práce v realizačním týmu - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - fungování a vliv médií ve společnosti - stavba mediálních sdělení OSV/SMR – komunikace		

	Mateřský jazyk - seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace			
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu (ČJL-5-2-03) - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty (ČJL-5-2-05) - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí (ČJL-5-2-06) - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje (ČJL- 5- 2- 07) - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách (ČJL-5-2-08) - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu (ČJL-5-2-09)	Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov - stavba slova: kořen, část předponová, - příponová část, koncovka - slova příbuzná Tvarosloví slovní druhy – umí určit všechny druhy, tvary slov <i>podstatná jména</i> - umí určit rod, číslo, pád a vzor - skloňuje podstatná jména podle vzorů <i>slovesa</i> - umí určit osobu, číslo, čas, způsob - pozná zvrtná slovesa, infinitiv, tvar složený a jednoduchý - časuje slovesa ve všech časech ve způsobu oznamovacím <i>přídavná jména</i> - určí druhy příd. jmen zná gramatiku měkkých a tvrdých příd. Jmen <i>zájmena, číslovky</i> - pozná základní druhy zájmen a číslovek - umí skloňovat osobní zájmeno já <i>přeložky</i> - užití předložky s, z Skladba Věta jednoduchá a souvětí Základní skladební dvojice (podmět holý, rozvitý, několikanásobný a přísudek) - pozná spojky a spojovací výrazy v souvětí - přímá řeč - rozpozná přímou řeč a větu uvozovací Pravopis <u>lexikální</u> – : i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných; souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene; zdvojené souhlásky; přídavná jména odvozená příponou – ský; předpony s-,z-,vz-; dě, tě, ně, ú/ů, bě,pě, vě.			

	mě; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat, planet, světadílů, států, národů, měst, vesnic, zeměpisných útvarů, svátků <u>morfologický</u> – koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých <u>syntaktický</u> – shoda přísudku s holým podmětem			
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma (ČJL-5-3-02) - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (ČJL-5-3-03) - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy (ČJL-5-3-04)	Literární výchova <u>Poslech literárních textů</u> <u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> <u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod <u>Základní literární pojmy – literární druhy a žánry:</u> - říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, pověst, dobrodružná četba, comics, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, sloka, přirovnání - seznámí se s autory dětských knih - vede si záznam o své četbě			

4.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika výuky anglického jazyka

Předmět anglický jazyk navazuje na výuku českého jazyka a rozšiřuje všeobecný kulturní rozhled žáků na základě probíraných témat. Tento rozhled vede k otevřenosti, porozumění, toleranci a schopnosti chápat a oceňovat kulturní hodnoty nejen svého národa, ale i národů jiných.

Předmět anglický jazyk zároveň přispívá k rozvoji osobnosti žáků (např. intelektuální, etické, emocionální, estetické složky). Napomáhá k výběru vhodných strategií pro efektivní učení a k dovednosti zpracovávat informace.

Výuka angličtiny přispívá k účinné komunikaci žáků v jejich osobním životě (např. při cestování), ale i v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Tento předmět také žákům napomáhá k rozvoji schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Časová dotace: 1. ročník 1 hodina
2. ročník 1 hodina
3. – 5. ročník 3 hodiny týdně

❖ Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

V oblasti Komunikace je rozvíjeno empatické a aktivní naslouchání; verbální i neverbální sdělování; specifické komunikační dovednosti (monolog, dialog); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, vysvětlování, žádost apod.).

Multikulturní výchova

Oblast Multikulturalita se vztahuje na multikulturalitu současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

❖ Výuka anglického jazyka na 1. stupni – 1. období (1. až 3. třída)

Výuka angličtiny začíná v 1. ročníku a tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání. V tomto období jde především o vzbuzení zájmu dětí o studium cizích jazyků a vytvoření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Důraz je dán na osvojení zvukové podoby angličtiny (audioorální kurz) a na rozvíjení řečových dovedností (pokyny, básničky, pozdravy apod.).

Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře.

❖ **Výuka anglického jazyka na 1. stupni – 2. období**

Výuka angličtiny pokračuje ve 4. a 5. ročníku. Žák začíná „objevovat“ strukturu angličtiny jako systému odlišného od jeho mateřského jazyka. Spolu s hovorem a poslechem nabývá postupně na významu čtení a písemný projev. Žáci se seznamují s reáliemi některých anglicky mluvících zemí.

Metody a formy práce jsou i nadále založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře, přistupují ale i prvky vyžadující uvědomělý přístup k osvojování gramatiky a slovní zásoby.

❖ **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení

Postup:

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory (na odpovídající úrovni)
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Postup:

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonány individuálně, ve dvojicích, ...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - Aj	Období: 1. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Řečové dovednosti - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně (CJ-3-1-01) - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal (CJ-3-1-02) - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu (CJ-3-1-03)	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	OSV/SMR – Komunikace, OSV/OR - Rozvoj schopnosti poznávání MKV – Kulturní difference, Lidské vztahy Hv – zpěv anglických písní Vv – grafické zpracování projektů Dv – scénky podle učebnice Pr – zásady slušného chování Ma – základní geometrické tvary		
	Tematické okruhy - rodina, školní pomůcky, volný čas, oblékání - kalendářní rok (svátky) - koupání, zvířata, počasí, příroda Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - osobní a ukazovací zájmena - jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa „být“ - číslovky 1 – 10 - množné číslo podstatných jmen pomocí koncovky „s“ - přivlastňovací zájmena můj, tvůj - rozkazovací způsob			

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - Aj	Období: 2. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Řečové dovednosti - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu (CJ-3-1-04) - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení (CJ-3-1-05) - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy (CJ-3-1-06)	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - Tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas - zvířata, jídlo, lidské tělo, oblékání - dopravní prostředky - kalendářní rok (svátky, roční období)	OSV/SMR - Komunikace, OSV/OR - Rozvoj schopnosti poznávání MKV – Kulturní difference EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět Hv – zpěv anglických písní Vv – grafické zpracování projektů Dv – scénky podle učebnice Tv		
	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - užití „to“ a „toto“ při označování věcí - jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves „moci“, „být“ a pomocného slovesa „do“ - rozkazovací způsob v běžných pokynech - jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu činnosti - předložky „v“ a „na“ při popisu umístění - předložka „z“ při označení původu produktu - dotazy na množství počítatelných podstatných jmen			

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - Aj	Období: 3. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Řečové dovednosti - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu (CJ-3-1-04) - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení (CJ-3-1-05) - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy (CJ-3-1-06)	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, rodina, škola - volný čas - nákupy - bydliště - oblékání - kalendářní rok (svátky)	OSV/SMR-Komunikace MKV – Kulturní difference Hv – zpěv anglických písní Vv – grafické zpracování projektů Dv – scénky podle učebnice		
	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - užití <i>to</i> a <i>toto</i> při označování věcí - jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves <i>být</i>, <i>mocet</i>, <i>mít</i> a pomocného slovesa <i>do</i> - vazba <i>there is</i> - rozkazovací způsob v běžných pokynech při hrách a sportu - jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu toho, co máme na sobě - předložky <i>v</i> a <i>na</i> při popisu umístění předmětů			

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - Aj	Období: 4. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům (CJ-5-3-01) - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (CJ-5-3-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, rodina, škola - volný čas, nákupy - bydliště - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - počasí - zvířata - povolání - jídlo - oblékání - dopravní prostředky	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty OSV/SMR – Komunikace, Poznávání lidí MDV – Tvorba mediálního sdělení MKV – Kulturní difference EV – Lidské aktivity a problémy ŽP EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět Prvouka – rodinná výchova Český jazyk Výchova ke zdraví Prvouka – přírodověda Prvouka – zeměpis		

	Mluvnice - dotazy na pojmenování předmětů v angličtině - sloveso mít ve 3. osobě jednotného čísla - přivlastňovací zájmena jeho, její - kladná věta, otázka a zápor v přítomném čase plnovýznamových sloves ve 3. os. j. č. (she likes, she doesn't like, does she like?) - sloveso mít - some, any - stupňování přídavných jmen - stažené formy slovesa být v kladu a záporu (They're, they aren't) - vazba There is/there are - otázka a krátká kladná/záporná odpověď se slovesem rád - předložka se dny v týdnu - vyjádření času, přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý (rutinní záležitosti)			
Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností (CJ-5-1-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (CJ-5-1-02) - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu (CJ-5-1-03)				.
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů (CJ-5-2-01) - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (CJ-5-2-02) - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá (CJ-5-2-03)				.
Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života (CJ-5-4-01) - vyplní osobní údaje do formuláře (CJ-5-4-02)				

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - Aj	Období: 5. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-01 - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (CJ-5-3-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy - Domov, rodina, škola - kalendářní rok (svátky, dny v týdnu, měsíce, roční období, hodiny) - nákupy - bydliště - oblékání - zvířata - lidské tělo Mluvnice - slovesa „být“, „mít“, „moci“/„umět“ - přítomný čas prostý a průběhový - tvorba kladné a záporné věty, tvorba otázky a krátkých odpovědí - otázky „ano/ne“ a otázky s tázacími zájmeny - osobní a přivlastňovací zájmena - neurčitý člen - množné číslo podst. jmen - přivlastňovací pád - vazba „there is/there are“	OSV/OR –Kreativita OSV/SMR-Komunikace. Poznávání lidí MKV-Multikulturalita, Kulturní difference, Lidské vztahy EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět MD – Tvorba mediálního sdělení matematika (1. lekce) zeměpis (2. lekce) přírodopis (3. lekce) hudební výchova (4. lekce) dějepis (5. lekce) výtvarná výchova (6. lekce)		

Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností (CJ-5-1-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (CJ-5-1-02) - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu (CJ-5-1-03)				
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů (CJ-5-2-01) - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (CJ-5-2-02) - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá (CJ-5-2-03)				.
Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života (CJ-5-4-01) - vyplní osobní údaje do formuláře (CJ-5-4-02)				.

4.2 Matematika a její aplikace

4.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika je vyučován v 1. až 5. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- **čísla a početní operace** - osvojení aritmetických operací ve třech složkách:
 - dovednost provádět operaci
 - algoritmičké porozumění
 - významové porozumění
 - získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná
- **závislosti, vztahy a práce s daty** - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
- **geometrie v rovině a prostoru** - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
- **nestandardní aplikační úlohy a problémy** - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Organizace:

- žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě a využívají k učení různé formy práce
- během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky

Průřezová témata:

- v tomto předmětu je realizováno EGS

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků

Učitel :

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci
- učí se pracovat v týmu

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- podněcuje žáky k argumentaci
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních
- jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- učí se vnímat složitosti světa

Učitel:

- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Oblast:	Předmět:	Období:		
Matematika a její aplikace	Matematika - M	1. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (M-3-1-01)	Číslo a početní operace Přirozená čísla - zná číslice 0 - 20 , umí je napsat a přečíst - zná význam méně, více, první, poslední, větší, menší apod. - řadí čísla podle velikosti umí zakreslit čísla do 20 na číselnou osu - zná a používá matematické symboly +, -, =, <, > - umí zapsat, přečíst, vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku - provádí rozklad na desítky a jednotky - zná značku pro litr, kilogram, metr, korunu	Vv – obrázky stejného druhu podle počtu Vv, Pč - znázornění slovní úlohy Prvouka		
	Geometrie v rovině a v prostoru - rozlišuje a umí pojmenovat jednoduché geometrické útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník) - pozná geometrická tělesa (krychle, koule) - orientuje se v prostoru - nahoře, dole, před, za	Vv. Pč – užití barev, modelování, vystřihování		
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy			

Oblast:	Předmět:	Období:		
Matematika a její aplikace	Matematika - M	2. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (M-3-1-01) - užívá lineární uspořádání ; zobrazí číslo na číselné ose (M -3-1-03)	Číslo a početní operace Přirozená čísla - umí zapsat a vyřešit příklady na +,- do 20 s přechodem přes desítku - umí zapsat a přečíst čísla do 100 - umí zakreslit čísla do 100 číselnou osu, znázorňuje číslo do 100 - provádí rozklad na desítky a jednotky - porovnává čísla do 100, umí je seřadit vzestupně i sestupně - sčítá a odčítá do 100 - zná význam závorek počítá příklady se závorkami - seznámí se s algoritmem písemného +,- do 100 <i>Násobilka</i> - seznámí se s principem násobilky do 50 <i>Mince a bankovky</i> - zná rozdíl mezi mincemi a bankovkami - zná mince a bankovky v hodnotě do 100 korun - řeší jednoduché úlohy s penězi	Vv – obrázky stejného druhu podle počtu Vv, Pč - znázornění slovní úlohy Prvouka Pč – vystřihování papírových mincí		
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci (M-3-3-01)	Geometrie v rovině a v prostoru <i>Základní útvary v rovině:</i> lomená čára, bod, přímka, úsečka , kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník - porovná úsečky podle velikosti, umí změřit délku úsečky <i>Základní útvary v prostoru:</i> krychle, koule , kvádr, válec	Vv, Pč – znázorňování modelování		
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy			

Oblast:	Předmět:	Období:		
Matematika a její aplikace	Matematika - M	3. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (M-3-1-01) - užívá lineární uspořádání ; zobrazí číslo na číselné ose (M -3-1-03) - čte zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti (M-3-1-02) - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly (M-3-1-04) - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace (M-3-1-05)	Číslo a početní operace Přirozená čísla - umí zapsat a přečíst čísla do 1000 - umí zakreslit čísla do 1000 číselnou osu, znázorňuje číslo do 1000 - provádí rozklad na stovky, desítky a jednotky - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - porovnává čísla do 1000, umí je seřadit vzestupně i sestupně - sčítá a odčítá do 1000 - zná význam závorek počítá příklady se závorkami seznámí se s algoritmem písemného +,- do 1000 <i>Násobilka a dělení</i> - zná symboly pro násobení a dělení - násobí a dělí v oboru malé násobilky <i>Jednotky času a délky</i>	Prv – měření teploty 		

	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy Číselné a obrázkové řady Magické čtverce			
--	---	--	--	--

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - M	Období: 4. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení (M-5-1-01) - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel (M-5-1-02) - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel (M-5-1-03) - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel (M-5-1-04)	Číslo a početní operace Přirozená čísla - umí zapsat a přečíst čísla do 1000 000 - znázorňuje číslo do 1000 000 na řádovém počítadle - provádí rozklad na miliony, desetitisíce, tisíce, stovky, desítky a jednotky - porovnává čísla do 1000 000, umí je seřadit vzestupně i sestupně - sčítá a odčítá písemně do 1000 000 a jednoduché příklady z paměti - počítá se závorkami - umí zaokrouhlovat na jednotlivé řády <i>Násobilka a dělení</i> - ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - umí násobit písemně jednociferným a dvojciferným činitelem - umí písemně dělit jednociferným dělitelem - násobení a dělení násobky deseti - vlastnosti početních operací s čísly <i>Písemné algoritmy početních operací</i> Sčítání, odčítání, násobení a dělení do 1000 000 <i>Práce s kalkulatorem</i> - umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulatoru - používá kalkulator ke kontrole Zlomky - zná pojem zlomek - pozná a dokáže vyznačit jednu polovinu, třetinu, čtvrtinu - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Pč – skládání papíru		

	<i>Jednotky</i> - zná jednotky hmotnosti, délky, objemu (hl, l) a času (s, min, h) - umí převádět jednotky hmotnosti a délky			
- vyhledává, sbírá a třídí data (M-5-2-01)	Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti Tabulky, jízdní řády			
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce (M-5-3-01) - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran (M-5-3-02) - sestrojí rovnoběžky a kolmice (M-5-3-03)	Geometrie v rovině a v prostoru <i>Základní útvary v rovině:</i> lomená čára, bod, přímka, polopřímka, úsečka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, čtyřúhelník, mnohoúhelník - umí pracovat s pravítkem a kružítkem - umí narýsovat přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici - umí sestrojit trojúhelník ze tří stran - pozná a umí narýsovat pravoúhlý trojúhelník <i>Vzájemná poloha přímek v rovině</i> - umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky <i>Osově souměrné útvary</i> <i>Grafický součet a rozdíl úseček</i> <i>Obvod obrazce</i> <i>Základní útvary v prostoru:</i> krychle, koule, kvádr, válec, jehlan, kužel			
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy Číselné a obrázkové řady Magické čtverce			

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika -M	Období: 5. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku (M-5-1-05) - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel (M-5-1-06) - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty (M-5-1-07) - porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose (M-5-1-08)	Číslo a početní operace Přirozená čísla - umí zapsat a přečíst čísla větší než 1000 000, orientuje se na číselné ose v oboru přes 1 000 000 - umí sčítat a odčítat z paměti i písemně přes 1 000 000 - umí násobit 10, 100, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000 - umí zaokrouhlovat na tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony - násobí písemně trojčiferným činitelem, dělí písemně jednociferným i dvouciferným dělitelem <i>Jednotky</i> - převádí jednotky času a objemu (1, hl.) Zlomky - zná pojem zlomek, čítec, jmenovatel, zlomková čára - pozná a dokáže vyznačit polovinu, třetinu, čtvrtinu - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel Desetinná čísla a jejich znázornění - seznámí se s desetinnými čísly - čte a zapisuje desetinná čísla se dvěma desetinnými místy - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty Celá čísla - porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého	EGS – Objevujeme Evropu a svět		

	záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - modelování čísla pomocí teploměru			
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy (M-5-2-02)	Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti Tabulky, jízdní řády Diagramy, grafy - umí vyhledávat údaje v jízdním řádu a řešit slovní úlohy s časovými údaji - umí pracovat s údaji v cenících apod. - umí zapsat, použít data z grafu ve čtvercové síti			
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu (M-5-3-04) - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí souměrnosti útvaru překládáním papíru (M-5-3-05)	Geometrie v rovině a v prostoru <i>Základní útvary v rovině:</i> lomená čára, bod, přímka, polopřímka, úsečka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, čtyřúhelník, mnohoúhelník - umí pracovat s pravítkem a kružítkem - umí narýsovat přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici - umí sestrojit trojúhelník ze tří stran - pozná a umí narýsovat pravoúhlý trojúhelník <i>Vzájemná poloha přímek v rovině</i> - umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky - zná pojmy rovina, trojúhelník pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný - umí sestrojit obecný, pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník <i>Osově souměrné obrazce</i> <i>Grafický součet a rozdíl úseček</i> <i>Obvod obrazce</i> <i>Obsah obrazce</i> - určí obsah čtverce a obdélníka pomocí čtvercové sítě a zná jednotky obsahu <i>Základní útvary v prostoru:</i> krychle, koule, kvádr, válec, jehlan, kužel			
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

(M-5-4-01)	Číselné a obrázkové řady			
	Magické čtverce			
	Prostorová představivost			

4.3 Informační a komunikační technologie

4.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět informatika je vyučován jako samostatný předmět ve 4. ročníku jednu hodinu týdně. Dále je vyučován v 5. ročníku. Časová dotace je jedna hodina týdně. Výuka navazuje na učivo z informatiky 4. ročníku.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou a textem. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Předmětem prolíná *průřezové téma*:

- Osobnostní a sociální výchova: OSV/OR – kreativita, OSV/SMR - komunikace

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika - Inf	Období: 4. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie (ICT-5-1-01)	Osobní počítač - přihlášení a odhlášení od sítě Zásady bezpečné práce s počítačem - vliv práce na tělesné zdraví (oči, bolesti hlavy, zvýšená únava, záda, krční páteř, ruce, kompenzační cvičení) - základní pojmy informační činnosti - jednoduchá údržba počítače			
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady (ICT-5-1-02)	Hardwarová konfigurace - skříň (základní jednotka) – procesor, pevný disk, operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky - periferie – klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skenner, reproduktory, ... Softwarová konfigurace - programy			
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady (ICT-5-1-02)	Práce s klávesnicí a myší - části klávesnice - pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení			
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím (ICT-5-1-03)	Práce se složkami a soubory - postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru - seznámení s formáty souborů (doc, gif)			
	Multimediální využití počítače - multimediální využití počítače			

- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení (ICT-5-2-03)	El. pošta = e-mail - přístup k poště (samostatná služba, přes web. rozhraní) - poštovní programy - napsání zprávy, čtení došlé zprávy, smazání došlé zprávy - připojení přílohy k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy	OSV/SMR/3 – využití el. pošty (průběžně)		
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty (ICT-5-2-01) - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích (ICT-5-2-02)	Internet - metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	OSV/SMR/3 – využití el. pošty (průběžně)		
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru (ICT-5-3-01)	Grafika - MALOVÁNÍ - grafický editor – malování	OSV/OR/5 – samostatná práce (průběžně)		
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru (ICT-5-3-01)	Textový editor - WORD - uložení, otevření souboru - pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) - označení části textu do bloku - psaní, oprava textu - základní typografická pravidla (psaní mezer za interpunkčními a dalšími znaky) - písmo – typ, velikost, tučné, kurzíva, podtržené, barva (panel nástrojů) - zarovnání odstavce (panel nástrojů) - vložení obrázku - WordArt	OSV/OR/5 – samostatná práce (průběžně)		

Oblast: Disponibilní časová dotace - volná	Předmět: Informatika - Inf	Období: 5. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie (ICT-5-1-01) - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady (ICT-5-1-02)	HW, SW - jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software			
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím (ICT-5-1-03)	Operační systém - operační systémy a jejich základní funkce			
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty (ICT-5-2-01) - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích (ICT-5-2-02) - komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení (ICT-5-2-03)	Internet a internetová komunikace - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) - základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)	OSV/SMR/5 – využití el. pošty (průběžně)		
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru (ICT-5-3-01)	Textový editor - WORD - základní funkce textového editoru Grafika - MALOVÁNÍ - grafický editor – malování Prezentace informací - POWERPOINT - základy práce se snímky - vkládání objektů (text, grafika)	OSV/OR/5 – samostatná práce (průběžně)		

4.4 Člověk a jeho svět

4.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *prvouka* je vyučován v 1., 2. a 3. ročníku 2 hodiny týdně.

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací oblast týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat.

Vzdělávání v předmětu prvouka vede k:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváření prvotního uceleného obrazu světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krás lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení)
- učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Vzdělávací obsah je rozdělen do 5 tematických okruhů:

- **Místo, kde žijeme** – důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově), probuzení kladného vztahu žáků k místu jejich bydliště postupné rozvíjení jejich národního cítění a vztahu k naší vlasti
- **Lidé kolem nás** – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).
- **Lidé a čas** – orientace v dějích a čase, vyvolání zájmu žáků o minulost, kulturní bohatství regionu i celé země
- **Rozmanitost přírody** – poznávání proměnlivosti živé a neživé přírody, jejich vzájemný soulad a rovnováha, vliv člověka na rovnováhu v přírodě, trvale udržitelný rozvoj
- **Člověk a jeho zdraví** – poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují jakou

odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti
Vzdělávání v dané oblasti

V prvouce budou realizována tato *průřezová témata*:

- EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- VDO – občanská společnost a škola – pravidla chování, výchova k samostatnosti, ...
- MKV – lidské vztahy
- OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, psychohygiena, mezilidské vztahy
- MDV – fungování a vliv médií ve společnosti

❖ **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni:

- k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět
- k upevňování preventivního chování
- k orientaci ve světě informací (časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací)
- k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí

Učitel:

- motivuje žáky pro celoživotní učení
- pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- poznávají podstatu zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávají a upevňují preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
-

Učitel:

- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívat různých informačních zdrojů
- vede žáka k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence komunikativní

Žáci:

- si rozšiřují zásobu v osvojovaných tématech
- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- vzájemně si radí a pomáhají si

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- pracují ve skupině.
- efektivně spolupracují na řešení problémů, přispívají k diskusi
- učí se respektovat názory druhých, učí se věcně argumentovat
- poznávají a chápou rozdíly mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinnosti a společných úkolů

Učitel:

- vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování pravidel
- motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

Učitel:

- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- zohledňuje soudobý stav a poznání technického rozvoje

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka - Prv	Období: 1. – 3. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí (ČJS-3-1-01)	Místo, kde žijeme - domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	VDO – Občanská společnost a škola	1. - 2. ročník	
- začlení svou obec(město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci(městě) (ČJS-3-1-02)	Místo, kde žijeme - obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť	EV – Vztah člověka k prostředí	3. ročník	
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost (ČJS-3-1-03)	Místo, kde žijeme - okolní krajina(místní oblast, region) – vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností a poznání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena	2. - 3. ročník	
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům (ČJS-3-2-01)	Lidé kolem nás - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným a sociálně slabým, společný „evropský dům“ - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování-ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové	OSV – mezilidské vztahy	1. - 3. ročník	

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	chování, předcházení konfliktům - právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	MKV – Lidské vztahy		
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností (ČJS-3-2-02)	Lidé kolem nás - rodina – fyzická a duševní práce, zaměstnání - soužití lidí – obchod, firmy, zájmové spolky		1. - 3. ročník	
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (ČJS-3-3-01)	Lidé a čas - orientace v čase a časový řád – určování času, čas, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období		1. - 3. ročník	
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije (ČJS-3-3-02)	Lidé a čas - regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	VDO – Občanská společnost a škola	3. - ročník	
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost (ČJS -3-3-03)	Lidé a čas - současnost a minulost v našem životě – proměny způsobů života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	VDO – Občanská společnost a škola	1. - 3. ročník	
- pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích (ČJS-3-4-01)	Rozmanitost přírody - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi - vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období - voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy	EV – základní podmínky života EV – vztah člověka k prostředí EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	1. - 3. ročník 1. - 3. ročník	

- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě (ČJS-3-4-02)	Rozmanitost přírody - rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam	EV – ekosystémy VV – společenstva	2. - 3. ročník 3. ročník	
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů (ČJS-3-4-03)	Rozmanitost přírody - látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek		3. ročník	
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví (ČJS-3-5-01)	Člověk a jeho zdraví - lidské tělo-stavba těla - péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní	EV – vztah člověka k prostředí OSV – poznávání lidí	1. - 3. ročník	
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (ČJS-3-5-02)	Člověk a jeho zdraví - osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),		1. - 3. ročník	
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek (ČJS-3-5-03)	Člověk a jeho zdraví - osobní bezpečí, krizové situace – šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - přivolání pomoci v případě ohrožení	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti OSV – sociální a morální	1. - 3. ročník	

	fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	rozvoj	1. - 3. ročník	
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech (ČJS-3-5-04)	Člověk a jeho zdraví - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém		1. - 3. ročník	

4.4.2 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vlastivěda je realizován ve 4. a 5. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vlastivěda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do těchto tematických okruhů:

Vzdělávací obsah je rozdělen do 5 tematických okruhů:

- **Místo, kde žijeme** – důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově), probuzení kladného vztahu žáků k místu jejich bydliště postupné rozvíjení jejich národního cítění a vztahu k naší vlasti
- **Lidé kolem nás** – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).
- **Lidé a čas** – orientace v dějích a čase, vyvolání zájmu žáků o minulost, kulturní bohatství regionu i celé země
- **Rozmanitost přírody** – poznávání proměnlivosti živé a neživé přírody, jejich vzájemný soulad a rovnováha, vliv člověka na rovnováhu v přírodě, trvale udržitelný rozvoj
- **Člověk a jeho zdraví** – poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Organizace:

- žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek

Předmětem prolínají průřezová témata:

- MKV - multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ, lidské vztahy

- EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
- VDO - občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života
- OSV – mezilidské vztahy

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec, město do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi a podobně
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanské

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda - VI	Období: 4. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu (ČJS-5-1-01) - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě (ČJS-5-1-02) - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického (ČJS-5-1-04) - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam(ČJS-5-1-06)	Místo, kde žijeme - domov – orientace v místě bydliště a na mapě ČR, členění na kraje, sousedé ČR, obyvatelé - obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť - okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, světové strany, orientační body a linie, mapy a plány - regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod - naše vlast domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR - mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	VDO – - Občan, občanská společnost a stát - Formy participace občanů v politickém životě - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV Etnický původ (menšiny, obyvatelstvo)		
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, městě (ČJS-5-2-01)	Lidé kolem nás - soužití lidí mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“	MKV - Princip sociálního smíru a solidarity		

- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení (ČJS-5-2-02) - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy (ČJS-5-2-03) - orientuje se v základních formách vlastnictví :používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy (ČJS-5-2-04) - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce, města (ČJS-5-2-05)	- chování lidí vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům - právo a spravedlnost základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot - vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky - kultura podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura, subkultura - základní globální problémy významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí	OSV/SMR – Mezilidské vztahy M – Finanční gramotnost		
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy (ČJS-5-3-01) - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek (ČJS-5-3-02)	Lidé a čas - orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace - současnost a minulost v našem životě proměny způsobu život, bydlení, předměty denní potřeby, státní svátky a významné dny - regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj - minulost a současnost obce, města	EGS – Jsme Evropané		

- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků (ČJS-5-3-03) - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků (ČJS-5-3-04) - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů (ČJS-5-3-05)	Hlavní události nejstarších českých dějin - jednotlivá období pravěku - charakteristické rysy způsobu života v pravěku a středověku - pojmy a jejich časová posloupnost (Keltové, Sámův kmenový svaz, Slované, Velká Morava, Přemyslovci, Lucemburkové, husitství, Jagellonci, Habsburkové) - významné osobnosti a jejich zařazení do příslušného období	VDO - Občan, občanská společnost a stát		
	Rozmanitost přírody - význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, národní parky	EV - Základní podmínky života		

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda - VI	Období: 5. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli (ČJS-5-1-03) - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického (ČJS-5-1-04) - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a i jiných zemích (ČJS-5-1-05)	Místo, kde žijeme - regiony ČR Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod - Evropa a svět kontinenty, evropské státy, EU, cestování - mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané VDO – Občan, občanská společnost a stát		
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, městě (ČJS-5-2-01) - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení (ČJS-5-2-02) - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy (ČJS-5-2-03)	Lidé kolem nás - soužití lidí mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ - chování lidí vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emočnosti, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům - právo a spravedlnost základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot	MKV – Princip sociálního smíru a solidarity OSV/SMR Mezilidské vztahy MKV – Lidské vztahy		

- orientuje se v základních formách vlastnictví :používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy (ČJS-5-2-04) - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce, města (ČJS-5-2-05)	- vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky - kultura podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura, subkultura - základní globální problémy významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí	EGS – Evropa a svět M – Finanční gramotnost		
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy (ČJS-5-3-01) - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek (ČJS-5-3-02) - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik (ČJS-5-3-03) - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik (ČJS-5-3-04) - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů (ČJS-5-3-05))	Lidé a čas - orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace - současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života a bydlení, předměty denní potřeby, státní svátky a významné dny - regionální památky péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj - minulost a současnost obce, města - hlavní události novějších českých dějin charakteristické rysy způsobu života v novověku pojmy a jejich časová posloupnost v probíraných tématech (od roku 1526 po současnost) významné osobnosti a jejich zařazení do příslušného období	VDO - Principy demokracie a způsobu rozhodování EGS – Jsme Evropané MKV - Etnický původ - Multikulturalita - Princip sociálního smíru a solidarity		
	Rozmanitost přírody - životní podmínky rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí			

4.4.3 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodověda se vyučuje ve 4. ročníku po jedné hodině týdně a v 5. ročníku po dvou hodinách týdně.

Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů. Do předmětu přírodověda jsou zařazeny tyto okruhy:

- **Rozmanitost přírody**
 - Země jako planeta sluneční soustavy
 - rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
 - rovnováha v přírodě
 - vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy
- **Člověk a jeho zdraví**
 - lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
 - partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
 - péče o zdraví, první pomoc
 - odpovědnost člověka za své zdraví
 - situace hromadného ohrožení

Součástí výuky je *exkurze* do planetária.

Předmětem prolínají *průřezová témata*:

- EV - vztah člověka k prostředí, ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MKV - lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity
- OSV – sebepoznání a sebepojetí; poznávání lidí; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje, praktická etika

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat žákům vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel pěstuje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správnému způsobu užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a jeho svět	Přírodověda - Př	4. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka (ČJS-5-4-01) - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí (ČJS-5-4-03) - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy (ČJS-5-4-04) - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat (ČJS-5-4-05) - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit (ČJS-5-4-06) - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu (ČJS-5-4-07)	Rozmanitost přírody - horniny a nerosty, půda některé hospodářsky významné horniny a nerosty, půda a její složení - látky a jejich vlastnosti třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek, měření jejich veličin, užívání základních jednotek - rostliny, houby, živočichové znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - životní podmínky rozmanitost podmínek života na zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi - rovnováha v přírodě význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody odповідnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy - rizika v přírodě rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	M - zápis a měření jednotek EV - Ekosystémy - Základní podmínky života - Vztah člověka k prostředí - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vycházky		

- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista (ČJS-5-5-04)	Člověk a jeho zdraví - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického či duševního zdraví první pomoc, čísla tísňového volání - osobní bezpečí, krizové situace dopravní výchova, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), integrovaný záchranný systém	Telefonování OSV/SMR - řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
--	--	--	--	--

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Přírodověda - Př	Období: 5. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka (ČJS-5-4-01) - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období (ČJS-5-4-02) - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy (ČJS-5-4-04)	Rozmanitost přírody - horniny a nerosty, půda zvětrávání, vznik půdy a její význam - vesmír a Země sluneční soustava, střídání dne a noci, ročních období - životní podmínky rozmanitost podmínek života na zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebné pásy - rovnováha v přírodě vzájemné vztahy mezi organismy - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody odpovědnost lidí	EV – Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy živ. prostředí EV – Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí Vycházka		
- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života (ČJS-5-5-01) - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození (ČJS-5-5-02) - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob (ČJS-5-5-03) - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek (ČJS-5-5-05) - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporovou zdraví a jeho preventivní ochranou (ČJS-5-5-06) - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou	Člověk a jeho zdraví - lidské tělo stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy reprodukce, vývoj jedince - Péče o zdraví zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena - partnerství, manželství, rodičovství, základy	MKV - Lidské vztahy - Etnický původ - Princip sociálního smíru a solidarity OSV/OR - sebepoznání a sebepečení OSV/SMR - poznávání lidí		

pomoc (ČJS-5-5-07) - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku (ČJS-5-5-08)	sexuální výchovy rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality - návykové látky, závislosti a zdraví návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	OSV/SMR - hodnoty, postoje, praktická etika OSV/SMR - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
---	---	--	--

4.5 Umění a kultura

4.5.1 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku.

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Vzdělávání v předmětu výtvarná výchova vede:

- k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- k chápání umění jako způsobu poznání a komunikace
- k seznámení se se zákonitostmi různých výtvarných technik
- k užívání různorodých uměleckých prostředků pro vyjádření vnímání, citění, poznávání

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova se realizují tato průřezová témata:

EV- ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech

Kompetence k řešení problémů

- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě
- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných problémů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření

Kompetence komunikativní

- žáci respektují názor jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí je ocenit
- žáci se zapojují do diskuze
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k vzájemné spolupráci
- žáci umí pracovat ve skupině
- žáci respektují různorodost stejného vizuálně obraného vyjádření, individualitu jedince

Kompetence občanské

- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům
- žáci respektují estetické požadavky na životní prostředí

Kompetence pracovní

- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
 - žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- učitel vede žáky k využívání poznatků v další praxi

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - Vv	Období: 1. – 3. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ (VV-3- 1-01) - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace (VV-3- 1-02) - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky (VV-3- 1-03)	Rozvíjení smyslové citlivosti - seznámení s pojmy malba, kresba, koláž, prostorová tvorba - malba: hra s barvou, míchání barev, barvy základní a doplňkové, výrazové vlastnosti barev - kresba: linie, tvar a jejich kombinace v ploše - kombinace technik - uspořádání objektů do celků - na základě výraznosti, velikosti - vnímání podnětů pomocí smyslů, jejich obrazné vyjádření	EV – ekosystémy - vztah člověka k prostředí	Náročnost práce bude postupně od prvního ročníku úměrně zvyšována dle věku žáků	
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace, porovnává se svojí dosavadní zkušeností (VV-3- 1-04)	Uplatňování subjektivity - rozlišení a typy vizuálně obrazných vyjádření, výběr a jejich uplatnění - vnímání a interpretace			
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral, či upravil (VV-3- 1-05)	Ověřování komunikačních účinků - utváření a zdůvodňování osobních postojů v komunikaci - komunikace o obsahu vizuálních vyjádření			

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - Vv	Období: 4. – 5. roč.		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) (VV-5- 1-01) - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model (VV-5- 1-02) - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě (VV-5- 1-04) - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace (VV-5- 1-06) - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) (VV-5- 1-05)	Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) - používání prvků vizuálně obrazného vyjádření, zkoumání jejich kombinací a proměn v ploše, objemu a prostoru (malba: hra s barvou, míchání barev, kresba: linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem - pero, tuš, uhl, rudka) - vizuálně obrazné vyjádření smyslových podnětů - možnosti uspořádání objektů do celků - na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - poznávání a porovnávání smyslových účinků vizuálně obrazných vyjádření	EV - ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí	Náročnost práce bude postupně od čtvrtého ročníku zvyšována dle věku žáků	
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy (VV-5- 1-03)	Uplatňování subjektivity - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností			
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil (VV-5- 1-07)	Ověřování komunikačních účinků - komunikační obsahu vizuálních vyjádření – proměny komunikačního obsahu – záměry			

	tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění - utváření osobních postojů v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných - vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací			
--	--	--	--	--

4.5.2 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět hudební výchova je realizován v 1. – 5. ročníku 1 hodinu týdně v rámci vzdělávacího oboru Umění a kultura.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 4 oblastí:

- **vokální činnost** – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- **instrumentální činnost** – hra na Orffovy hudební nástroje a jejich využití
- **hudebně pohybová činnost** – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- **poslechová činnost** – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Organizace:

- žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se realizují tato průřezová témata:

EGS- Evropa a svět nás zajímá

EV- základní podmínky života

MDV- vnímání autora mediálních sdělení

OSV/OR - kreativita

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů
- rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje
- odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Učitel:

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

Žák:

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Učitel:

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žák:

- jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanské

Žák:

- je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel:

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů, a k užívání různých nástrojů a vybavení

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - Hv	Období: 1. – 3. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase (HV-3-1-01)	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 taktu - intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď apod.)	EV – základní podmínky života EGS – Evropa a svět nás zajímá Vv – ilustrace Tv – pochod Čj – říkadla Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice	výchova k životnímu prostředí Pěvecká soutěž	
- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem (HV-3-1-02)	Instrumentální činnosti - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď)			
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře (HV-3-1-03)	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře apod.			
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie (HV-3-1-04)	Hudebně pohybové činnosti - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance			
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby (HV-3-1-05)	Poslechové činnosti - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - hudební výrazové prostředky a hudební			

	prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, barva, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické změny v harmonickém proudu - hudební styly a žánry - hudba pochodová, taneční, ukolébavka apod. - interpretace hudby - slovní vyjádření(jaká je to hudba a proč je taková)			
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální (HV-3-1-06)	Poslechové činnosti - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj			

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - Hv	Období: 4. - 5. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti (HV-5-1-01)	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus - realizace písni ve 2/4, 3/4, 4/4taktu - dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. - intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.) - záznam vokální hudby – zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření linky, nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písni, notový zápis jako opora při realizaci písni	EGS – Evropa a svět nás zajímá Vv – ilustrace Tv – pochod Čj – říkadla Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice	Pěvecká soutěž	
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not (HV-5-1-02)	Instrumentální činnosti - záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů			
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni (HV-5-1-03)	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře apod.			
- rozpozná hudební formu jednoduché písni či skladby (HV-5-1-04)	Poslechové činnosti	MDV – vnímání autora		

- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny (HV-5-1-06)	- hudební formy- malá, velká písňová forma, rondo, variace - vztahy mezi tóny- souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu	mediálních sdělení		
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace (HV-5-1-05)	Instrumentální činnosti - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písňe, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednoduchá písňová forma (a-b)			
	Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance			
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace (HV-5-1-07)	Hudebně pohybové činnosti - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	OSV/OR – kreativita		

4.6 Člověk a zdraví

4.6.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova je realizován v 1. – 5. ročníku, v každém ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- **činnosti ovlivňující zdraví** – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- **činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání a další pohybové činnosti
- **činnosti podporující pohybové učení** – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Organizace:

- žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu
- v úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozvíčku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování
- ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci
- žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi
- učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce; spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova se realizují tato průřezová témata:

OSV/OR/2 – sebepoznání a sebepojetí

OSV/OR/5 - kreativita

OSV/SMR/6 – hodnoty, postoje, praktická etika

OSV/SMR/4 – kooperace a kompetice

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení

- změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími
- orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Žák:

- jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají
- zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální

Žák:

- jsou vedeni k jednání v duchu fair-play, dodržují pravidla, označí přestupky
- respektují opačné pohlaví
- zvládají pohybové činnosti ve skupině

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- spojují svou pohybovou činnost se zdravím
- zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení
- učí se být ohleduplní a taktní

Učitel:

- žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova - Tv	Období: 1. – 3. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti (TV-3-1-01)	Činnosti ovlivňující zdraví - Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	VDO – Občan, obč. spol. a stát MKV – Lidské vztahy Prv – držení těla		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení (TV-3-1-02)	Činnosti ovlivňující zdraví - Rozvoj různých forem, rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost - Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti - Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu s pohybem, jednoduché tance - Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný	 Prv – držení těla Hv – rytmus, melodie M – měření délky, bodové hodnocení		

	vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - Plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika) - Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	PRV – ochrana přírody		
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích (TV -3-1-03)	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	Čj – přesné vyjadřování M – měření délky, bodové hodnocení Vv – sportovní náradí		
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy (TV-3-1-04)	Činnosti ovlivňující zdraví - Hygiena při TV-hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí a náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV Činnosti podporující pohybové učení - Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí	Prv – bezpečnost Prv – komunikace lidí, význam pravidel		
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci (TV-3-1-05)	Činnosti podporující pohybové učení - Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	Prv – komunikace lidí, význam pravidel		
- uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy (ZTV–3-1-01)	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení			

	- Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)	Prv – zdraví Prv – bezpečnost		
- zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením (ZTV-3-1-02)	Speciální cvičení - Základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti - Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení		<i>Vzhledem k ucelenému systému speciálních cvičení, který je vhodný pro 1.i2.stupeň, je formulování učivo tohoto tématu jen na 2.stupni s předpoklady m využití v celém základním vzdělávání.</i>	

- **lyžování, bruslení** (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslení
- **další pohybové činnosti** (podle podmínek školy a zájmu žáků)

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova - Tv	Období: 4. – 5. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti (TV-5-1-01)	Činnosti ovlivňující zdraví - Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení			
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením (TV-5-1-02)	Činnosti ovlivňující zdraví - Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	MKV – lidské vztahy – multikulturalita EV – vztah člověka k prostředí		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her (TV-5-1-03)	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů - Rozvoj různých forem, rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - Pohybové hry-s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost - Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti - Rytmičké a kondiční formy cvičení pro děti –	VV – Sportovní nářadí		

	kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu s pohybem, jednoduché tance - Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - Plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím - Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	HV – rytmus, melodie Prv – Ochrana přírody		5. ročník
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka (TV-5-1-04)	Činnosti ovlivňující zdraví - Hygiena při TV-hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí a náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	PRV – Bezpečnost OSV – kooperace a kompetice Prv – První pomoc		
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti (TV-5-1-05)	Činnosti podporující pohybové učení - Organizace při TV-základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí			
- jedná v duchu fair play : dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví (TV-5-1-06)	Činnosti podporující pohybové učení - Zásady jednání a chování –fair play, olympijské ideály a symboly	VV – olympijské hry OSV – kooperace a		

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

		kompetice		
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení (TV-5-1-07)	Činnosti podporující pohybové učení - Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály			
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy (TV-5-1-08)	Činnosti podporující pohybové učení - Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí - Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží			
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky (TV-5-1-09)	Činnosti podporující pohybové učení - Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	M – měření, jednotky		
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace (TV-5-1-10)	Činnosti podporující pohybové učení - Zdroje informací o pohybových činnostech			
- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování (ZTV-5-1-01)	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybová režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)	PRV – Zdraví		
- zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle	Speciální cvičení		Vzhledem	

obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele (ZTV-5-1-02)	- Základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení		<i>k ucelenému systému speciálních cvičení, který je vhodný pro 1.i2.stupeň, je formulování učivo tohoto tématu jen na 2.stupni s předpoklade m využití v celém základním vzdělávání.</i>	
- upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením (ZTV-5-1-03)	Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti - Pohybové činnosti v návaznosti na obsah tv – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení			

- **lyžování, bruslení** (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslení
- **další pohybové činnosti** (podle podmínek školy a zájmu žáků)

4.7 Člověk a svět práce

4.7.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět pracovní činnosti se vyučuje na 1. stupni po jedné hodině týdně.

Vzdělávání v předmětu pracovní činnosti vede žáky k:

- osvojení práce s různými materiály
- získání základních dovedností a návyků
- plánování, organizaci a hodnocení pracovní činnosti jak své, tak týmové

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je rozdělen do 4 tematických okruhů

- **Práce s drobným materiálem:**
 - vytváření předmětů z tradičních a netradičních materiálů
 - jednoduché pracovní postupy a organizace práce
 - lidové zvyky, tradice, řemesla
 - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- **Konstrukční činnosti:**
 - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
 - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
 - sestavování modelů
- **Pěstíelské práce:**
 - základní podmínky pro pěstování rostlin
 - pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
 - péče o nenáročné rostliny
 - práce na školním pozemku
 - pěstování rostlin ze semen
- **Příprava pokrmů:**
 - pravidla správného stolování
 - příprava tabule pro jednoduché stolování
 - příprava jednoduchého pokrmu

Žáci jsou vždy soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají *průřezová témata*:

- EV (zásady hygieny a bezpečnosti práce, první pomoc při úrazu – dle svých možností a schopností), vztah člověka k životnímu prostředí.

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel zadává takové úkoly, u kterých je možné volit různé postupy řešení
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost a využívat vlastní myšlenky a nápady

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- žáci se učí poprat pracovní postupy

Kompetence sociální a personální

- učitel vytváří podmínky pro práci ve skupině, vytváření společných prací
- žáci se učí spolupracovat, respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- učitel vede žáky k vzájemné pomoci

Kompetence občanské

- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu vlastních i týmových výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby podle jasně stanovených kritérií, hodnotili své výsledky

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k tomu, aby správně a odpovědně zacházeli s pracovními pomůckami
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby jim pomáhá
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům používání materiálu a pracovních nástrojů

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti - Pč	Období: 1. – 3. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů (ČSP-3-1-01) - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy (ČSP-3-1-02) - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu (ČSP-5-4-04)	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy a operace, využití tradic, lidových zvyků a řemesel - papír a karton - přírodniny - textil - modelovací hmota - drát - folie	Vv, prvouka EV – vztah člověka k prostředí		
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi (ČSP-3-2-01)	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů		kolektivní práce	
- pečuje o nenáročné rostliny (ČSP-3-3-02) - umí zasít semena (ČSP-3-3-02) - provádí pozorování, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování (ČSP-3-3-01)	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových), pěstování ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, aj.) - půda a její zpracování - výživa rostlin, osivo		zasetí velikonočního osení	
- chová se vhodně při stolování (ČSP-3-4-02) - připraví tabuli pro jednoduché stolování (ČSP-3-4-01)	Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.		vánoční besídka práce ve skupinách	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti - Pč	Období: 4. – 5. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- seznámí se při činnosti s různým materiálem, s prvky lidových tradic (ČSP-5-1-02) - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu (ČSP-5-1-04) - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu (ČSP-5-1-01) - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu (ČSP-5-1-03)	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní operace a postupy, využití tradic, lidových zvyků a řemesel - organizace práce - práce s papírem a kartonem - práce s přírodninami - práce s textilem - modelovací hmota - drát, fólie			
- provádí při práci se stavebnicí jednoduchou montáž a demontáž (ČSP-5-2-01) - umí pracovat podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého náčrtu (ČSP-5-2-02) - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu (ČSP-5-2-03)	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými), sestavování modelů - práce s návodem - práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem			
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu (ČSP-5-3-04) - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování (ČSP-5-3-01) - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny (ČSP-5-3-02) - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní (ČSP-5-3-03)	Pěstitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, aj.) - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie			
- orientuje se v základním vybavení kuchyně (ČSP-5-4-01)	Příprava pokrmů			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- připraví samostatně jednoduchý pokrm (ČSP-5-4-02) - zná pravidla správného stolování a společenského chování (ČSP-5-4-03) - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni (ČSP-5-4-04) - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch (ČSP-5-4-04)	- základní vybavení kuchyně, výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni - historie a význam			
--	---	--	--	--

5 Učební osnovy – II. stupeň

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ **Obsahové, časové a organizační vymezení**

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** se vyučuje jako samostatný předmět
v 6., 7. a 9. ročníku 5 hodin týdně
v 8. ročníku 4 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama.
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** je úzce spjat s *dějepisem* (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, veleslavínské období, období národního obrození), *informačními a komunikačními technologiemi* (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), *hudební výchovou* (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři, ...).

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

- OSV: mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, dovednost zapamatovat si, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů,...
- VDO: demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volných a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti,...)
- EGS: poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy,...)
- MDV: výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, spolupráce se školním časopisem, práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a tvorba mediálních sdělení
- MKV: Češi a národní obrození, kulturní difference, multikulturalita, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci

- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

Učitel

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci

- respektují přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura - Čj (jazyková výchova)	Období: 6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami (ČJL-9-2-03) - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití (ČJL-9-2-08) - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace (ČJL-9-2-05)	Obecné poučení o jazyce - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) - rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) - jazykové příručky	MKV - multikulturalita		
- spisovně vyslovuje česká slova (ČJL-9-2-01)	Zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti			
- rozlišuje předponu, kořen, příponovou část a koncovku - vytvoří slova příbuzná	Stavba slova - kořen, předpona, příponová část, koncovka - slova příbuzná			
- ovládá pravopis nejčastějších typů vlastních jmen a názvů - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí (ČJL-9-2-07)	Pravopis - vlastní jména a názvy (pravopis velkých písmen) - shoda přísudku s podmětem - lexikální, morfologický, syntaktický		Pravopis – v průběhu celého roku	
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci (ČJL-9-2-04) - určuje mluvnické kategorie podstatných jmen - rozliší obecná a vlastní jména - rozpozná druhy přídavných jmen, zájmen a číslovek - ovládá pravopis koncovek přídavných jmen - ovládá stupňování přídavných jmen a vhodně je používá - určuje základní slovesné kategorie	Tvarosloví - podstatná jména (mluvnické kategorie, jména obecná a vlastní) - přídavná jména (druhy, skloňování, pravopis koncovek, stupňování) - zájmena (druhy, skloňování můj, tvůj, svůj, já, ty, on, ona, ono) - číslovky (druhy, skloňování, pravopis) - slovesa (osoba, číslo, způsob a čas)			

- uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy - rozezná větu jednoduchou a souvětí - určuje základní skladebné dvojice - rozliší základní a rozvíjející větné členy - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí (ČJL-9-2-06)	Skladba - základní a rozvíjející větné členy - stavba věty - věta jednoduchá a souvětí			
--	--	--	--	--

Oblast:	Předmět:	Období:		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura - Čj (komunikační a slohová výchova)	6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru (ČJL-9-1-02) - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení,ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji (ČJL-9-1-01) - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj (ČJL-9-1-03)	Jednoduché korespondenční žánry - vzkaz, pohled, sms zpráva, email			
	Zpráva a oznámení	MDV – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - tvorba mediálního sdělení		
- využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova a formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu (ČJL-9-1-08)	Výtah a výpisky - práce s odbornými texty			
- vytvoří smysluplný koherentní text popisného a vyprávěcího slohového postupu - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru (ČJL-9-1-05) - odlišuje přímou a nepřímou řeč - vypravuje podle osnovy	Popis - popis předmětu, místa, pracovního postupu, osoby	OSV – poznávání lidí		
	Vypravování - řeč přímá a nepřímá - osnova	EGS – Evropa a svět nás zajímá		
- komunikuje pohotově a přiměřeně na zadané téma a v běžných každodenních situacích - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu (ČJL-9-1-07)	Dialog a monolog - zvuková stránka projevu - verbální a neverbální komunikace	OSV – komunikace (mluvní cvičení)		

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura - Čj (literární výchova)	Období: 6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - vyhledá v textu znaky pohádky, bajky, báje a dobrodružné literatury - přednáší z paměti literární texty přiměřené věku - zvládá dramatizaci jednoduchého textu - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo (ČJL-9-3-03) - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla (ČJL-9-3-01) - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie (ČJL-9-3-04)	Pohádky - klasické i moderní	HV – písně z filmových pohádek	V průběhu roku: besedy o přečtených knihách, základy lit. teorie, využívání školní knihovny, návštěva městské knihovny	
	Bajky - klasické i moderní			
	Svět fantazie - fantasy literatura - rozvoj fantazie žáků			
	Příběhy o dětech a pro děti - dobrodružná literatura - témata ze života dětí - přírodní tematika	EGS – Evropa a svět nás zajímá		
	Řecké báje a pověsti	Lit. projekt: Starořecké báje Dě – starověké Řecko VV – výroba kostýmů a rekvizit pro projekt MDV – tvorba mediálního sdělení – práce v realizačním týmu		
	Poezie - lidová, vlastenecká, přírodní			

Oblast:	Předmět:	Období:		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura - Čj (jazyková výchova)	7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- porovnává významy slov, slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozliší jednoslovná a víceslovná pojmenování - vyhledá známá rčení a jiná obrazná pojmenování a chápe jejich význam - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami (ČJL-9-2-03) - užívá ve větách synonymní výrazy a citově zabarvená slova, používá je ve slohových útvarech, utvoří antonyma - vyhledá v textu odborné názvy	Nauka o významu slov - význam slova - slova jednoznačná a mnohoznačná - slovo, sousloví, rčení - synonyma, homonyma, antonyma - slohové rozvrstvení slovní zásoby	Na základě výběru textu	Pravopis a všestranné jazykové rozbory v průběhu celého školního roku	
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech (ČJL-9-2-02) - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova (ČJL-9-2-01) - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití (ČJL-9-2-08) - vyhledá k odvozeným slovům slova základová a určí jejich slovotvorný základ	Nauka o tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky - obohacování slovní zásoby - způsoby tvoření slov			
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci (ČJL-2-9-04) - rozpozná podstatná jména konkrétní, abstraktní, hromadná, pomnožná a látková - užívá správně tvarů označující části těla - vhodně užívá jmenné tvary přídavných jmen, ovládá a zdůvodňuje jejich pravopis - užívá správné tvary zájmen - ovládá mluvnické kategorie u sloves a správně tvoří slovesné tvary - rozliší slovesný rod činný a trpný a vhodně jej užívá v komunikačních situacích - vyhledá neohebné slovní druhy a určí jejich druh - vyhledá ve větě příslovce, dokáže rozpoznat jejich druhy, užívá správně	Tvarosloví - ohebné slovní druhy - podstatná jména konkrétní, abstraktní, hromadná pomnožná a látková - odchylky od pravidelného skloňování u částí těla - jmenné tvary přídavných jmen - zájmena ten, náš - slovesa, mluvnické kategorie, slovesný rod - neohebné slovní druhy - příslovce - předložky - spojky, částice, citoslovce			

přísluvečné spřežky, ovládá stupňování příslovčí a vhodně jich užívá při zesilování a zeslabování významu slov - rozliší a vyhledá v textu předložky, dokáže utvořit správnou předložkovou vazbu a určit pád, se kterým se předložka v dané vazbě pojí - ovládá pravopis předložek s/se, z/ze - rozliší a vyhledá v textu spojky, částice, citoslovce				
- rozliší věty podle postoje mluvčího, utvoří jednotlivé druhy vět - rozliší věty rozkazovací od přacíh - vyhledá základní větné členy - rozliší větu dvojčlennou a jednočlennou - ve větě jednočlenné vyhledá základní člen a dokáže rozlišit typy jednočlenných vět, označí základ věty - vyhledá a určí podmět a přísudek - rozpozná větné členy holé, rozvité a několikanásobné - určuje druhy přísudků, dokáže doplnit do textu vhodné přísudky - vyhledá a určí rozvíjející větné členy - vyhledá předmět a určí jeho pád - dokáže doplnit bližší okolnosti dějů - vyhledá v textu přívlastky, určí jejich druh a slovní druh, kterým jsou vyjádřeny, rozliší přívlastek shodný - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí (ČJL-9-2-06) - dokáže určit počet vět v souvětí - rozliší věty hlavní a vedlejší - určují základní druhy vedlejších vět - vyhledá spojovací výrazy - dokáže nahradit větný člen vedlejší větou	Skladba - druhy vět podle postoje mluvčího - věta dvojčlenná a jednočlenná - základní větné členy - rozvíjející větné členy - věta jednoduchá a souvětí - věta hlavní a vedlejší - druhy vedlejších vět (podmětná, předmětná, přísluvečná místní, časová, způsobová)			
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí (ČJL-9-2-07) - ovládá obecné zásady pro psaní počátečních písmen a vlastních jmen a názvů	Pravopis (opakování) - vyjmenovaná slova, koncovky podstatných a přídavných jmen - shoda přísudku s podmětem a několikanásobným podmětem - pravopis vlastních jmen a názvů (opakování + další typy)			

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura - Čj (komunikační a slohová výchova)	Období: 7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu (ČJL-9-1-08) - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování (ČJL-9-1-09) - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji (ČJL-9-1-01) - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu (ČJL-9-1-07) - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru (ČJL-9-1-05)	Výpisky, výtah, referát	Odborný text z různých předmětů OSV – komunikace	průběžně	celý rok
- vhodně užívá jazykové prostředky popisu - volí vhodné postupy při zpracování popisu složitějších výrobků a předmětů - zpracuje pracovní postup - popíše své pocity, city, nálady - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru (ČJL-9-1-02)	Popis - popis složitějších výrobků a předmětů - složitější popis pracovního postupu - popis osoby - líčení	OSV – mluvní cvičení – poznávání lidí MKV – kulturní difference ČJ – literární texty		
- rozliší charakteristiku přímou a nepřímou - napíše charakteristiku osoby - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci (ČJL9-1-04) - výstižně vyjádří charakteristické rysy popisované osoby - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému	Charakteristika osoby	Liter.výchova – referáty o spisovatelích Projekt – např. Čarodějnice mezi námi MDV – práce v realizačním týmu – tvorba mediálního		

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů (ČJL-9-1-10)		sdělení		
- osvojí si základní normy písemného vyjadřování - stylizuje soukromý a úřední dopis a zvládá jeho grafickou úpravu	Dopis - soukromý a úřední - žádost, přihláška	VDO – úřední styk občana s úřady		

Oblast:	Předmět:	Období:		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura - Čj (literární výchova)	7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- rozlišuje základná literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele (ČJL-9-3-06) - formuje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo (ČJL-9-3-03) - orientuje se v základních literárních pojmech (viz učivo) - výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text - přednese z paměti literární text - rozpozná základní básnické prostředky - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie (ČJL-9-3-04) - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování (ČJL-9-3-08) - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích (ČJL-9-3-09)	Pověsti české a regionální, kroniky, legendy, česká historická literatura	Dě – Velká Morava, český stát	V průběhu roku: základy lit. teorie, literárně výchovné aktivity dle možností (divadlo, besedy o přečtených knihách, výstavy, referáty o významných českých a světových autorech...)	
	Příběhy o dětech a pro děti - dobrodružná literatura - literatura ze života dětí - literatura s přírodní a zvířecí tematikou	Dě – regionální pověsti		
	Vlastenecká literatura - próza, poezie	OSV – mezilidské vztahy		
	Poezie - báseň lyrická, epická, lyrickoepická - básnické umělecké prostředky			

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura – Čj (jazyková výchova)	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace (ČJL-9-2-05) - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití (ČJL-9-2-08)	Obecné poučení o jazyce - skupiny jazyků - má přehled o slovanských a světových jazycích - rozvrstvení národního jazyka - kultura jazyka a řeči	MKV – Multikulturalita Cizí jazyky	Pravopis a jazykový rozbor – v průběhu celého školního roku	
- orientuje se v základních jazykovědných disciplínách	Jazykověda a její složky			
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov (ČJL-9-2-02) - spisovně vyslovuje česká i běžně užívaná cizí slova (ČJL-9-2-01) - ovládá pravopis nejběžněji užívaných přejatých slov	Slovní zásoba - způsoby tvoření slov - slova přejatá (pravopis a výslovnost)			
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci (ČJL-9-2-04) - skloňuje běžně užívaná slova přejatá - rozlišuje slovesa dokonavá a nedokonavá	Tvarosloví - opakování slovních druhů - skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen - slovesný vid			

- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - určuje druhy vedlejších vět a významové poměry - v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí (ČJL-9-2-07) - graficky znázorňuje stavbu věty jednoduché a souvětí - rozlišuje souvětí souřadné a podřadné	Skladba - věta jednoduchá a souvětí - druhy vedlejších vět (opakování) - významové poměry mezi souřadně spojenými větami hlavními, mezi větnými členy a vedlejšími větami - souvětí souřadné a podřadné - spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí			
---	---	--	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura – Čj (komunikační a slohová výchova)	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar - správně volí hodnotící výrazy pro charakteristiku postavy - vytvoří charakteristiku literární nebo filmové postavy	Charakteristika literární postavy - opakování psaní charakteristiky - charakteristika literární postavy	LV – literární texty OSV – Sebepoznání a sebepojetí - komunikace	průběžně	celý rok
- rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení - rozeznává jazykové a mimojazykové prostředky komunikace - využívá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu – vyhledá klíčová slova, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát (ČJL-9-1-08) - upraví text se stylizačními nedostatky	Výklad a referát - práce s odborným a populárně naučným textem - výstavba výkladového textu - odstraňování stylizačních nedostatků a úprava textů	odborné předměty LV – referáty o spisovatelích		
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru (ČJL-9-1-02) - argumentuje a obhajuje své názory	Úvaha - jak psát úvahu - argumentace a obhajoba svých názorů - úvahy na aktuální témata			
- využívá vhodných obrazných pojmenování v subjektivně zabarveném popisu - rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby - popisuje své pocity, city, nálady	Subjektivně zabarvený popis - líčení v literárních dílech - líčení přírody a dojmů z cest	LV – využití literárních textů		
- uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu - orientuje se v hromadných sdělovacích prostředcích - rozliší seriózní a bulvární informace - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci (ČJL-9-1-04) - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-03 - vyhledá na internetu publicistické stránky	Publicistika a zpravodajství - hromadné sdělovací prostředky - publicistika na internetu	MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - stavba a tvorba mediálních sdělení - práce v realizačním týmu Projekt – Perníková chaloupka	Spolupráce se školním časopisem	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura – Čj (literární výchova)	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora (ČJL-9-3-02) - vyhledá v textu znaky literárních žánrů (ČJL-9-3-06) - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo (ČJL-9-3-03) - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování (ČJL-9-3-08) - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla (ČJL-9-3-01) - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informačních zdrojích (ČJL-9-3-09)	Cestopisy - cestopis a jeho znaky - touha po poznání nových zemí	EGS – objevujeme Evropu a svět	V průběhu roku: základy literární teorie, literárně výchovné aktivity (divadlo, besedy, výstavy), referáty o významných českých a světových autorech	
	Drama a film - drama, scénář, libreto - významní autoři - hlavní divadelní scény u nás - známí režiséři			
	Válka v literatuře - protiválečná literatura - židovská problematika za 2. světové války - vzpomínkové knihy, autobiografické romány - popis prostředí a doby - charakteristika literárního hrdiny	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika MKV – etnický původ –princip sociálního smíru a solidarity		
	Příběhy psané životem - nebezpečí rasové nenávisti (romská problematika) - varování před nebezpečím drog - niterné pocity hrdiny - deníkové záznamy - er- forma a ich-forma vyprávění - jazyk díla	OV – náhražky smyslu života		

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura – Čj (jazyková výchova)	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- vymezí nejdůležitější etapy ve vývoji českého jazyka - podá příklady současného vývoje českého jazyka - objasní rozdíl mezi obecnou češtinou, dialektem a spisovným jazykem - převede text s prvky obecné češtiny, dialektu do jazyka spisovného	Obecné poučení o českém jazyce - původ a základy vývoje češtiny - útvary českého jazyka - jazyková norma a kodifikace		Pravopis a jazykové rozbory v průběhu celého šk. r	
- rozpozná slova souřadná, nadřazená a podřazená - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - utvoří antonyma - vyhledá v textu odborné názvy a vysvětlí je	Význam slova - slova jednoznačná, mnohoznačná - synonyma, antonyma, homonyma - odborné názvy			
- určuje slovní druhy - tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci (ČJL-9-2-04) - určuje mluvnické významy u jmen a sloves - zařadí sloveso do příslušné slovesné třídy - rozpozná a utvoří podmiňovací způsob přítomný a minulý	Tvarosloví - opakování ohebných a neohebných slovních druhů - jména, jejich druhy a tvary - slovesa a jejich tvary (slovesné třídy, podmiňovací způsob přítomný a minulý)			
- rozliší větné členy holé, rozvitě a několikanásobné - graficky znázorní stavbu věty jednoduché - rozpozná ve větě vsuvku, elipsu, samostatný větný člen - objasní interpunkci ve větách s oslovením, vsuvkou a citoslovcem - nahradí věty jednočlenné dvojčlennými a naopak - určuje druhy souvětí - graficky znázorní stavbu souvětí - určuje druhy vedlejších vět - v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a souvětí (ČJL-9-2-07) - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí (ČJL-9-2-06)	Skladba - větné členy holé, rozvitě, souřadně - spojené - citoslovce, oslovení, samostatný větný člen, elipsa, vsuvka - věta jednočlenná, dvojčlenná - souvětí (souřadné, podřadné), čárka v souvětí - výpověď a věta - stavba věty - pořádek slov ve větě - přímá a nepřímá řeč - stavba textu			

	Zvuková podoba jazyka - zásady spisovné výslovnosti - modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný) - intonace - členění souvislé řeči (pauzy, frázování)			
--	--	--	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura – Čj (komunikační a slohová výchova)	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- ovládá ustálenou formu životopisu - zvládá grafickou úpravu strukturovaného životopisu - zpracuje vlastní životopis	Životopis - strukturovaný	Anglický jazyk	Mluvní cvičení	
- vyjádří písemně i ústně své názory, zážitky, myšlenky - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování (ČJL-9-1-09) - argumentuje a obhajuje své názory - využívá stylistických a výstavbových prostředků textu - využívá prostředků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů (ČJL-9-1-10)	Úvaha - prohlubování a rozšiřování poznatků - teze			
- komunikuje účelně a efektivně - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu (ČJL-9-1-07) - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru (ČJL-9-1-05) - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči (ČJL-9-1-06)	Mluvené jazykové projevy - proslov, diskuse, referát - zásady dorozumívání - základy kultivovaného projevu - připravený a nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek	OSV – komunikace		
- rozliší mezi záměrem informovat posluchače a ovlivnit ho - rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoj (ČJL-9-1-03)	Mediální výchova - naslouchání, kritické přijímání a rozbor mediálních sdělení - publicistika (zpráva, debata, interview, anketa)	MDV – vnímání autora mediálních sdělení MDV – fungování a vliv	Spolupráce se školním	

- analyzuje mediální sdělení a přijme je s porozuměním - uvědomuje si potřebu spisovnosti ve veřejném projevu - připraví anketu (popř. interview) a zpracuje získané informace		médií ve společnosti MDV – práce v realizačním týmu	časopisem	
- orientuje se v jednotlivých slohových postupech - adekvátně je používá ve vhodné komunikační situaci	Slohové postupy - informační, vyprávěcí, popisný, výkladový, úvahový	Projekt dle výběru vyučujícího (možné: Rozum a štěstí, Pantáta Hájek,...)		
- rozlišuje funkční styly na základě ukázek textů - porovnává a analyzuje funkční styly	Funkční styly - prostěsdělovací, odborný, publicistický, umělecký			

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura – Čj (literární výchova)	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- uvede vývojová období a stručně je charakterizuje - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře (ČJL-9-3-07) - orientuje se v základních literárních pojmech - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora (ČJL-9-3-02) - uceleně reprodukuje přečtený text - formuluje vlastní názor na umělecké dílo - jednoduše popisuje stavbu a jazyk literárního díla - vyhledá umělecké prostředky v próze a poezii - formuluje ústně i písemně dojmy z četby, návštěvy divadelního či filmového představení a názory na umělecké dílo (ČJL-9-3-03) - porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, filmovém a dramatickém zpracování (ČJL-9-3-08) - vyhledává informace o spisovatelích a jejich dílech - recituje z paměti literární texty přiměřené věku - rozlišuje základní literární druhy a žánry (ČJL-9-3-06) - tvoří vlastní literární texty podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie (ČJL-9-3-04) - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní a svůj názor doloží argumenty (ČJL-9-3-05)	Počátky českého písemnictví a středověká literatura - Cyril a Metoděj, legendy - kroniky, Kosmas, Dalimil - Jan Hus		V průběhu roku: základy literární teorie, literárně výchovné aktivity (divadlo, výstavy, besedy), referáty o významných českých a světových autorech a knihách.	
	Světová literatura renesance a baroka - Miguel de Servantes, W. Shakespeare			
	Renesanční humanismus a baroko v české literatuře - J. Blahoslav, J. A. Komenský, B. Albin, D. Adam z Veleslavína, Bible			
	Literatura klasicismu - J. de La Fontaine, I. A. Krylov, Moliere, J. W. Goethe			
	Romantismus - světová literatura (G. G. Byron, V. Hugo, A. S. Puškin) - česká literatura (K. H. Máchá)			

	Národní obrození - charakteristika - jazykověda (J. Jungmann, J. Dobrovský) - divadlo (V. Thám, V. K. Klicpera, J. K. Tyl) - F. L. Čelakovský, K. J. Erben, B. Němcová, K. Havlíček Borovský			
	Česká literatura 2. poloviny 19. století - J. Vrchlický, J. V. Sládek, Sv. Čech - realismus (bři Mrštíkovic, Z. Winter, K. Světlá)			
	Literatura 1. poloviny 20. století (česká a světová) - odraz války v literatuře (ztracená generace) - meziválečná próza a poezie	Dě – 1. a 2. světová válka		
	Literatura 2. poloviny 20. století (česká) - oficiální, exilová, samizdatová	Dě – dějiny od pol.20. st. do současnosti		

[illegible]

5.1.2 Cizí jazyk – anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět anglický jazyk *navazuje na výuku českého jazyka a rozšiřuje všeobecný kulturní rozhled* žáků na základě probíraných témat. Tento rozhled vede k otevřenosti, porozumění, toleranci a schopnosti chápat a oceňovat kulturní hodnoty nejen svého národa, ale i národů jiných.

Předmět anglický jazyk zároveň přispívá k rozvoji osobnosti žáků (např. intelektuální, etické, emocionální, estetické složky). Napomáhá k výběru vhodných strategií pro efektivní učení a k dovednosti zpracovávat informace.

Výuka angličtiny přispívá k účinné komunikaci žáků v jejich osobním životě (např. při cestování), ale i v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Tento předmět také žákům napomáhá k rozvoji schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Materiální a technické zázemí

- Žáci ve výuce používají učebnici a pracovní sešit.
- Učitel má k dispozici audiokazety, doplňkové materiály, nástěnné učební obrazy a překladové slovníky.
- Žáci se učí v kmenových třídách, případně v malé jazykové učebně.
- Často se využívá i počítačových učeben, kde jsou nainstalovány výukové programy.

Předmětem prolínají *průřezová témata*:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**
V oblasti Komunikace je rozvíjeno empatické a aktivní naslouchání; verbální i neverbální sdělování; specifické komunikační dovednosti (monolog, dialog); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, vysvětlování, žádost apod.).
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)**
Oblast Evropa a svět nás zajímá je zaměřena na rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích; zvyky a tradice národů Evropy.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)**
V oblasti Objevujeme Evropu a svět je důraz kladen na naši vlast a Evropu; evropské krajiny; Evropu a svět; mezinárodní setkávání; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.
- **Multikulturní výchova (MKV)**
Oblast Multikulturalita se vztahuje na multikulturalitu současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

❖ Výuka anglického jazyka na 2. stupni

Výuka angličtiny pokračuje v 6., 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Žáci rozvíjí všechny jazykové dovednosti – řečové, poslechové, čtení s porozuměním a písemné vyjadřování. Žáci zvládají běžná pravidla mezilidské komunikace v anglickém jazyce. Žáci se ve větším rozsahu seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí.

Dále se rozvíjejí učební strategie vedoucí ke zvládnutí jazyka. Metody a formy práce na 2. stupni vedou k samostatnosti, individuálnímu pokroku i ke spolupráci, úspěchu skupiny (např. zpracování různých projektů).

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení

Postup:

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory (na odpovídající úrovni)
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Postup:

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonány individuálně, ve dvojicích, ...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých

- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Oblast:	Předmět:	Období:		
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk - Aj	6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně (CJ-9-1-01) - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat (CJ-9-1-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, bydlení, rodina, škola, volný čas, nákupy, móda, cestování, moderní technologie a média, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	OSV/SMR – Komunikace MKV – Multikulturalita EGS – Objevujeme Evropu a svět		
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (CJ-9-2-01) - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech (CJ-9-2-02) - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života (CJ-9-2-03)				
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (CJ-9-3-01) - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace (CJ-9-3-02)				

Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (CJ-9-4-01) - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (CJ-9-4-02) - reaguje na jednoduché písemné sdělení (CJ-9-4-03)	Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - podstatná jména - nepravidelný plurál, počítatelná a nepočítatelná - vyjádření a otázky na množství - stupňování přídavných jmen - zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, neurčitá - řadové číslovky - slovesa - přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves - frekvenční příslovce - přídavná jména a příslovce - ano/ne – otázky, otázky s tázacími zájmeny - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
--	--	--	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - Aj	Období: 7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně (CJ-9-1-01) - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat (CJ-9-1-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, moderní technologie a média, cestování, společnost a její problémy, péče o zdraví, pocity a nálady, příroda a město, realie zemí příslušných jazykových oblastí	MKV – Multikulturalita OSV/SMR – Komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá		
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (CJ-9-2-01) - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech (CJ-9-2-02) - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života (CJ-9-2-03)				
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (CJ-9-3-01) - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace (CJ-9-3-02)				

Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (CJ-9-4-01) - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (CJ-9-4-02) - reaguje na jednoduché písemné sdělení (CJ-9-4-03)	Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - minulý čas slovesa „být“ - min. čas prav. a neprav. sloves - vyjádření předpovědi do budoucna - vyjádření rozhodnutí - minulý čas průběhový - - min. čas prostý vs min. čas průběhový - určitý člen s názvy míst - určitý a neurčitý člen - neurčitá zájmena - osobní a přív. zájmena - předpřítomný čas prostý - použití „někdy“ a „nikdy“ - použití „právě“ - měl bych/neměl bych - muset-nesmět-nemuset			
--	--	--	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - Aj	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně (CJ-9-1-01) - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat (CJ-9-1-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média,	OSV/SMR - Komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – Multikulturalita		
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (CJ-9-2-01) - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech(CJ-9-2-02) - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života(CJ-9-2-03)				
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (CJ-9-3-01) - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace (CJ-9-3-02)				

Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (CJ-9-4-01) - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (CJ-9-4-02) - reaguje na jednoduché písemné sdělení (CJ-9-4-03)	cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - minulý čas prostý, minulý čas průběhový, vyjádření zvyklosti či stavu věci v minulosti („used to“), minulý čas slovesa „muset“ - předpřítomný čas - trpné přičestí slovesa „být“ a „jít“ - větné dodatky - podmíněné a předmětné vedlejší věty - vyjádření rady pomocí „měl bys“ - vyjádření pravděpodobnosti pomocí „mohl bys“ - sloveso+„-ing“ nebo infinitiv - větná spojení s přítomným přičestím sloves - trpný rod přítomný - trpný rod v různých časech - podmínkové souvětí prvního typu - vedlejší věty časové - vyjádření účelu			
--	---	--	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - Aj	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně (CJ-9-1-01) - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat (CJ-9-1-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zení příslušných jazykových oblastí	 MKV –Multikulturalita EGS – Objevujeme Evropu a svět OSV/SMR – Komunikace		
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (CJ-9-2-01) - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech (CJ-9-2-02) - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života (CJ-9-2-03)				
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (CJ-9-3-01) - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace (CJ-9-3-02)				

Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (CJ-9-4-01) - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (CJ-9-4-02) - reaguje na jednoduché písemné sdělení (CJ-9-4-03)	Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - přítomný čas prostý a průběhový - vyjádření libosti a nelibosti - minulý čas prostý, minulý čas průběhový - předpřítomný čas - členy - vyjádření budoucnosti - podmínkové souvětí 1. typu - podmínovací způsob „by“ - podmínkové souvětí druhého typu - vyjádření „tak“..., „že...“ - zvrtná zájmena - tvorba otázky - tzv. oddělitelná a neoddělitelná frázová slovesa - trpný rod - modální slovesa v trpném rodě - předložky místa - nepřímá řeč - nepřímé otázky			
--	---	--	--	--

5.1.3 Druhý cizí jazyk – německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Německý jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka. Vyučovací předmět německý jazyk je realizován v 8. a 9. ročníku a to vždy s tříhodinovou týdenní dotací.

Vzdělávání v předmětu německý jazyk směřuje k:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- Vyučovací hodina – skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, dramatizace, výukové programy na PC, krátkodobé projekty
- Olympiády
- Výjezdy do zahraničí
- Příležitostné akce
- Projekty

Místo realizace podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- v jazykových učebnách a v učebnách VT

Dělení:

- klasické – na skupiny v rámci ročníku

Předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV (Sociální rozvoj): komunikace
- EGS : Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
- MKV: Multikulturalita

❖ **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení

Postup:

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory (na odpovídající úrovni)
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Postup:

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonány individuálně, ve dvojicích, ...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Německý jazyk (další cizí jazyk) - Nj	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně (DCJ-9-1-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (DCJ-9-1-02) - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat (DCJ-9-1-03)	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, jídlo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok, (dny v týdnu, hodiny), zvířata, realie žen příslušných jazykových oblastí Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - Pořádek slov v těchto větách	OSV/SMR – Komunikace		
Mluvení - zapojí se do jednoduchých hovorů (DCJ-9-2-01) - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (DCJ-9-2-02) - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá (DCJ-9-2-03)		EGS – Objevujeme Evropu a svět		
Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům (DCJ-9-3-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům (DCJ-9-3-02) - rozumí krátkému jednoduchému testu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci (DCJ-9-3-03)		MKV – Multikulturalita Hv – zpěv německých písní Vv – zpracování projektů Ze – geografické údaje		

Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (DCJ-9-4-01) - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (DCJ-9-4-02) - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení (DCJ-9-4-03)	- Vyjádření záporu včetně kein - Člen určitý a neurčitý - Osobní a přivlastňovací zájmena - Základní a řadové číslovky - Časování pomocných sloves – haben, sein - Časování pravidelných sloves, sloves s odlučitelnou předponou - Časování nepravidelných sloves - Množné číslo podstatných jmen - Způsobová slovesa – müssen, dürfen - Vazba – ich möchte			
---	--	--	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Německý jazyk (další cizí jazyk) - Nj	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně (DCJ-9-1-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (DCJ-9-1-02) - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat (DCJ-9-1-03)	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok(svátky, roční období, měsíce), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou	OSV/SMR – Komunikace EGS – Objevujeme Evropu a svět MKV – Multikulturalita Hv – zpěv německých písní Vv – zpracování projektů Ze – geografické údaje		
Mluvení - zapojí se do jednoduchých hovorů (SCJ-9-2-01) - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (DCJ-9-2-02) - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá (DCJ-9-2-03)				
Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům (DCJ-9-3-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům (DCJ-9-3-02) - rozumí krátkému jednoduchému testu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci (DCJ-9-3-03)				

Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (DCJ-9-4-01) - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (DCJ-9-4-02) - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení (DCJ-9-4-03)	tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění“ - způsobová slovesa – können, wollen, sollen - Osobní a přivlastňovací zájmena ve 3. a 4. pádě - Časování nepravidelných sloves + rozkaz - Člen ve 4. pádě - Slovesa s odlučitelnými a neodlučitelnými předponami - Préteritum pomocných sloves haben a sein - Perfektum pravidelných sloves - Zvratná slovesa - Zájmeno man - Vedlejší věty se spojkou dass, weil - Předložky se 3. a 4. pádem			
---	---	--	--	--

5.1.4 Druhý cizí jazyk – ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Ruský jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka. Vyučovací předmět ruský jazyk je realizován v 8. a 9. ročníku a to vždy s tříhodinovou týdenní dotací.

Vzdělávání v předmětu ruský jazyk směřuje k:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- Vyučovací hodina – skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, dramatizace, výukové programy na PC
- Příležitostné akce a krátkodobé projekty

Místo realizace podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- v jazykových učebnách, v učebnách VT a v knihovně

Dělení:

- klasické – na skupiny v rámci ročníku

Předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV (Sociální rozvoj): Komunikace
- EGS : Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
- MKV: Multikulturalita

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení

Postup:

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory (na odpovídající úrovni)
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Postup:

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonány individuálně, ve dvojicích, ...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Ruský jazyk (další cizí jazyk) - Rj	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů (DCJ-9-2-01) - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (DCJ-9-2-02) - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá (DCJ-9-2-03)	Mluvení - Výslovnost - vstupní fonetický kurz – azbuka, zvuková podoba slova a její zvláštnosti, přízvuk, intonace, základní výslovnostní návyky - Slovní zásoba základních komunikačních situací - Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, kalendářní rok – svátky, dny v týdnu, hodiny	OSV/SMR – Komunikace EGS – Objevujeme Evropu a svět MKV – Multikulturalita		
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně (DCJ-9-1-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (DCJ-9-1-02) - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat (DCJ-9-1-03)	Poslech s porozuměním - Základním pokyny a instrukce v průběhu vyučovací hodiny - Slovní zásoba probíraných tematických okruhů - Poslech textů a práce s nimi			
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům (DCJ-9-3-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům (DCJ-9-3-02) - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci (DCJ-9-3-03)	Čtení s porozuměním - Slovní zásoba - význam slov z kontextu - Četba textů a práce s nimi - Práce se slovníkem – vyhledání neznámých slov z jednoduchého textu			
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (DCJ-9-4-02) - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení (DCJ-9-4-03) - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (DCJ-9-4-01)	Psaní - Azbuka - Základní rozdíly mezi zvukovou a grafickou podobou slova			

	Mluvnice - Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - Podstatná jména - Osobní a přivlastňovací zájmena - Základní číslovky - Slovesa – časování v přítomném čase - Zvratná slovesa			
--	---	--	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Ruský jazyk (další cizí jazyk) - Rj	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů (DCJ-9-2-01) - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (DCJ-9-2-02) - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá (DCJ-9-2-03)	Mluvení - Výslovnost - složitější hlásky a hláskové skupiny - Slovní zásoba základních komunikačních situací - Tematické okruhy – rodina, škola a zájmová činnost, obec, dopravní prostředky, oblékání, nákupy, kalendářní rok – roční období, měsíce, zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušné jazykové oblasti	OSV/SMR – Komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – Multikulturalita		
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně (DCJ-9-1-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (DCJ-9-1-02) - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat (DCJ-9-1-03)	Poslech s porozuměním - Základní pokyny a instrukce v průběhu vyučovací hodiny - Slovní zásoba probíraných tematických okruhů - Poslech textů a práce s nimi			
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům (DCJ-9-3-01) - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům (DCJ-9-3-02) - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci (DCJ-9-3-03)	Čtení s porozuměním - Slovní zásoba - význam slov z kontextu - Četba textů a práce s nimi - Práce se slovníkem – vyhledání neznámých slov z jednoduchého textu, rozšiřování slovní zásoby pomocí slovníku			

- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (DCJ-9-4-02) - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení (DCJ-9-4-03) - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (DCJ-9-4-01)	Psaní - Pravopis slov osvojené slovní zásoby, složitější pravopisné jevy - Vytváření vlastních sdělení (jednoduchý dopis, krátké vyprávění)	OSV/SMR – Komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – Multikulturalita		
	Gramatika - Tvorba a obměna jednoduché věty - Podstatná jména - Slovesa – časování, slovesné vazby			

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku 4 hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu matematika je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matem. postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce
- projekty

Předmět *matematika* úzce souvisí s ostatními předměty:

- fyzika: převody jednotek, rovnice...
- zeměpis: měřítko, výpočty...
- chemie: řešení rovnic, převody jednotek...

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

- OSV: důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů – rozvoj důslednosti, vytrvalosti, schopnosti sebekontroly, vynalézavosti, tvořivosti; práce s mapou, slevy, využití poměru
- EV: stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých dochází k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence komunikativní

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům
-

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- se učí věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci:

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

Oblast:	Předmět:	Období:		
Matematika a její aplikace	Matematika - M	6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti a písemně (M-9-1-01) - zaokrouhluje a provádí odhady a s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor (M-9-1-02) - zaokrouhluje - umí zobrazit přirozené číslo na číselné ose	Rozšířené opakování. - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace			
- rozlišuje druhy čar - využívá potřebnou matematickou symboliku (M-9-3-01)	Základní pravidla rýsování. - druhy čar, popis geometrických útvarů	Pč 6,7 – popis technických výkresů		
- užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka - převádí jednotky délky, hmotnosti, času - odhaduje a vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku (M-9-3-04) - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku (M-9-3-01) - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary (M-9-3-02)	Geometrické útvary v rovině. - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku - vzájemná poloha přímek v rovině - vzdálenost bodu od přímky - osa úsečky	Fy 6 - měření délky OSV/OR/1 – určení obvodu pozemku apod. Fy 6 – převody jednotek		
- čte a zapisuje desetinná čísla - umí zobrazit des. číslo na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje des. čísla - provádí početní operace s des. čísly (M-9-1-01) - umí vypočítat aritmetický průměr - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností (M-9-1-02)	Desetinná čísla. - čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - aritmetický průměr	Fy 9 – řešení početních úloh OSV/SMR/5 – odhad a určení např. ceny nákupu. Projekt		
- rozlišuje kladná a záporná čísla	Celá čísla - čtení a zápis čísla			

- umí zobrazit kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose - chápe pojem opačné číslo - provádí početní operace v oboru celých čísel (M-9-1-01) - řeší jednoduché problémy v oboru celých čísel (M-9-1-09)	- číselná osa - čísla navzájem opačná - početní operace			
- zná pojem násobek, dělitel - umí použít znaky dělitelnosti - rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel (M-9-1-03)	Dělitelnost přirozených čísel. - násobek, dělitel, kritéria dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - nejmenší společný násobek, největší společný dělitel			
- narýsuje daný úhel - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem (M-9-3-03) - umí graficky přenést úhel a sestrojit jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) - pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, umí využít jejich vlastností - rozumí pojmu mnohoúhelník, umí sestrojit pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník	Úhel a jeho velikost. - rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly - mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod)	Z 6 – určování zeměpisné-polohy		
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí útvary osově souměrné (M-9-3-08)	Osová souměrnost. - osová souměrnost - shodné útvary - osově souměrné útvary			
- zná jednotky obsahu, umí je převádět - odhaduje a vypočítá obsah čtverce a obdélníku (M-9-3-04) - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (M-9-3-13)	Obsah čtverce a obdélníku. - jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku)	OSV/SMR/4,5 – obsah pokoje, pozemku,...		
- určuje a charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle) (M-9-3-09) - načrtne a sestrojí síť krychle a kvádru (M-9-3-11)	Povrch a objem krychle a kvádru. - kvádr, krychle, síť těles - zobrazování těles			

- načrtne a sestrojí obraz krychle a kváдру v rovině (M-9-3-12) - vypočítá povrch krychle, kváдру - užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí - odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle, kváдру (M-9-3-10)	- povrch krychle, kváдру - jednotky objemu - objem krychle, kváдру			
- charakterizuje a třídí trojúhelníky (M-9-3-02) - využívá potřebnou matematickou symboliku (M-9-3-01) - umí sestrojit těžnice, střední příčky, výšky trojúhelníku - umí sestrojit trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti trojúhelníků při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů (M-9-3-01)	Trojúhelník. - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - těžnice, střední příčky, výšky - kružnice opsaná, vepsaná			
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací (M-9-4-01) - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí (M-9-4-02)	Nestandardní aplikační úlohy a problémy - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy			
	Závěrečné opakování			

Oblast:	Předmět:	Období:		
Matematika a její aplikace	Matematika - M	7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
	Opakování učiva 6. ročníku			
- modeluje a zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na des. čísla a naopak - porovnává zlomky - provádí početní operace v oboru racionálních čísel (M-9-1-01) - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, deset. číslem, procentem) (M-9-1-04) - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel (M-9-1-09)	Racionální čísla - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a des. čísly - zobrazení na číselné ose - převrácené číslo - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek	Fy 7, 9 numerické výpočty Ch 8 – hmotnostní zlomek		
- určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam - provádí početní operace v oboru celých čísel (M-9-1-01) - řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel (M-9-1-09)	Celá čísla - opakování - absolutní hodnota - složitější početní operace se závorkami	.		
- pozná shodné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků (M-9-3-07) - načrtne a sestrojí trojúhelník (M-9-3-06) - dbá na kvalitu a přesnost rýsování	Trojúhelník - shodnost trojúhelníků - trojúhelníková nerovnost - konstrukce trojúhelníků			
- umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek na části v daném poměru - pracuje s měřítky map a plánů (M-9-1-05) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem (M-9-1-05) - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti (M-9-2-03) - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh - vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí (M-9-2-04)	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost - poměr - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko - úměra - přímá a nepřímá úměrnost - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti			

	- trojčlenka			
- chápe pojem 1% - užívá základní pojmy procentového počtu - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem) (M-9-1-04) - chápe pojem promile - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností (M-9-1-02) - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) (M-9-1-06)	Procenta - procento - základ, procentová část, počet procent - promile - slovní úlohy	Ch 8 – koncentrace OSV/OR/1– orientace ve slevách EV/3 – stav ovzduší, procentuální zastoupení škodlivých látek OSV/SMR/5 – řešení slovních úloh Projekt		
- charakterizuje a třídí čtyřúhelníky a rovnoběžníky (M-9-3-02) - načrtne a sestrojí rovnoběžník (M-9-3-06) - odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku (M-9-3-04) - odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku (M-9-3-04)	Rovnoběžníky - čtyřúhelník, rovnoběžník - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah - obsah trojúhelníku	OSV/SMR/4 - zvládnutí praktických výpočtů obsahů a obvodů(pokoje, pozemky,...)		
- charakterizuje a třídí lichoběžníky (M-9-3-02) - načrtne a sestrojí lichoběžník (M-9-3-06) - odhaduje a vypočítá obvod a obsah lichoběžníku (M-9-3-04)	Lichoběžník - lichoběžník - rozdělení - konstrukce - obsah a obvod			
- určuje a charakterizuje hranoly, analyzuje jejich vlastnosti (M-9-3-09) - načrtne a sestrojí obraz tělesa v rovině (M-9-3-12) - načrtne a narýsuje síť hranolu (M-9-3-11) - odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu (M-9-3-10) - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (M-9-3-13)	Povrch a objem hranolů - hranol, kolmý hranol - povrch - objem			
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti (M-9-3-08) - určí středově souměrný útvar (M-9-3-08)	Středová souměrnost - sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti			

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací (M-9-4-01) - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí (M-9-4-02)	Nestandardní aplikační úlohy a problémy - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy			
	Závěrečné opakování			

Oblast:	Předmět:	Období:		
Matematika a její aplikace	Matematika - M	8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
	Opakování učiva 7.ročníku			
- rozumí pojmu výraz - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných (M-9-1-07) - určí hodnotu číselného výrazu (M-9-1-07) - provádí početní operace s výrazy	Výrazy - číselný výraz a jeho hodnoty - proměnná - výrazy s proměnnou - úpravy výrazů			
- určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí i kalkulačky - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu (M-9-1-01) - chápe pojem reálné číslo - zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, kde n je celé číslo - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	Mocniny a odmocniny - mocniny a odmocniny - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálného čísla - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	Fy 9 – zápis jednotek fyzikálních veličin		
- rozliší odvěsny a přepony - rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti pravoúhlých trojúhelníků při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů (M-9-3-01) - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (M-9-3-13)	Pythagorova věta - zavedení Pythagorovi věty - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty	.		
- sčítá a násobí mnohočleny (M-9-1-07) - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním (M-9-1-07)	Mnohočleny - jednočlen, dvojčlen, trojčlen - sčítání, odčítání a násobení - vytýkání - rozklad podle vzorců			

- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných (M-9-1-07) - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic (M-9-1-08) - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a reálných čísel (M-9-1-09) - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací (M-9-4-01)	Lineární rovnice a slovní úlohy - rovnost - lineární rovnice - slovní úlohy	Fy 7 – 9 vztahy mezi veličinami Fy 7 – 9 řešení fyz. úloh OSV/SMR/5 – řešení slovních úloh		
- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti kružnic při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů (M-9-3-01) - odhaduje a vypočítá obvod a obsah kruhu (M-9-3-04)	Kruh, kružnice - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice - obsah kruhu			
- určuje a charakterizuje válce, analyzuje jejich vlastnosti (M-9-3-09) - odhaduje a vypočítá povrch a objem válce (M-9-3-10) - načrtne a narýsuje síť válce (M-9-3-11)	Válec - rotační válec - povrch a objem válce	OSV/OR/1 – objem a povrch nádrže, bazénu, sudu...		
- umí sestavit jednoduché konstrukce - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh (M-9-3-05) - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (M-9-3-13)	Konstrukční úlohy - jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - konstrukční úlohy			
- umí použít aritmetický průměr - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data (M-9-2-01) - porovnává soubory dat (M-9-2-02)	Základy statistiky. - základní statistické pojmy, četnost znaku - základní charakteristiky statistického souboru, aritmetický průměr - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky	OSV/SMR/4 – sběr a zpracování statistických údajů		
	Závěrečné opakování			

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - M	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
	Opakování učiva 8.ročníku			
- určí hodnotu číselného výrazu (M-9-1-07) - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním (M-9-1-07) - provádí početní operace s lomenými výrazy	Výrazy - úpravy výrazů pomocí vzorců - rozklad výrazů na součin - pojem lomený výraz - početní operace s lomenými výrazy			
- řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných (M-9-1-07) - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav (M-9-1-08) - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a reálných čísel (M-9-1-09) - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací (M-9-4-01) - užívá a zapisuje vztah nerovnosti - řeší lineární nerovnice a jejich soustavy - znázorní řešení lin. nerovnic na číselné ose	Rovnice - rovnice s neznámou ve jmenovateli - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic - slovní úlohy - nerovnost - lineární nerovnice - soustava lineárních nerovnic	OSV/SMR/5 – řešení slovních úloh		
- zakreslí bod v PSS - chápe pojem funkce - rozlišuje lineární a kvadratickou funkci - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti (M-9-2-03) - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem (M-9-2-04) - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů (M-9-2-05)	Funkce - pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární funkce (přímá úměrnost), nepřímá úměrnost - goniometrické funkce	OSV/SMR/4 – čtení z grafu, jízdní řády, spotřeba benzínu		

- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) (M-9-1-06) - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a reálných čísel (M-9-1-09)	Finanční matematika. - základní pojmy finanční matematiky - jednoduché úrokování	OSV/SMR/5 – orientace při půjčkách, vkladech, výpočet úroků, mzdy...		
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data (M-9-2-01) - porovnává soubory dat (M-9-2-02)	Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů. - statistické pojmy - charakteristiky statistického souboru - diagramy, grafy, tabulky	OSV/SMR/5 – zpracování statistických údajů a jejich vyhodnocení		
- rozliší shodné a podobné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků (M-9-3-07)	Podobnost. - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků	OSV/OR/1 – praktické využití podobnosti (mapy, plány, fotografie...)		
- určuje a charakterizuje jednotlivá tělesa, analyzuje jejich vlastnosti (M-9-3-09) - odhaduje a vypočítá povrch a objem těles (M-9-3-10) - načrtne a narysuje síť základních těles (M-9-3-11) - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (M-9-3-13)	Tělesa. - rotační kužel - jehlan - koule - povrch a objem těles	OSV/OR/1 – spotřeba materiálu ve stavebnictví		
	Závěrečné opakování	Projekt		

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Seminář z matematiky	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- zvládá výpočty obsahů a obvodů s pomocí vzorců - umí použít Pythagorovu větu v rovinných obrazech - zvládá složitější výpočty pomocí kalkulačky	Opakování učiva 8. ročníku - obsahy a obvody rovinných obrazců - rozdělení trojúhelníků a čtyřúhelníků - Pythagorova věta v rovinných obrazech - Pythagorova věta ve slovních úlohách - počítání s kalkulačkou - slovní úlohy – rovinné obrazce			
- rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) - provádí početní operace s lomenými výrazy	<u>Výrazy</u> - úpravy složených zlomků - složitější lomené výrazy - určování smyslu složeného výrazu			
- řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli a správně určí podmínky řešitelnosti	<u>Rovnice s neznámou ve jmenovateli</u> - <u>slovní úlohy řešené pomocí rovnic</u> - <u>řešení složitějších rovnic</u> - <u>určování podmínek řešitelnosti</u>			
- zvládá grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	<u>Soustavy rovnic</u> - grafické řešení soustavy lineárních rovnic			
- znázorní řešení lineárních nerovnic na číselné ose	<u>Nerovnice, soustavy nerovnic</u> - intervaly a jejich rozdělení - grafické řešení soustavy nerovnic			
- rozlišuje lineární a kvadratickou funkci - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce	Funkce - kvadratická funkce – parabola			
- řeší úlohy z praxe na složené úrokování	<u>Finanční matematika</u> - složené úrokování - výpočet mzdy			
- umí narýsovat síť tělesa	<u>Tělesa</u> - složená tělesa			

- zvládá použití kalkulačky pro výpočet hodnot goniometrických funkcí	<u>Goniometrické funkce</u> - goniometrické funkce na kalkulačce			

5.3 Informační a komunikační technologie

5.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět informatika je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. a 8. ročníku. V 6. ročníku dvě hodiny týdně, v 7. a 8. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka informatiky navazuje na předměty informatika a výpočetní technika vyučované ve 4. a 5. ročníku.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami, prezentačními programy a programy na úpravu fotografií. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Předmětem prolínají *průřezová témata*:

- Osobnostní a sociální výchova: OSV/OR – kreativita, OSV/SMR - komunikace

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika - Inf	Období: 6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost (ICT-9-1-01)	- vývojové trendy informačních technologií - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování			Září-říjen
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem (ICT-9-2-02)	- dodržování základních pravidel typografie			průběžně
	WWW - pohyb po webu - ukládání z webu: obrázek, celá stránka	OSV/OR/5 – samostatná práce (průběžně)		průběžně
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací (ICT-9-2-01)	Textový editor - WORD - základní funkce textového editoru	OSV/OR/5 – samostatná práce (průběžně)		Říjen až březen
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě (ICT-9-2-05)	Prezentace informací - POWERPOINT - základy práce se snímky - vlastnosti prezentací - vkládání objektů (text, grafika, diagramy) - zásady pro zpracování počítačové prezentace	OSV/SMR/3 – prezentace (průběžně)		Květen, červen
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací (ICT-9-2-01)	Tabulkový procesor - základní funkce tabulkového procesoru	OSV/OR/5 – samostatná práce (průběžně)		Březen až duben

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika - Inf	Období: 7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví (ICT-9-2-03)	- SW pirátství - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika			průběžně
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací (ICT-9-2-01)	Opakování - WORD - EXCEL - POWERPOINT	OSV/OR/5 – samostatná práce (průběžně) OSV/SMR/3 – prezentace (průběžně)		Září až listopad
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací (ICT-9-2-01)	Počítačová grafika – rastrové programy Zoner PhotoStudio - seznámení s programem - základní funkce grafického editoru	OSV/OR/5 – samostatná práce (průběžně)		Prosinec až červen

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika - Inf	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací (ICT-9-2-01)	Opakování - WORD - EXCEL - POWERPOINT			průběžně
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací (ICT-9-2-01)	Movie Maker - seznámení s programem			červen
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací (ICT-9-2-01)	Počítačová grafika – vektorové programy, animace Zoner Callisto: seznámení s programem - vektorové obrázky: obrys, výplň, velikost, rotace, uspořádání, zarovnání objektů, efekty Zoner Gif animátor: seznámení s programem - jednoduché animace	OSV/OR/5 – samostatná práce (průběžně)		Listopad až červen
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji (ICT-9-2-04)	WWW a Internet - pohyb po webu - ukládání z webu: obrázek, celá stránka, kopírování části textu			průběžně

5.4 Člověk a společnost

5.4.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **dějepis** se vyučuje jako samostatný předmět v 6.ročníku – 1 hodina týdně a v 7. - 9. ročníku 2 hodiny týdně .

S výjimkou 6. r. preferujeme tematické celky týkající se učiva českých dějin. Výuka českých dějin navazuje na znalosti osvojené v předmětu vlastivěda na 1. stupni ZŠ.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí /především ve smyslu předávání historické zkušenosti/
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa, rozvíjí zájem o minulost vlastního národa
- utváření pozitivního hodnotového systému
- rozvíjení respektu a úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- poznávání dějů, skutků a jevů, které ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti
- obecné historické problémy jsou konkretizovány zařazováním dějin regionu i dějin místních

Vyučovací předmět *dějepis* je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- zeměpis: orientace v prostoru, územní rozsah států,...
- matematika, fyzika, přírodopis, chemie: vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,...
- výtvarná výchova: stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,...
- hudební výchova: vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,...
- jazyky: významní spisovatelé a jejich tvorba,...
- občanská výchova: člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,...
- tělesná výchova: odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Vyučovacím předmětem prolínají **průřezová témata:**

- OSV: komunikace, mezilidské vztahy, řešení problémů, kreativita,...
- VDO: demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,...
- EV: člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů,...
- MKV: náš etnický původ, předsudky a stereotypy ve společnosti, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita,...

- EGS: integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír, poselství Jiřího z Poděbrad,...
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení,...

❖ **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení, objevuje paralely s historií
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskusi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy

- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis - Dě	Období: 6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků (D-9-1-01) - uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány (D-9-1-02) - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu (D-9-1-03)	Úvod do učiva dějepisu - význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách - historické prameny - historický prostor a čas			
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu (D-9-2-01)	Pravěk Starší doba kamenná - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka			
- objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost (D-9-2-02)	Mladší doba kamenná - vznik zemědělství a chovu dobytka - počátky řemesel	EV ₃ - lidské akt. a probl. živ. prostředí, změny v krajině		
- uvede příklady archeologických kultur na našem území (D-9-2-03)	Naše země v období pravěku			
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací (D-9-3-01) - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví (D-9-3-02)	Starověk Staroorientální státy - nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	EV ₃ . příroda a první civilizace, lidské akt. a problémy živ. prostředí		
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem (D9-3-03) - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie (D-9-3-04)	Starověké Řecko - kořeny řecké civilizace - vzdělanost a umění Řecka Starověký Řím - království, republika, císařství - počátky křesťanství	VDO ₄ - demokracie, despocie, tyranie Čj- řecké báje a pověsti Vv- výroba kostýmů a rekvizit pro projekt		

	- římská kultura Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím			
--	---	--	--	--

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a společnost	Dějepis - Dě	7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech (D-9-4-03) - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států (D-9-4-01) - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti (D-9-4-02) - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám (D-9-4-04) - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské kultury (D-9-4-05)	Středověk Raný středověk - nový etnický obraz Evropy - byzantská, arabská a franská říše - křesťanství, papežství, islám - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, císařství - křížové výpravy - kultura středověké společnosti – románské umění a vzdělanost a životní styl raného středověku	EGS ₃ - jsme Evropané, formování evropských států MKV ₃ - náš etnický původ Čj- české pověsti a legendy		
- seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady gotické kultury (D-9-4-05) - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život (D-9-5-02)	Vrcholný středověk - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - regionální historie - naše město - český stát za vlády posledních Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla VI. - gotické umění a vzdělanost - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách	MKV ₂ - lidské vztahy, předsudky a stereotypy katol. církve, husitství Čj- regionální pověsti Ov ₆ - významné osobnosti našeho města a historické památky Lanškrouna Ov- kulturní instituce /návštěva muzea/		
- uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí	- doba poděbradská - doba jagellonská - islámská říše ovlivňující Evropu - Turci	EGS ₃ - jsme Evropané, mírové poselství Jiřího z Poděbrad		

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis - Dě	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky (D-9-5-01) - popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky (D-9-5-03) - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie (D-9-5-04) - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky (D-9-5-05)	Pozdní středověk a počátky novověku - humanismus, renesance - zámořské objevy a počátky dobývání světa - reformace a jejich šíření Evropou - český stát a velmoci v 15. – 16. století - počátky absolutních monarchií, nástup Habsburků - český stát v předbělohorských poměrech - třicetiletá válka	MKV ₂ - lidské vztahy a poznávání jiných kultur, reformace, humanismus, předsudky a stereotypy katol. církve, třicetiletá válka		
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus (D-9-5-06) - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek (D-9-5-07) - chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu	Novověk Období od 2. pol. 17. stol. do konce 18. stol. - baroko a životní styl - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - rozvoj vzdělanosti v době osvícenství - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - velmoci v 17. – 18. století - absolutismus ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup Velké Británie - boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických	VDO ₂ - občanství, obč. spol. a stát, USA, Fr. – revoluce, Listina práv a svobod, Ústava Hv ₉ - světová hudba od poč. do 20. stol.		
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti (D-9-6-01) - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé (D-9-6-02) - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s	Novověk od konce 18. stol. do 2. pol. 19. stol. - Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny - napoleonské války a jejich důsledky - kulturní rozrůzněnost doby - klasicismus a romantismus	EV ₃ - průmyslová revoluce a dopad na životní prostředí a přírodní zdroje Hv ₉ - světová hudba od poč. do 20. stol.		

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

národními hnutími vybraných evropských národů (D-9-6-03) - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích (D-9-6-04) - na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy (D-9-6-05) - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií (D-9-6-06)	- industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka - národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa - rok 1848 v Evropě a v Čechách, revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol. - politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus			
---	---	--	--	--

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis - Dě	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky (D-9-7-01) - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů (D-9-7-02) - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu (D-9-7-03) - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv (D-9-7-04) - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí (D-9-7-05)	Moderní doba Dějiny od 2. pol. 19. stol. do 1948 - změny v charakteru výroby ve 2. pol. 19. stol. - mezinárodní vztahy v předvečer 1. sv. války - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech - fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět - Mnichovská dohoda a její důsledky - Protektorát Čechy a Morava - druhá světová válka, holocaust - domácí a zahraniční odboj - poválečné Československo v letech 1945 – 1948, únor 1948 - politické, mocenské a ekonomické důsledky války	VDO ₄ - principy demokracie jako formy vlády, vznik totalitního zřízení EGS ₃ - jsme Evropané, 1. a 2. sv. válka jako mezníky vývoje, OSN EV ₃ - průmyslová revoluce, technické vynálezy a vliv na životní prostředí MKV ₃ - etnický původ, rasová nesnášenlivost, holocaust Čj- literatura 1. pol. 20. stol. /česká i světová/ Ov- mezinárodní organizace		

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků (D9-8-01) - posoudí postavení rozvojových zemí (D-9-8-03) - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce (D-9-8-02) - prokáže základní orientaci v problémech současného světa (D-9-8-04)	Dějiny od poloviny 20. století do současnosti - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) - vývoj Československa od roku 1948 do roku 1989, vznik České republiky - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	EGS₃- jsme Evropané, NATO, Varšavská smlouva, vstup České republiky do EU Čj- literatura 2. pol. 20. stol. /česká/ Hv- světová hudba 20. stol.		
---	--	--	--	--

5.4.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

V 6. - 9. ročníku je do předmětu výchova k občanství integrován předmět výchova ke zdraví.

Vzdělávací oblast předmětu

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientace ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání
- získávání dovednosti odmítat škodlivé látky

Časová dotace

- 6., 7. a 9. ročník – 2 hodiny týdně
- 8. ročník - 1 hodina týdně

Místo realizace

- třídy
- knihovna
- učebna PC
- veřejná prostranství mimo školu

Vyučovacím předmětem prolínají **průřezová témata:**

- OSV:
 - osobnostní rozvoj – psychohygiena, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace
 - sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
 - morální rozvoj
- VDO - občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- EGS - jsme Evropané
- MKV - kulturní difference, lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity, multikulturalita
- EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MDV - práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

❖ **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video
- beseda
- dotazníky – interview

Kompetence

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry
- žáci si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy

Postup:

- vedení žáků k ověřování důsledků
- poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci
- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- žáci vnímají nejrozumnější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob jejich řešení
- žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Postup:

- kladení otevřených otázek
- podněcování žáků k argumentaci
- volný přístup k pomůckám

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí využívat ke komunikaci vhodné technologie
- žáci se účinně zapojují do diskuse

Postup:

- zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcování žáků k argumentaci
- vytváření příležitostí pro relevantní komunikaci mezi žáky
- vytváření příležitostí k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů

Kompetence sociální a personální

- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají

- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy
- žáci se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- zadávání úkolů, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vedení žáků k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanské

- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví

Postup:

- vyžadování dodržování pravidel slušného chování
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků, aby brali ohled na druhé
- umožnění, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci mohou využít ICT při hledání informací
- využívají znalostí v běžné praxi

Postup:

- dodávání sebedůvěry
- podle potřeby napomáhání při cestě ke správnému řešení
- vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení
- vedení k práci s odbornou literaturou, encyklopediemi,...
- vytváření pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - Vo	Období: 6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- orientuje se v kalendáři - vysvětlí původ svátků a způsoby dodržování svátků - uvádí příklady pranostik - rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby užívání volného času - orientuje se v místní nabídce volnočasových aktivit	Rok v jeho proměnách a slavnostech - kalendář - svátky - pranostiky - cyklus dne a týdne - režim dne - volný čas	OSV– psychohygiena Z – pohyby Země		
- vysvětlí pojem domov z hlediska své příslušnosti k rodině, obci, regionu a vlasti - uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí - rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost - přivolá pomoc v případě svého nebo cizího ohrožení	Domov - pojem domov - bezpečné prostředí domova - bydliště a jeho okolí - bezpečné chování a komunikace(komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí - sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - komunikace s vrstevníky a cizími lidmi - bezpečný pohyb v cizím prostředí - vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení	OSV – poznávání lidí – mezilidské vztahy		
- vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, důvěra) pro zdravý vývoj dítěte - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce členů rodiny při řešení konkrétních úkolů a při realizaci některých cílů - sestaví rodokmen své rodiny - objasní základní funkce rodiny, na příkladech rozpozná neplnění některých funkcí rodiny - rozpozná možné příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení - vysvětlí rozdíl mezi úplnou a neúplnou rodinou - charakterizuje náhradní rodinnou péči	Rodina - postavení jedince v rodině - láska, partnerské vztahy - manželství a rodičovství - role členů rodiny - rodokmen - funkce rodiny - vztahy a pravidla v rodině, rodinné problémy - úplná a neúplná rodina - náhradní rodinná péče - hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory,			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- popíše, do kterých důležitých oblastí rodina směřuje své výdaje - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní principy vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi (VO-9-3-02) - rozhodne se, jak vhodně naloží se svým kapesným a uspořenými penězi	investice			
- vypráví, popř. zdramatizuje nejstarší české pověsti - shromáždí informace o významných panovnících, vědcích, umělcích, sportovcích,... - uvede příklady známých osobností, výrobků, přírodních krás,... - uvede příklady památných a známých míst v ČR - naplánuje jednodenní výlet v ČR - respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám (VO-9-1-08)	Naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví - pověsti - slavné osobnosti - co nás proslavilo - památná a známá místa - významné dny - národnostní menšiny	Český jazyk Projekt – možno zařadit projekt Cestovní kancelář MDV – práce v realizačním týmu MKV – kulturní difference – lidské vztahy – etnický původ		
- vysvětlí, proč je výhodné vzájemně spolupracovat (rozdělí si úkoly) - spolupracuje ve skupině a přebírá odpovědnost za společné úkoly, činnosti či práce - respektuje přijatá pravidla mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě (VZ-9-1-01) - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů ve škole a obci - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a vystupuje proti němu - případné neshody a konflikty mezi lidmi řeší nenásilným způsobem - kriticky se vyjadřuje k projevům násilí - v případě potřeby samostatně vyhledá služby specializované pomoci - uvede příklady významných osobností obce a shromáždí o nich informace - uvede příklady památných míst obce a regionu, vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou - chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům	Škola, obec, region - naše škola, bezpečné prostředí ve škole - práva a povinnosti žáků - význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy - vklad vzdělání pro život - spolupráce lidí - vrstevnická skupina - vztahy mezi dětmi, kamarádství, přátelství - bezpečné chování a komunikace (nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií) - formy násilí (agresivita, šikana a další projevy násilí) - komunikace se službami odborné pomoci (linky důvěry, krizová centra) - život v obci, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, obec, spolek - zajímavá a památná místa - významné osobnosti obce - ochrana kulturních památek a přírodních objektů	OSV – poznávání lidí – mezilidské vztahy Z – ochrana přírody Dě – 7. roč. – historie našeho města		

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a společnost	Výchova k občanství - Vo	7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- vysvětlí pojem národa z hlediska své příslušnosti k českému národu a českému státu - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu (VO-9-1-02) - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání (VO-9-1-01) - popíše situace, kdy je třeba bránit vlast - vyjádří své možnosti, jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu (VO-9-1-06)	Národ, vlast - kořeny národa, historie národa - pojem vlasti a vlastenectví, národní a státní symboly - obrana vlasti	Dě – nový etnický obraz Evropy Čj – české pověsti a legendy MKV – etnický původ		
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady (VO-9-3-0) - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje (VO-9-1-03)	Majetek a bohatství - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	Dě – návštěva muzea		
- porovnává různé podoby a projevy kultury - projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají (VO-9-1-04) - charakterizuje prostředky masové komunikace - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí (VO-9-1-05)	Kultura - rozmanitost kultury, podoby a projevy kultury - kulturní instituce – typy, jejich nabídka - masová kultura, masmédia (prostředky masové komunikace, vliv masmédií na utváření masové kultury a veřejného mínění na chování lidí) - kulturní hodnoty - kulturní tradice	MDV – práce v realizačním týmu - fungování a vliv médií ve společnosti VDO – formy participace občanů v politickém		

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky (VO-9-4-01) - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů (VO-9-4-03) - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu (VO-9-4-02)	Právní základy státu - znaky státu - typy a formy států - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce	životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů (VO-9-4-04)	Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam - význam a formy voleb do zastupitelstev v ČR	Možno zařadit projekt – např. Volby		
- používá z hlediska vlastního bezpečí pravidla silničního provozu - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - využívá svých znalostí k uvědomělému chování v dopravě - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, - v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc (VZ-9-1-15)	Dopravní výchova - pravidla silničního provozu - chodec, cyklista - chování v dopravě - bezpečnost v dopravě - rizika silniční a železniční dopravy - vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity - postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v dopravě)			
- charakterizuje mimořádné situace - rozumí integrovanému záchrannému systému - ovládá zásady ochrany člověka za mimořádných situací - dokáže rozpoznat potencionální znaky nebezpečí - ovládá zásady chování po vyhlášení mimořádné situace a po vyhlášení evakuace - uvede zásady kolektivní ochrany obyvatelstva - uplatňuje adekvátní způsoby chování v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí (VZ-9-1-16)	Ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí - tísňová volání - potencionální nebezpečí - varovné signály a jiné způsoby varování, chování po jeho vyhlášení - základní úkoly ochrany obyvatelstva - evakuace - činnost po mimořádné události - improvizovaná ochrana - havárie s unikem nebezpečné látky - prevence vzniku mimořádných událostí	Z – ochrana při ohrožení zdraví a života při živelných pohromách		

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - Vo	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu (VO-9-4-05) - vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy našeho státu, uvědomuje si rizika jeho porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů (VO-9-4-09) - orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy - rozpozná protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postížitelnosti občanů, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady (VO-9-4-10) - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství (VO-9-4-06) - na příkladech posoudí podmínky vzniku reklamačního nároku, dokáže reklamovat vadné zboží - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy (osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci) (VO-9-4-07) - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování (VO-9-4-08) - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání (VO-9-4-11)	Právo a spravedlnost - lidská práva (základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace) - právní řád ČR (význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů) - protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost - porušování předpisů v silničním provozu - porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě (člověk v právních vztazích, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající) - základní práva spotřebitele - styk s úřady	Možno zařadit projekt např. Soudní přelíčení OSV – mezilidské vztahy VDO – občan, občanská společnost a stát - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MDV – práce v realizačním týmu MKV – lidské vztahy - princip sociálního smíru a solidarity		
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám (VO-9-1-08) - rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem vlivům lidské nesnášlivosti (VO-9-1-09)	Člověk hledá společenství - lidská setkání - zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost - pravidla chování - dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí - podobnost a odlišnost lidí	Dějepis, zeměpis, český jazyk OSV – mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a		

- uvede příklady příčin a situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat vzájemné neshody a konflikty - uvědomí si význam přátelství v životě člověka - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci (VO-9-1-10) - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem (VO-9-1-07) - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeb pomáhat lidem v nouzi (VO-9-1-06)	- přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - problémy lidské nesnášlivosti - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie - chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování - cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností - dovednosti při řešení problémů v mezilidských vztazích - konflikty v mezilidských vztazích - problémy lidské nesnášlivosti - pomáhající a prosociální chování - lidská solidarita (pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti) - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - rovnost a nerovnost - rovné postavení mužů a žen - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	kompetice - morální rozvoj		
- pochopí význam pojmu osobnost z psychologického a sociologického hlediska - pochopí, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými i kvalitu života (VO-9-2-01) - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí (VO-9-2-03) - kriticky hodnotí a koriguje své chování a jednání - seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egoismus - je schopen sebepoznání, poznání jiných lidí - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Člověk hledá sám sebe - člověk jako osobnost - podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - vrozené předpoklady, osobní potenciál - charakter, charakterové vlastnosti, svědomí - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot - stereotypy v posuzování druhých lidí - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem - zdravé a vyrovnané sebepojetí	OSV – sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace		

(VO-9-2-04) - uvědomí si existenci sociálních pozic a rolí, učí se, co role vyžadují a jak se s nimi musí člověk vyrovnávat - učí se zodpovědně volit životní cíle a nacházet cesty k jejich realizaci - zamyslí se nad smyslem lidského života	- utváření vědomí vlastní identity - sebevědomí, sebehodnocení, sebekritika - vůle, volní jednání - city a emoce (protikladnost, smíšenost, podmíněnost, pestrost, nakažlivost emocí, hloubka citu, výrazovost) - sociální pozice, sociální role - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe a sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací - psychohygiena a sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech - zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích - pomáhající a prosociální chování - osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna - stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji			
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví (VZ-9-1-03) - - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví (VZ-9-1-02) - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví (VZ-9-1-04) - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví (VZ-9-1-05) - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí (VZ-9-1-06) - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví	Hodnota a podpora zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci (složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie) - podpora zdraví a její formy (prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví) - podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví - zdravý životní styl - civilizační nemoci - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví (bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech) - poruchy příjmu potravy - zásady zdravého stravování			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

v rámci školy a obce (VZ-9-1-09) - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím (VZ-9-1-10) - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky (VZ-9-1-07)	- pitný režim - vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví			
---	---	--	--	--

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - Vo	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým (VZ-9-1-13) - orientuje se v zákonech, které se vztahují na sexuální život jedince a v právní problematice zneužívání dítěte - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků (VZ-9-1-14)	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému - rizikové chování) alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné předměty, nebezpečný internet) - násilné chování - těžké životní situace a jejich zvládání - trestná činnost, dopink ve sportu - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita (šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí - komunikace se službami odborné pomoci - kriminalita mládeže	OSV – seberegulace a sebeorganizace (prevence sociálně patologických jevů škodlivého způsobu chování)		
- uvědomí si význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě člověka - seznámí se s významnými světovými náboženstvími, církvemi a náboženskými hnutími - pochopí význam náboženské tolerance, náboženské svobody - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresí (VZ-9-1-14)	Smysl společenství - životní názor (víra, náboženství, náboženské sekty, svoboda a tolerance, závislost a samostatnost) - manipulativní reklama a informace (reklamní vlivy, působení sekt)	MDV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení		
- objasní způsoby zacházení s penězi a se svěřeným majetkem - vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení (VO-9-1-14) - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení (VO-9-3-03) - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu (VO-9-3-05)	Občan v ekonomických a právních vztazích - dělba práce, lidské potřeby - rozpočet domácnosti - úspory, investice - úvěry, splátkový prodej, leasing - principy tržního hospodářství, nabídka, poptávka, trh	MDV – práce v realizačním týmu		

- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít (VO-9-3-04) - rozliší, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti (VO-9-3-08) - uvede příklady dávek, které ze státního rozpočtu získávají občané (VO-9-3-07) - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz (VO-9-3-05)	- tvorba ceny, inflace - podstata fungování trhu - nejčastější právní formy podnikání - peníze a hodnota - funkce a podoby peněz, formy placení - sektory NH - výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost - zisk, investice, výrobní náklady - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti - význam daní - sociální politika státu – sociální péče, druhy sociálních příspěvků, životní úroveň - obchod, služby, činnost bank - pracovní právo, bezpečnost práce, mzda, pracovní podmínky - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení - pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků			
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu (VO-9-5-05) - uvede příklady některých projevů globalizace v současném světě, porovná jejich klady a zápory (VO-9-5-03) - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva (VO-9-5-04) - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru (VO-9-5-06) - vyjádří své možnosti, jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu (VO-9-1-06) - uvede příklady zahraničních misí Armády ČR - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možný způsob jejich uplatňování (VO-9-5-01) - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, posoudí jejich význam ve světovém dění, popíše výhody ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích (VO-9-5-02)	Člověk hledá svůj svět - globalizace – projevy, klady, zápory - významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení - mezinárodní vztahy (integrační proces v Evropě – EU a ČR, význam evropské integrace) - mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody - evropská integrace – podstata, význam, výhody - Evropská unie a ČR - významné mezinárodní organizace (OSN, NATO, Rada Evropy aj.)	EGS – jsme Evropané - Evropa a svět nás zajímá MKV – multikulturalita (globalizace) - kulturní difference EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Z – globální problémy současného světa Dě – evropská integrace		

5.5 Člověk a příroda

5.5.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *fyzika* je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně a v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět *fyzika* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají ***průřezová témata***:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Toto téma se nejlépe uplatňuje při práci žáků při řešení laboratorních úloh, případně frontálních pracích, práci ve skupinách. Žák musí porozumět dané řešené úloze, musí se při činnostech tohoto druhu umět ovládat, spolupracovat se spolužákem, zvládat vlastní chování, podřídit se tomu, kdo má větší znalosti a schopnosti. Získává dovednosti pro řešení konfliktů, učí se kompromisu. V oblasti postojů se učí utvářet postoj k sobě i druhým. Učí se hodnotit pomoc a spolupráci, uvědomuje si různost názorů a přístup k řešení problémů různým způsobem.

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Žák si musí uvědomit při probírání různých zákonů jako je zákon Newtonův, Ohmův, Pascalův, při poznávání prvků v tabulce – Mendělejev, učivu o atomu a jeho štěpení – M.

Skłodovská a P. Curie, elektřina – Volta, Ampér, Ohm, důležitost těchto jmen evropských osobností. Je však informován i o dalších důležitých objevech ze starověku – Archimédes apod.

- Environmentální výchova (EV)

Vede žáky k pochopení vztahů člověka a přírody. Tyto vztahy je možno využít při výuce témat: Gravitační síla, zákon gravitace, magnetické pole, magnet, difúze, zákon setrvačnosti, zákon vzájemného působení těles, zákon Archimédův, zákon Pascalův, přeměny energií, zákon Ohmův, zákony odrazu a lomu světla. Pochopení těchto vztahů vede k uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožování. Témata jako jsou přeměny energií, plavání těles – ekologické katastrofy, umožní žákům objektivně hodnotit ekologické problémy, pochopit důležitost využití obnovitelných zdrojů energie, možnosti a způsoby šetření s energií, principy hospodaření s těmito zdroji. Žáci se učí komunikovat o problémech životního prostředí – skleníkový efekt, vyčerpané zdroje surovin – racionálně vyjadřují svá stanoviska. V tématech mechanické vlastnosti kapalin a plynů zdůvodňují význam vody a ovzduší pro život na Zemi.

❖ **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků**

Kompetence k učení

Učitel vede žáky :

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

[illegible]

- chápe vztah násobků a dílů základní jednotky objemu k jednotkám litr a mililitr - rozlišuje různá objemová měřidla - zná zásady při měření odměrným válcem - změří objem kapalných a pevných látek odměrným válcem - umí zapsat naměřenou hodnotu a určit odchylku měření - pochopí, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty (F-9-1-03) - dovede jmenovat příklady z praxe, ve kterých se projevuje délková a objemová roztažnost - pochopí konstrukci Celsiovy stupnice a naučí se používat jednotku °C - umí popsat další teplotní stupnice - pochopí princip a konstrukci základních teploměrů - naučí se měřit teplotu - vypočítá průměrnou teplotu z naměřených hodnot - pochopí zvláštnosti při měření lékařským teploměrem	- měření objemu Teplota - roztažnost těles a látek - teplota - teplotní stupnice - měření teploty	OSV/SMR/3, 4, 5 – měření teploty		
- rychlost - jednotky rychlosti, převody - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles (F-9-2-02) - chápe souvislosti rychlosti, dráhy a času - dokáže změřit rychlost	Pohyby těles - rychlost - převody - dráha a čas - řešení příkladů - měření rychlosti			
- chápe sílu jako fyzikální veličinu - umí popsat působení síly - změří velikost působící síly (F-9-2-03) - chápe sílu jako fyzikální veličinu - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů (F-9-1-04)	Síla - síla - působení síly - jednotky - měření síly - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa - siloměr Hustota - hustota a její měření			
- zná základní pravidla a zásady při používání elektrických spotřebičů - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem - popíše, z jakých částí se skládá atom	Bezpečnost práce a první pomoc - bezpečnost práce s elektrickými přístroji a zařízeními - první pomoc při úrazu elektrickým proudem Elektrický obvod - stavba atomu - elektrický náboj			
- popíše elektrické pole kolem nabitého tělesa - dokáže zelektrovat těleso	Elektrický obvod - elektrické pole	EV/3 – šetření el. energií OSV/OR/3 –		

- umí vysvětlit podstatu elektrického proudu a elektrického napětí - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu (F-9-6-01) - popíše zdroje elektrického napětí	- elektronování třením - elektrický proud a napětí - jednoduchý elektrický obvod - zdroje napětí	elektromagnetické jevy		
- popíše tyčový magnet a jeho magnetické pole - popíše magnetické pole vodiče a magnetické pole cívky - sestaví jednoduchý pokus, kterým dokáže existenci magnetického pole v okolí cívky - dokáže určit magnetické póly v okolí cívky pomocí magnetky a Ampérova pravidla pravé ruky - popíše: elektromagnet, zvonek, jistič, galvanometr, elektromagnetické relé - sestaví a popíše princip elektromotoru	Elektromagnetické jevy - tyčový magnet - magnetické pole cívky - cívka	OSV/OR/3 – elektromagnetické jevy		

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika - Fy	Období: 7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu (F-9-2-01) - změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas - určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles (F-9-2-02) - znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj danému času dráhu a naopak	Pohyby těles - pohyb a klid těles, jejich relativnost - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný - pohyb přímočarý a křivočarý - dráha a čas - okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu	M – slovní úlohy o pohybu (9. roč.) M – přímá a nepřímá úměra (7. roč.)		
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici (F-9-2-04) - určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů - určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích (F-9-2-05) - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů (F-9-2-06) - v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly - užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy na niž síla působí - užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale niky na jejich obsahu - navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly	Síla - síla - vzájemné působení sil - skládání sil - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - těžiště tělesa - Newtonovy pohybové zákony - páka - rovnováha na páce a pevné kladce - tlaková síla - tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - třecí síla, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi - smykové tření - valivé tření	Bezpečnost silničního provozu-setrvačnost-bezpečnostní pásy EV/2 – škody na komunikacích-přetěžování kamiónů OSV/SMR/2 - bezpečnost silničního provozu		
- je schopen vysvětlit vlastnosti kapalin - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů (F-9-3-01)	Mechanické vlastnosti tekutin - vlastnosti kapalin - hydrostatický tlak - Archimédův zákon – vztlková síla, potápění,	OSV/SMR/2 – záchrana tonoucího		

- objasní vznik vztahové síly a určí její velikost a směr - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní (F-9-3-02) - užívá Pascalova zákona k vysvětlení funkce hydraulického zařízení	vznášení se a plování těles v klidných tekutinách - Pascalův zákon, hydraulické zařízení			
- vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě - dokáže vysvětlit a využít základní meteorologické prvky	Mechanické vlastnosti plynných látek - atmosférický tlak - atmosféra Země - tlak plynu v uzavřené nádobě - základy meteorologie	Z – atmosféra Země (6. roč.) EV/3 – předpověď počasí EV/4 – znečištění ovzduší		
- dokáže vysvětlit způsob šíření světla - rozumí vzniku zatmění, dokáže vysvětlit fáze Měsíce - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh (F-9-6-07) - dokáže vysvětlit vznik obrazu - rozumí průchodu světla různým optickým prostředím - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami (F-9-6-08) - dokáže vysvětlit jednoduché optické přístroje	Světelné děje - světlo, zdroje světla, rychlost světla - zatmění Slunce a Měsíce, měsíční fáze - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle - lom světla - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou - optické přístroje - rozklad bílého světla hranolem	Z – zatmění Slunce a Země (6. roč.) Z – Měsíční fáze (6. roč.) EGS/2 – využití zrcadel v alternativních zdrojích energie- sluneční elektrárny		

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika - Fy	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- rozumí pojmu mechanická práce a výkon - dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa (F-9-4-01) - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (F-9-4-02) - z vykonané práce určí v jednoduchých příkladech změnu polohové energie - vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedení, proudění, záření) - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh (F-9-4-03) - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem (F-9-4-04) - dokáže rozpoznat jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktické příklady (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) - umí vysvětlit činnost motorů	Energie - mechanická práce - výkon - polohová a pohybová energie - vnitřní energie tělesa - tepelná výměna - teplo přijaté, odevzdané - tání a tuhnutí, skupenské teplo tání - vypařování a kapalnění - var, teplota varu - pístové spalovací motory	EGS/1 – tepelná izolace, šetření energií Praktické použití – domácí nauky EGS/2 – globální oteplování EV/3 – čistota ovzduší		
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku (F-9-5-01) - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí (F-9-5-02)	Zvukové děje - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku - rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce - ozvěna - pohlcování zvuku - výška zvukového tónu	EV/3 – hluk jako škodlivina		
- zná základní pravidla a zásady při používání elektrických spotřebičů - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem	Bezpečnost práce a první pomoc	OSV/OR/3 – poskytování PP		

	- bezpečnost práce - první pomoc	OSV/SMR/3 – poskytování PP Př – první pomoc (8. roč.)		
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí (F-9-6-02) - popíše různé zdroje elektrického napětí - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů (F-9-6-04) - zná jednotku odporu, dokáže vysvětlit závislost odporu na vlastnostech vodiče - aktivně používá graf závislosti I na U - umí řešit základní hodnoty paralelního a sériového obvodu - umí vysvětlit pojem elektrická práce	Elektrický obvod - elektrický proud - elektrický odpor - Ohmův zákon - elektrické obvody - elektrická práce, výkon	vypočet spotřeby el.energie – domácí nauky EV/3 – šetření el. energií		

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika - Fy	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- zná základní pravidla a zásady při používání elektrických spotřebičů - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem	Bezpečnost práce a první pomoc - bezpečnost práce - první pomoc	OSV/OR/3 – poskytování PP OSV/SMR/3 – poskytování PP		
- sestaví a popíše princip elektromotoru - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní (F-9-6-05)	Elektromagnetické jevy - magnetické pole cívky - stejnosměrný elektromotor	OSV/OR/3 – elektromagnetické jevy		
- popíše základní princip vzniku střídavého proudu - orientuje se v grafickém znázornění střídavého proudu – sinusoidě - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu - rozumí pojmu perioda, kmitočet - pozná rozdíl mezi alternátorem a dynamem - popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie - vysvětlí rozvodnou síť - popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí	Střídavý proud - střídavý proud - transformátor - rozvodná elektrická síť	EGS/1 – alternativní zdroje energie, výroba el. EV/2 – energie a její vliv na životní prostředí		
- rozlišuje pojem elektroda a elektrolyt - pochopí princip jiskrového elektrického výboje, elektrického oblouku a výboje ve zředěných plynech - rozlišuje polovodič typu P a N - zapojí správně polovodičovou diodu (F-9-6-06) - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností (F-9-6-03)	Vedení proudu v kapalinách, plynech a polovodičích - vedení proudu v kapalinách - vedení proudu v plynech - polovodiče	Ch – elektrolyza (9. roč.) – vazební vrstvy (8. roč.)		
- sestaví přehled elektromagnetických vln - vysvětlí pojem vlnová délka	Elektromagnetické záření - vlnová délka - zdroje záření			

- rozlišuje různé zdroje záření a zná jejich způsob užití				
- popíše stavbu atomu - vysvětlí štěpení atomového jádra a pojem řetězová reakce - porovná záření alfa, beta a gama - popíše na jakém principu funguje jaderný reaktor - porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně - rozumí způsobu likvidace vyhořelého jaderného paliva - dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí (F-9-4-05)	Jaderná energie - atom - jaderné síly, jaderná energie - štěpení jader uranu - štěpná reakce - jaderný reaktor, jaderná elektrárna - jaderné zbraně - ochrana lidí před radioaktivním zářením	EGS/1 – jaderná energie - M. Sklodovská, P. Curie EV/3 – přeměny energií, jaderná energie – vliv na životní prostředí Z – jaderné elektrárny (9. roč.)		
- porovnává planety Sluneční soustavy z různých hledisek - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet (F-9-7-01) - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností (F-9-7-02)	Vesmír - Sluneční soustava	Z – planeta Země (6. roč.)		

5.5.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a fyziky a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět **chemie** je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* a z části s *matematikou* (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Předmětem prolínají *průřezová témata*, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (OSV), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (EV, EGS).

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel :

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a příroda	Chemie - Ch	8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Pozorování, pokus a bezpečnost práce - určí společné a rozdílné vlastnosti látek (CH-9-1-01) - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí (CH-9-1-02)	- vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek - zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam			
Směsi - rozlišuje směsi a chemické látky (CH-9-2-01) - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení (CH-9-2-02) - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek (CH-9-2-03) - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi (CH-9-2-04) - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití (CH-9-2-05) - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění (CH-9-2-06)	- směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) - voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody - vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	EGS/1 – čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva EV/2 – význam vody a vzduchu jako základní podmínky života		
Částicové složení látek a chemické prvky - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech (CH-9-3-01) - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných	- částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho	Fyzika – atomy		

souvislostech (CH-9-3-02) - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti (CH-9-3-03)	změny v chemických reakcích, elektrony - prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo - chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin			
Chemické reakce - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání (CH-9-4-01) - přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu (CH-9-4-02) - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu (CH-9-4-03) - objasní jednání v modelových příkladech havárie s unikem nebezpečných látek (CH-9-1-03)	- chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost - klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza - chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou			
Anorganické sloučeniny - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí (CH-9-5-01) - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet (CH-9-5-02)	- oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů	EV/3 – vznik oxidů ve výfukových plynech a při spalování uhlí EV/3 – reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů, vznik smogu a jeho vliv na zdraví		

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Chemie - Ch	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Anorganické sloučeniny - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí (CH-9-5-01) - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi (CH-9-5-03)	- kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů - soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	EV/3 – nebezpečí nadměrného hnojení (stav plodin, ohrožení zdrojů pitné vody), solení silnic		
Organické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití (CH-9-6-01) - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy (CH-9-6-02) - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití (CH-9-6-03) - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tukách, sacharidech (CH-9-6-04) - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu (CH-9-6-05) - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů (CH-9-6-06)	- uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků - paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva - deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin - přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	EGS/1 – závislost sv. hospodářství na těžbě ropy OSV/OR/1 – osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky (zemní plyn, acetylen, benzen atd.) OSV/SMR/1 – poškození zdraví užíváním alkohol. nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu EGS/1 – poškození ozónové vrstvy jako globální problém lidstva OSV/OR/1 – osobní zodpovědnost za svoji výživu, nadměrný příjem cukru		

Chemie a společnost - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi (CH-9-7-01) - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe (CH-9-7-02) - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka (CH-9-7-03)	- chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy a insekticidy - hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti - léčiva a návykové látky - mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	EV/4 – plasty v odpadech, význam recyklace EGS/1 – plasty jako globální problém lidstva OSV /OR/1– osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty		
---	---	--	--	--

5.5.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9.ročníku. V 6. –8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů
- vytváří základy pro ekologické chování žáků

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Předmět *přírodopis* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*:

- chemie: životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka, působení kouření, alkoholu, drog, alternativní zdroje energie
- fyzika: Země ve vesmíru, oko z hlediska optiky
- zeměpis: stavba Země, vnější a vnitřní geologické procesy, půdy, geologický vývoj a stavba území ČR

Předmětem prolínají *průřezová témata*:

- OSV – hodnoty, postoje, praktická etika
- EGS - Evropa a svět nás zajímá
- EV - ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací

- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodními
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a příroda	Přírodopis - Př	6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
žák - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života (P-9-6-01)	- vznik a vývoj Země			
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů, a to fotosyntézy a dýchání (P-9-3-03) - rozliší základní projevy a podmínky života (P-9-1-01)	- fyziologie rostlin (fotosyntéza a dýchání, význam ovzduší pro život na Zemi) - vznik a vývoj života, rozmanitost života, projevy života	EV/2		
- aplikuje praktické metody poznávání přírody (P-9-8-01) - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody (P-9-8-02) - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí (P-9-3-05)	- praktické metody poznávání přírody (pozorování lupou a mikroskopem) - laboratorní práce: - 1. pozorování hotových preparátů mikroskopem a samostatné zhotovení jednoduchého preparátu - 2. pozorování trepky - 3. pozorování plísňě hlavičkové	EV/1, EV/4 – příroda obce a její ochrana	Exkurze PP Lanškrounsk é rybníky	-říjen -listopad - leden
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka (P-9-1-07)	- viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití			
- první pokusy o třídění probraných druhů organismů (P-9-1-04)	- význam a zásady třídění organismů			
- rozlišuje základní skupiny řas (P-9-3-04)	- systém rostlin –řasy			
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků (P-9-2-01)	- houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích (P-9-2-02)	organismy - houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami			
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků (P-9-2-03)	- lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam			
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů(pouze, prvoci, bezobratlí, strunatci) (P-9-4-01) - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin (pouze prvoci, bezobratlí, strunatci) (P-9-4-02)	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování; - vývoj, vývin a systém živočichů – prvoci, bezobratlí			
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel (P-9-1-02)	- základní struktura života – buňky, pletiva, tkáň, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné			
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi (P-9-7-01)	- organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, společenstvy a ekosystémy	EV/1		
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí (P-9-7-04)	- ochrana přírody	OSV/SMR/6		

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a příroda	Přírodopis – Př	7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů (P-9-3-04) - třídí rostliny a zařazuje je do taxonomických jednotek (P-9-1-04)	- systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kaprad'orostů(plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin(jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců - třídění rostlin	EV/4 – příroda obce a její ochrana	Naučná stezka – školní arboretum	
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů (P-9-4-01)	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování – paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci			
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin (P-9-4-02) - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí (P-9-4-03) - zhodnotí význam živočichů v přírodě, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy (P-9-4-04)	- vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – ryby, obojživelníci, plazi, ptáci - paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci - třídění živočichů	EV/4 – příroda obce a její ochrana		
- zhodnotí význam živočichů pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy (P-9-4-04)	- rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům (P-9-3-01) - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku (P-9-3-02)	- anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin(kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)			
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin (P-9-3-03)	- fyziologie rostlin – růst a rozmnožování			
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí (P-9-3-05)	- význam rostlin a jejich ochrana - založení herbáře	EV/4 – příroda obce a její ochrana		
- rozliší základní projevy a podmínky života (P-9-1-01)	- výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty			
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů (P-9-1-03)	- základní struktura života – orgány, orgánové soustavy			
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi (P-9-7-01) - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému (P-9-7-02) - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam (P-9-7-03)	- organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy (naše i cizokrajné ekosystémy), potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	EV/1, EV/2		
- aplikuje praktické metody poznávání přírody (P-9-8-01) - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání přírody (P-9-8-02)	- praktické metody poznávání přírody - laboratorní práce: 1. poznávání jehličnanů 2. pozorování stavby stonku			

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a příroda	Přírodopis - Př	8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
žák - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných savců (P-9-4-01)	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla, rozmnožování - savci			
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny savců, určuje vybrané živočichy, zařazuje do hlavních taxonomických skupin (P-9-4-02)	- vývoj a systém savců			
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka (P-9-5-02)	- fylogeneze člověka			
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy (P-9-5-01)	- anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti			
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří (P-9-5-03)	- ontogeneze člověka - rozmnožování			
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví (VZ-9-1-11) - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování (VZ-9-1-12)	- změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života (P-9-5-04) - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla (P-9-5-05) - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc (VZ-9-1-15)	- nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie, první pomoc při Tv a sportu - ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní léčebná péče; základy první pomoci			
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života (P-9-5-04)	- životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka			
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky (VZ-9-1-07) - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví (VZ-9-1-05) - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí (VZ-9-1-06) - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce (VZ-9-1-09)	- zdravý způsob života a péče o zdraví - výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim			
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc (VZ-9-1-08)	- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - stres a jeho vztah ke zdraví			
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti (P-9-1-05) - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů (P-9-1-06)	- dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení			

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis - Př	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
žák - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života (P-9-6-01)	- Země – vznik a stavba Země	zeměpis 9. ročník fyzika 9. ročník		
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek (P-9-6-02)	- nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků - principy krystalografie			
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody (P-9-6-03)	- vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky	zeměpis 6. a 9. ročník		
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě (P-9-6-04)	- půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace	zeměpis 6. a 9. ročník		
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků (P-9-6-05) - orientuje se v daném přehledu vývoje organismů (P-9-1-01)	- vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik a vývoj života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - názory na vznik života - geologický vývoj a stavba území ČR – Český masív, Karpaty	zeměpis 9. ročník		
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími	- podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a	fyzika 7. ročník geologický vývoj a stavba		

přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi (P-9-6-06)	využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	území ČR – Český masív, Karpaty		
- objasní základní projevy chování živočichů (P-9-4-03)	- projevy chování živočichů			
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému (P-9-7-04)	- ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	OSV/SMR/6 EGS/1 EV/2		
- aplikuje praktické metody poznávání přírody (P-9-8-01)	- významní biologové a jejich objevy			

5.5.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. a 7. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka zeměpisu navazuje na předměty I. stupně – prvouku a vlastivědu.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací (grafy, diagramy, statistické a další informační zdroje)
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu se situacemi ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět *zeměpis* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti *Člověk příroda*:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, chemický a potravinářský průmysl...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, jaderná energie...
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, geologický vývoj, globální problémy, ekologie...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států,...

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

- EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- EGS: objevování Evropy a světa; život v jiných zemích; evropská integrace; naši sousedé v Evropě

❖ **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu

- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis - Z	Období: 6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy (Z-9-2-01) - orientuje se na hvězdné obloze - charakterizuje polohu, povrch a pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země (Z-9-2-02) - zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů (Z-9-2-02) - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi - používá s porozuměním základní geografickou terminologii (Z-9-1-02)	Země jako vesmírné těleso - postavení Země ve vesmíru - porovnání s ostatními tělesy sluneční soustavy - tvar, velikost a pohyby planety Země - střídání dne a noci - střídání ročních období - časová pásma na Zemi, pásmový čas, světový čas, datová hranice, smluvený čas	Fy 7, 9 – vesmír Ov – rok v jeho proměnách		
- používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu - používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě zeměpisnou polohu jednotlivých lokalit na Zemi - používá různé druhy map a plánů, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii (Z-9-1-02)	Geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbu - poledníky a rovnoběžky, zeměpisná síť - určování zeměpisné polohy, zeměpisné souřadnice - různé druhy plánů a map, jejich měřítko - obsah map, znázorňování výškopisu a polohopisu na mapách, jazyk mapy – symboly, smluvené značky, vysvětlivky - práce s atlasem - orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, určování hlavních a vedlejších světových stran	M 7 – práce s měřítkem Fy, M 6 - převody jednotek		
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu (Z-9-2-03) - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost (Z-9-2-04) - seznámí se s rozložením vody na Zemi - používá s porozuměním základní geografickou terminologii (Z-9-1-02)	Krajinná sféra - přírodní sféra, její složky a prvky - litosféra - hydrosféra - atmosféra - pedosféra - biosféra - geografické pásy, geografická(šířková) pásma,	EV/4 – základní podmínky života Př 6 – krajinná sféra Ch 9 – znečištění atmosféry Fy 7 – atmosféra, meteorologie		

- vymezí a vyhledá na mapách podnebné pásy a porovnává je - objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce	vegetační stupně - přírodní oblasti	Ov – ochrana přírodních objektů		
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa (Z-9-4-01) - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje základní geografické znaky sídel (Z-9-4-02) - vysvětlí význam lesa pro člověka, podle mapy popíše největší oblasti rozšíření lesů na Zemi - pochopí nezbytnost vody pro život člověka, charakterizuje rozložení vodních zásob na Zemi a jejich využití - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje (Z-9-4-03) - uvede hlavní průmyslová odvětví, popíše jejich využití a význam - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit (Z-9-4-04) - používá s porozuměním základní geografickou terminologii (Z-9-1-02)	Společenské a hospodářské prostředí - obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky - sídla – města, aglomerace, urbanizace, suburbanizace - světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně - lesní a vodní hospodářství - světové zemědělství - surovinové zdroje - průmysl - doprava - služby, cestovní ruch	EV/4 – základní podmínky života		
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin (Z-9-5-01)	Životní prostředí - krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajin - principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí			

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis - Z	Období: 7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- určí geografickou polohu jednotlivých oceánů a světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných pásích - porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa (Z-9-3-01)	Regiony světa - úvod - geografická poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry oceánů a světadílů - určující a porovnávací kritéria			
- porovnává státy světa na základě podobných a odlišných znaků (Z-9-4-05)	Regionální společenské a politické útvary - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje			
- lokalizuje na mapách oceány podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení (Z-9-3-02) - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých oceánů (Z-9-3-03) - seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů	Regiony světa - oceány (Tichý, Atlantský, Indický a Severní ledový oceán) - poloha, rozloha, přírodní poměry - hospodářské využívání oceánů - ekologická problematika moří a oceánů	Př 7 – ekologické problémy moří a oceánů		
- určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti - uvede význam Arktidy a Antarktidy - seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí - posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí	Zeměpis světadílů – polární oblasti - geografická poloha, význam, globální problémy polárních oblastí	Př 7 – ekologické problémy polárních oblastí		

- lokalizuje na mapách světadíly a makroregiony podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny (Z-9-3-02) - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států (Z-9-3-03) - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich (Z-9-3-04)	Regiony světa – mimoevropské světadíly (Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie) - geografická poloha , rozloha, členitost světadílů - přírodní poměry a zajímavosti, podnebné oblasti - základní charakteristika rozmístění a osídlení obyvatelstva, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti - přírodní zdroje a hospodářství - významné oblasti, státy a města - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	EGS/1 – život v jiných zemích EGS/2 - Evropa a svět, mezinárodní setkávání Aj 7 – Kanada Aj 8 – USA, New York Aj 9 - Austrálie		
- uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech (Z-9-7-03)	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy – opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích	Ov – ochrana zdraví za mimořádných událostí		

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a příroda	Zeměpis - Z	8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- umí ukázat na mapě jednotlivé regiony a státy Evropy - podrobněji charakterizuje státy střední Evropy, zejména sousední státy ČR - zhodnotí aktuální stav životního prostředí v jednotlivých zeměpisných oblastech Evropy a místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry světadílů (Z-9-3-03) - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech Evropy nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich (Z-9-3-04)	Regiony světa - Evropa - geografická poloha a rozloha Evropy - pojem Eurasie, hranice Evropy a Asie - přírodní poměry a členitost Evropy - obyvatelstvo Evropy, demografické problémy - hospodářství Evropy - oblasti Evropy, významné státy a města - státy střední Evropy (přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení)	EGS/1 – naši sousedé v Evropě EGS/2 – život Evropanů EGS/3 – mezinárodní organizace, Evropská integrace Nj 9 – německy hovořící země Aj 9 – Velká Británie		
- orientuje se na současné politické mapě světa - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných i odlišných znaků (Z-9-4-05) - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech (Z-9-4-06)	Společenské a hospodářské prostředí - politická mapa dnešního světa - politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států - geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	EGS/3 – mezinárodní organizace, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu		

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis - Z	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu (Z-9-6-03) - uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států (Z-9-6-05)	Česká republika - geografická poloha, rozloha, postavení republiky ve světě - členitost povrchu a přírodní poměry a zdroje - obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky - sídelní poměry - rozmístění hospodářských aktivit - sektorová a odvětvová struktura hospodářství - transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady - hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	Př 9 – geologická stavba, ochrana přírody, půdy Ch 8 – chemický a potravinářský průmysl Fy 9 – jaderná energie EV/3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí		
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům (Z-9-6-02) - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit (Z-9-6-04)	Regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy - krajské členění - kraj místního regionu - příhraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech			
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy (Z-9-6-01) - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům (Z-9-6-02)	Místní region - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům - základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu - důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)			
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) (Z-9-5-02) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a	Životní prostředí - krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín	Př 9 – ochrana přírody, globální problémy		

společenských vlivů na životní prostředí (Z-9-5-03)	- vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	EV/4 – vztah člověka k prostředí		
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit (Z-9-4-04) - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech (Z-9-4-06)	Společenské a hospodářské prostředí - globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace	Př 9 globální problémy Ov – globalizace, významné globální problémy		
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů (Z-9-1-01) - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině (Z-9-1-03) - vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu (Z-9-1-04)	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy, základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly - základní geografická média a zdroje dat - praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě			
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu (Z-9-7-01) - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny (Z-9-7-02) - aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech (Z-9-7-03)	- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografická exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, světové strany, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	Fy 6 – azimut		

5.6 Umění a kultura

5.6.1 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 6. a 7. ročník – 2 hodiny týdně
- 8. a 9. ročník – 1 hodina týdně

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV - poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice
- EGS - jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- MKV - lidské vztahy, multikulturalita
- EV - vztah člověka k přírodě, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MV - práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedení žáků k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa
- rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých výtvarných a hudebních technik
- vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

- vedení žáků k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána
- otevírání před žáky možnosti volby vhodných výtvarných a hudebních vyjadřovacích prostředků
- kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- otvírání před žáky možností přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- rozvoj dovedností důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- předkládání dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- poskytování prostoru pro osobité výtvarné i hudební projevy žáků

Kompetence občanské

- seznamování žáků s významnými výtvarnými a hudebními díly a jejich autory
- vytváření potřeby návštěv výstav výtvarných prací a hudebních koncertů
- podchycování individuálního zájmu žáků o kulturní dění a jeho podpora

Kompetence pracovní

- osvojování výtvarných a hudebních technik a nástrojů

Oblast:	Předmět:	Období:		
Umění a kultura	Výtvarná výchova - Vv	6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků , variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků (VV-9-1-01)	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, prostoru a časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření			
- využívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie (VV-9-1-02)	- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybů a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podmětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	Hv - melodie, rytmus OSV/OR - kreativita		
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření (VV-9-1-04)	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace			
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v	- smyslové účinky vizuálně obrazných			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu (VV-9-1-05)	vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě			
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků (VV-9-1-06)	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	D – Mezopotámie, Řecko Řím Čj – Řecko a Řím – báje a pověsti		
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů (VV-9-1-07)	- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti	EGS – jsme Evropané D - pravěk – pravěké umění - Egypt – hieratická perspektiva, pyramidy		
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci (VV-9-1-08)	- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	Čj – kniha - pohádka		

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - Vv	Období: 7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků (VV-9-1-01)	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, a prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření			
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie (VV-9-1-02)	- reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)			
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace (VV-9-1-03)	- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	EV – vztah člověka k prostředí		
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

vizuálně obrazných vyjádření (VV-9-1-04)	zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace - typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry			
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu (VV-9-1-05)	- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	MDV – tvorba mediálního sdělení		
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků (VV-9-1-06)	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	D - byzantské, arabské umění - románský sloh EGS – Evropa a svět nás zajímá		
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů (VV-9-1-07)	- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti			
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci (VV-9-1-08)	- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	D – gotika OSV/OR – kreativita		

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - Vv		Období: 8. ročník	
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků (VV-9-1-01)	- prvky vizuálně obrazného vyjádření -linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření			
- užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie (VV-9-1-02)	- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření			
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace (VV-9-1-03)	- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	D – umělecké slohy EGS – jsme Evropané		
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření (VV-9-1-04)	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru , akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru , celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace			
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické,	MDV – fungování a vliv		

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu (VV-9-1-05)	statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní), reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	medií ve společnosti		
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků (VV-9-1-06)	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměrů autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	D - Umělecké slohy EGS – jsme Evropané MKV lidské vztahy		
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů (VV-9-1-07)	- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti			
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci (VV-9-1-08)	- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	OSV/OR – kreativita		

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - Vv	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků (VV-1-9-01)	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	OSV/OR – kreativita		
- užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie (VV-9-1-02)	- reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly- vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)			
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace (VV-9-1-03)	- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	MDV - fungování a vliv médií ve společnosti		
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření (VV-9-1-04)	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru , akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru , celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace			
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické,			

obsahu (VV-9-1-05)	statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní), reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech			
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků (VV-9-1-06)	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměrů autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	D – umělecké směry - historie EGS – jsme Evropané		
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů (VV-9-1-07)	- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti			
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci (VV-9-1-08)	- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování			

5.6.2 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět hudební výchova je vyučován v 6. - 9. ročníku jednu hodinu.

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových a jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Je pracováno s tóny, motivy a tématy, hudebními formami a výrazovými prostředky hudby. Hudba je osvojována při vyučování, návštěvou výchovných koncertů i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách.

Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému muzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními a k úsilí o co nejlepší výsledek.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Průřezová témata:

- EGS - Evropa a svět nás zajímá
- OSV - Kreativita, komunikace, kooperace
- MDV - Vnímání autora mediálního sdělení
- MKV - Multikulturalita

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- podle individuálních hudebních schopností dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- vede žáky správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o názory žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žáci

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - Hv	Období: 6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách (HV-9-1-01) - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého (HV-9-1-02) - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých žánrů a stylů (HV-9-1-04)	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém zápisu vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, předvádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané(hrané) písně pomocí grafického (notového) zápisu	Projekt – Pěvecká soutěž 1. – 6. tříd Vánoční vystoupení		září - červen
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu (HV-9-1-05)	Hudebně pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické	Tv – hudebně pohybové činnosti		

- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace (HV-9-1-03) - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu, umí vyhledat určené takty a rytmy	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) - záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby	OSV/SMR - Kooperace a kompetice OSV/OR – Kreativita		
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku (HV-9-1-06) - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami (HV-9-1-07) - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění (HV-9-1-09)	Poslechové činnosti - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehupebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)	Vv – ilustrace písní, výtvarný záznam melodie EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – multikulturalita MDV – Vnímání autora mediálního sdělení		

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - Hv	Období: 7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách (HV-9-1-01) - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého (HV-9-1-02) - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých žánrů a stylů (HV-9-1-04)	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém zápisu vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, předvádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané(hrané) písně pomocí grafického (notového) zápisu	Vánoční vystoupení		září - červen
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu (HV-9-1-05)	Hudebně pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické	Tv – hudebně pohybové činnosti		

- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace (HV-9-1-03) - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu, umí vyhledat určené takty a rytmy	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) - záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby	OSV/SMR - Kooperace a kompetice OSV/OR – Kreativita		
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku (HV-9-1-06) - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami (HV-9-1-07) - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění (HV-9-1-09)	Poslechové činnosti - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kých, módnost a modernost, stylová provázanost) - česká hudba od počátků do 20. století – baroko(Adam Václav Michna z Otradovic, Jan Dismas Zelenka), klasicismus(Bendové, Stamicové, Mysliveček), romantismus(L. Janáček, J. Suk, B. Martinů, J. B. Foerster, Zdeněk Fibich), 20. století (A. Hába), soudobí skladatelé - poslech – lidová píseň, koncert, sonáta, opera, symfonie, symfonická báseň, melodram	EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – multikulturalita MDV – Vnímání autora mediálního sdělení Vv – ilustrace písní, výtvarný záznam melodie		

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - Hv	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách (HV-9-1-01) - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého (HV-9-1-02) - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých žánrů a stylů (HV-9-1-04)	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém zápisu vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, předvádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané(hrané) písně pomocí grafického (notového) zápisu	Vánoční vystoupení		září - červen
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu (HV-9-1-05)	Hudebně pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické	Tv – hudebně pohybové činnosti		

	- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace - orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tancích či pohybových hrách			
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace (HV-9-1-03) - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu, umí vyhledat určené takty a rytmy	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) - záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	OSV/SMR - Kooperace a kompetice OSV/OR – Kreativita		
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku (HV-9-1-06) - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami (HV-9-1-07) - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění (HV-9-1-09)	Poslechové činnosti - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušomalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kých, módnost a modernost, stylová provázanost) - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí	Vv – ilustrace písní, výtvarný záznam melodie EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – multikulturalita MDV – Vnímání autora mediálního sdělení		

	- vývoj jazzu od kořenů, znaky jednotlivých období + představitelé, směry vývojově plynoucí z jazzu, divadla malých forem, Osvobozené divadlo - fuga, oratorium, mše, suite, sonáta, opera, concerto grosso, kvarteto, klavírní koncert, symfonie, symfonická báseň, melodram, muzikál – poslechové ukázky			
--	---	--	--	--

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - Hv	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách (HV-9-1-01) - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého (HV-9-1-02) - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých žánrů a stylů (HV-9-1-04)	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém zápisu vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představitivosti – reprodukce tónů, předvádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané(hrané) písně pomocí grafického (notového) zápisu	Vánoční vystoupení		září - červen
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu (HV-9-1-05)	Hudebně pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické	Tv – hudebně pohybové činnosti		

	- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace - orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tancích či pohybových hrách			
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace (HV-9-1-03) - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu, umí vyhledat určené takty a rytmy	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) - záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	OSV/SMR - Kooperace a kompetice OSV/OR – Kreativita,		
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku (HV-9-1-06) - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami (HV-9-1-07) - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění (HV-9-1-09)	Poslechové činnosti - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) - světová hudba od počátků po 20. století – první dochované zmínky, gregoriánský chorál, počátky vícehlasu, ars antiqua, ars nova, renesance (O. Lasso, Cl. Monteverdi), baroko (G. F. Händel, J. S. Bach), klasicismus (1. vídeňská škola – J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven), romantismus (F. Chopin, F.	Vv – ilustrace písní, výtvarný záznam melodie EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – multikulturalita MDV – Vnímání autora mediálního sdělení		

	Liszt, R. Schumann, F. Schubert, P. I. Čajkovskij, R. Wagner), 20. století (impresionismus, expresionismus, 2. vídeňská škola – A. Schönberg, A. Berg, A. Webern) - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicích a zvykům - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí			
--	--	--	--	--

5.7 Člověk a zdraví

5.7.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět:
v 6., 7., 8. a 9. ročníku - 2 hodiny týdně

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Předmětem prolíná *průřezové téma*:

- Osobnostní a sociální výchova OSV/OR/2 – sebepoznání a sebepojetí, OSV/SMR/4 - kooperace a kompetice, OSV/OR/5 – kreativita, OSV/SMR/6 – hodnoty, postoje, praktická etika

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova: dívky - Tv	Období: 6. – 7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
žák - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem (TV-9-1-01) - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím (VZ-9-1-10)	- správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu - význam pohybu pro zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - úklid a úprava sportoviště	OSV/OR/2		
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program (TV-9-1-02)	- celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost			
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly (TV-9-1-03)	- žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla			
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší (TV-9-1-04)	- drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic. kondici a podporující růst sval. hmoty) - reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost (TV-9-1-05)	- seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí, sport. výstroj a výzbroj (výběr, ošetřování)			
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech (TV-9-2-01)	- pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením - turistika + pobyt v přírodě	OSV/SMR/4		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech (TV-9-2-01)	- sportovní gymnastika – akrobacie: kotoul, kotoul vzad, stoj na lopatkách, stoj na rukou, přemet stranou na jednu stranu, rovnovážné polohy - sportovní gymnastika - přeskoky: roznožka, skrčka přes kozu			
	- sportovní gymnastika – hrazda: náskok do vzporu, zákmihem seskok, přešvihy únožmo ve vzporu, spád vzad a vzeptění závěsem v podkolení, výmyk			
	- sportovní gymnastika – kruhy: komíhání ve svisu, houpání s obraty, popř. seskok u záhupu			
	- šplh na laně a tyči			
	- moderní gymnastika - cvičení s obručí, švihadlem			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	- úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, - přetahy, přetlaky, úpolové odpory - pády - úpolové hry			
	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem: - zumba - lidové a společenské tance - country tance, line dances - spinning - jumping	OSV/OR/5		
	Atletika - atletická abeceda - technika běhu – 60 - 1500 m, běh v terénu - skok do dálky a do výšky - hod míčkem			
	Sportovní hry - košíková - správný postoj při přihrávce, driblík pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, dvojtakt, střelba na koš, driblík se slalomem	OSV/OR/5 OSV/SMR/4		
	Sportovní hry - odbíjená – odbití obouruč vrchem, spodem, jednoruč, podání, her. kombinace: s nahrávačem u sítě, postavení při příjmu míče od soupeře	OSV/SMR/4		
	Doplnkové sport. hry: - vybíjená, přehazovaná, ringo, badminton	OSV/SMR/4		

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	Bruslení - základ. postoje na ledě, jízda vpřed, vzad, postoje na jedné noze, zastavení, pirueta na obou nohách, překládání vpřed, vzad, polokroužky vpřed ven a dovnitř, popř. trojka - organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování Plavání - v rámci možností školy		6. ROČNÍK	
	Lyžování a snowboarding - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování		TÝDENNÍ KURZ 7. ROČNÍK	
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny (TV-9-2-01)	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti, - sám označí zjevné nedostatky a jejich příčiny			
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu (TV-9-3-01)	- komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných činnostech)			
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu (TV-9-3-02)	- historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus	OSV/SMR/6	Různé typy soutěží, sportování v přírodě	

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji (TV-9-3-03)	- vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech			
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora (TV-9-3-04)	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli			
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí (TV-9-3-05)	- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování			
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže (TV-9-3-06)	- aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností			
- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení (ZTV-9-1-01) - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení (ZTV-9-1-02) - aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení (ZTV-9-1-03)	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení - oslabení podpůrně pohybového systému (A(- poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp - oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3);			

	ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy - oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání Všestranně rozvíjející pohybové činnosti - pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení			
--	---	--	--	--

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova: dívky - Tv	Období: 8.-9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
žák - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem (TV-9-1-01) - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím (VZ-9-1-10)	- správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu - úklid a úprava sportoviště	OSV/OR/2		
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program (TV-9-1-02)	- celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost			
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly (TV-9-1-03)	- žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla			
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší (TV-9-1-04)	- drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic. kondici a podporující růst sval. hmoty) - reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost (TV-9-1-05)	- seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí			
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech (TV-9-2-01)	- pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením - turistika + pobyt v přírodě (v případě školního výletu)	OSV/SMR/4		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - (TV-9-2-01)	Sportovní gymnastika – akrobacie: - kotoul, kotoul vzad s obměnami, stoj na rukou, přemet stranou na jednu stranu, popř. i na druhou, rovnovážné polohy, pokusy o rondat, popř. přemet vpřed			
	Sportovní gymnastika – přeskoky: - roznožka, skrčka přes kozu, oddálený odraz, popř. přeskok přes bednu našíř			
	Sportovní gymnastika – hrazda: - výmyk, přešvihy únožmo, spád vzad a vzepření závěsem v podkolení, popř. toč jízmo			
	Sportovní gymnastika – kruhy: - houpání s obraty u předhupu, záhupu, seskok u záhupu			
	- šplh na laně a tyči			
	- moderní gymnastika - cvičení s obručí, švihadlem			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	- úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost - přetahy, přetlaky, úpolové odpory - pády - úpolové hry			
	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem: - zumba - společenské tance - line dances - zdravotně orientovaná zdatnost – kondiční programy, manipulace se zatížením (kondiční kulturistika) - spinning - jumping	OSV/OR/5		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech (TV-9-2-01)	Atletika - atletická abeceda - technika běhu – 60 - 1500 m, běh v terénu, štafety, překážkové běhy - skok do dálky a do výšky - hod míčkem - vrh koulí			
	Sportovní hry - košíková: útok, obrana - osobní, zónová, střelba z dálky, uvolňování hráče s míčem, bez míče	OSV/OR/5 OSV/SMR/4		
	Sportovní hry - odbíjená: přihrávky vrchem i spodem přes síť, podání spodem i vrchem, blokování, příjem podání spodem, vrchem, rozehrání míče přes nahrávače, nácvik smeče, obrana (bloky), hra v poli	OSV/SMR/4		
	Doplňkové sport. hry: - vybíjená, ringo, badminton, florbal	OSV/SMR/4		

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	- cyklistika a pobyt v přírodě, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, ochrana přírody, základy orientačního běhu, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování Plavání - v rámci možností školy		KURZ POUZE 8. ROČNÍK!	
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny (TV-9-2-01)	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti - sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění	OSV/SMR/4		
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu (TV-9-3-01)	- komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných činnostech)			
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu (TV-9-3-02)	- historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus	OSV/SMR/6	Různé typy soutěží, sportování v přírodě	

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji (TV-9-3-03)	- vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech			
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora (TV-9-3-04)	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, přebírá roli rozhodčího			
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí (TV-9-3-05)	- statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo), evidují a vyhodnocují zjištěná data			
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže (TV-9-3-06)	- organizace prostoru a pohyb. činností, - postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech			
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci (TV-9-3-07)	- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci			
- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení (ZTV-9-1-01) - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení (ZTV-9-1-02) - aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení (ZTV-9-1-03)	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení - oslabení podpůrně pohybového systému (A(- poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a			

	celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, šíjového, mezipatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp - oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy - oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání Všestranně rozvíjející pohybové činnosti - pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení			
--	---	--	--	--

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova: chlapci - Tv	Období: 6. – 7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
žák - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem (TV-9-1-01) - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím (VZ-9-1-10)	- význam pohybu pro zdraví, kompenzační , relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	OSV/OR/2		
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program (TV-9-1-02)	- celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost			
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly (TV-9-1-03)	- žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla			
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší (TV-9-1-04)	- drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic. kondici a podporující růst sval. hmoty) - reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit			
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost (TV-9-1-05)	- seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a náradí, sport. výstroj a výzbroj			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	(výběr, ošetřování)			
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech (TV-9-2-01)	- pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením - turistika + pobyt v přírodě (v případě školního výletu)	OSV/SMR/4		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech (TV-9-2-01)	- sportovní gymnastika – akrobacie: kotoul, kotoul vzad, stoj na lopatkách, stoj na rukou, přemet stranou na jednu stranu, rovnovážné polohy - sportovní gymnastika - přeskoky: roznožka, skrčka přes kozu			
	- sportovní gymnastika – hrazda: náskok do vzporu, zákmihem seskok, přešvihy únožmo ve vzporu, výmyk			
	- sportovní gymnastika – kruhy: komihání ve svisu, houpání s obraty, popř. seskok u záhupu, svis vznesmo, střemhlav, shyby			
	- sportovní gymnastika – bradla: ručkování, shyby, komihání, seskok - šplh na laně a tyči			
	- plavání dle podmínek			
	Kondiční formy cvičení - spinning			
	- úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, - přetahy, přetlaky, úpolové odpory - pády - úpolové hry			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	Atletika - atletická abeceda - technika běhu – 60 - 2000 m, běh v terénu, štafety, překážkové běhy - skok do dálky a do výšky - hod míčkem, vrh koulí			
	Sportovní hry - košíková - Odborná terminologie a pravidla. H.Č.J.: Chytání. Přihrávka. Driblink. Střelba. Uvolnění. Doskakování. Otočka. Dvojtakt.Hra.	OSV/SMR/4		
	Sportovní hry - kopaná - odborná terminologie a pravidla. H.Č.J.: Přihrávka. Zpracování. Vedení. Uvolňování (s míčem, bez míče).	OSV/SMR/4		
	Sportovní hry - odbíjená – odbití obouruč vrchem, spodem, jednoruč, podání, her. kombinace: s nahrávačem u sítě, postavení při příjmu míče od soupeře	OSV/SMR/4		
	Doplňkové sport. hry: - vybíjená, ringo, florball, softball a další netradiční sporty	OSV/SMR/4		
	Lední hokej a bruslení: - Odborná terminologie a pravidla. Jízda vpřed, vzad - po obou, po jedné. Start. Zastavení, přibrzdění. Obraty. Váha. Překládání. H.Č.J.: Zpracování. Přihrávka. Střelba. Uvolňování (s kotoučem, bez kotouče). Hra.		6. ROČNÍK	
	Lyžování a snowboarding - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku		TÝDENNÍ KURZ 7. ROČNÍK	

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny (TV-9-2-02)	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti, - sám označí zjevné nedostatky a jejich příčiny			
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu (TV-9-3-01)	- komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností) - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech			
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu (TV-9-3-02)	- historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus	OSV/SMR/6		
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji (TV-9-3-03)	- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech			
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora (TV-9-3-04)	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli			
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí (TV-9-3-05)	- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností –měření, evidence, vyhodnocování			
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže (TV-9-3-06)	- organizace prostoru a pohyb. činností			
- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení (ZTV-9-1-01) - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení (ZTV-9-1-02) - aktivně se vyhýbá činnostem , které jsou kontraindikací zdravotního oslabení (ZTV-9-1-03)	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola			

	cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení - oslabení podpůrně pohybového systému (A(- poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky - předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, šijového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp - oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy - oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání Všestranně rozvíjející pohybové činnosti - pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení			
--	---	--	--	--

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova: chlapci - Tv	Období: 8.-9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
žák - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem (TV-9-1-01) - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím (VZ-9-1-10)	- správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu - úklid a úprava sportoviště	OSV/OR/2		
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program (TV-9-1-02)	- celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) - rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost			
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly (TV-9-1-03)	- žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla			
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší (TV-9-1-04)	- drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic. kondici a podporující růst sval. hmoty), - reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohyb. Aktivit			
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

svou činnost (TV-9-1-05)	pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného			
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech (TV-9-2-01)	- pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením - turistika + pobyt v přírodě (v případě školního výletu)	OSV/SMR/4		
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech (TV-9-2-01)	Sportovní gymnastika – akrobacie: - kotoul, kotoul vzad s obměnami, stoj na rukou, přemet stranou na jednu stranu, popř. i na druhou, rovnovážné polohy, pokusy o rondat, popř. přemet vpřed			
	Sportovní gymnastika – přeskoky: - roznožka, skrčka přes kozu, oddálený odraz, popř. přeskok přes bednu našíř			
	Sportovní gymnastika – hrazda: - výmyk, přešvihy únožmo, spád vzad a vzepření závěsem v podkolení, popř. toč jízmo			
	Sportovní gymnastika – kruhy: - houpání s obraty u předhupu, záhupu, seskok u záhubu, svis vznesmo, střemhlav, shyby			
	Sportovní gymnastika – bradla: - ručkování, shyby, komíhání, seskok - šplh na laně a tyči			
	- úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, - přetahy, přetlaky, úpolové odpory - pády - úpolové hry			
	- kondiční formy cvičení - spinning			

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	Atletika - atletická abeceda - technika běhu – 60 - 3000 m, běh v terénu, štafety, překážkové běhy - skok do dálky a do výšky - hod granátem - vrh koulí			
	Sportovní hry - košíková: útok, obrana - osobní, zónová, střelba z dálky, uvolňování hráče s míčem, bez míče	OSV/SMR/4		
	Sportovní hry kopaná – odborná terminologie a pravidla. H.Č.J.: - Přihrávka. Zpracování. Vedení. Uvolňování, hra	OSV/SMR/4		
	Sportovní hry - odbíjená: přihrávky vrchem i spodem přes síť, podání spodem i vrchem, blokování, příjem podání spodem, vrchem, rozehrání míče přes nahrávače, nácvik smeče, obrana (bloky), hra v poli	OSV/SMR/4		
	Doplňkové sport. hry: - vybíjená, ringo, florball, softball a další netradiční sporty	OSV/SMR/4		
	Cyklistika a pobyt v přírodě - přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla		KURZ POUZE 8. ROČNÍK!	
	Vodní turistika a pobyt v přírodě		KURZ POUZE 9. ROČNÍK!	

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny (TV-9-2-02)	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti - sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění	OSV/SMR/4		
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu (TV-9-3-01)	- komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností) - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech			
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu (TV-9-3-02)	- historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus	OSV/SMR/6	Různé typy soutěží, sportování v přírodě	
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji (TV-9-3-03)	- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech			
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora (TV-9-3-04)	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, přebírá roli rozhodčího			
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí (TV-9-3-05)	- statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo), evidují a vyhodnocují zjištěná data			
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže (TV-9-3-06)	- organizace prostoru a pohyb. činností - postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele			
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci (TV-9-3-07)	- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci			

- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení (ZTV-9-1-01) - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení (ZTV-9-1-02) - aktivně se vyhýbá činnostem , které jsou kontraindikací zdravotního oslabení (ZTV-9-1-03)	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení - oslabení podpůrně pohybového systému (A(- poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky - předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp - oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy - oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání Všestranně rozvíjející pohybové činnosti			
--	---	--	--	--

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Školní vzdělávací program

	- pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení			
--	---	--	--	--

5.8 Člověk a svět práce

5.8.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je v 6., 7. a 8. ročníku 1 vyučovací hodina týdně, v 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány tematické okruhy pro skupinu chlapců a skupinu dívek, které jsou vyučovány odděleně.

Vzdělávání v pracovních činnostech chlapců směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálů
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti

Vzdělávání v pracovní výchově dívek směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména činnostech v domácnosti, vedení domácnosti apod.
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život
- osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojování potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Předmětem prolínají *průřezová témata*:

- OSV: a) řešení problémů a rozhodovací dovednosti: jednotlivé praktické činnosti na školním pozemku a v areálu školy
b) kreativita: samostatná tvůrčí práce při výrobě výrobků
- EV: vztah člověka k prostředí – pozoruje a popisuje okolní prostředí, získává informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažuje a domýšlí možné důsledky, provádí konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, pečuje o zeleň, třídí odpad, zlepšuje okolní prostředí

❖ **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Kompetence k učení

Žák

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel

- se zajímá o náměty
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák

- se učí správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používá správné technické názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel

- zadává úkoly při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žáci

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel

- podle potřeby pomáhá žákům

- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žáků sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti: dívky - Pč	Období: 6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin (ČSP-9-3-01) - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu (ČSP-9-3-03) - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty (ČSP-9-3-04) - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty (ČSP-9-3-05)	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování - zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny - chov zvířat v domácnosti - podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu - kontakt se známými a neznámými zvířaty	OSV/SMR/5 - jednotlivé praktické činnosti na školním pozemku (průběžně) EV/4 – ekologie, péče o zeleň	- práce na školním pozemku - úprava areálu školy	
Příprava pokrmů - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče (ČSP-9-5-01) - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy (ČSP-9-5-02) - dodržuje základní principy stolování (ČSP-9-5-03) - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni (ČSP-9-5-04)	- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena - úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání	OSV/OR/5 - samostatná tvůrčí práce: pokrmy (průběžně)		

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti: dívky - Pč	7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin (ČSP-9-3-01) - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu (ČSP-9-3-03) - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty (ČSP-9-3-05)	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování	OSV/SMR/5 - jednotlivé praktické činnosti na školním pozemku (průběžně) EV/4 – ekologie, péče o zeleň	- práce na školním pozemku - úprava areálu školy	
Příprava pokrmů - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče (ČSP-9-5-01) - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy (ČSP-9-5-02) - dodržuje základní principy stolování, společenského chování (ČSP-9-5-03) - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni (ČSP-9-5-04)	- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin - příprava pokrmů – základní způsoby tepelné úpravy - úprava stolu a stolování – obsluha a chování u stolu	OSV/OR/5 - samostatná tvůrčí práce: pokrmy (průběžně)		

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti: dívky - Pč	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin (ČSP-9-3-01) - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu (ČSP-9-3-02) - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu (ČSP-9-3-03) - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty (ČSP-9-3-05)	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květín, pěstování vybraných okrasných dřevin a květín; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květín	OSV/SMR/5 - jednotlivé praktické činnosti na školním pozemku EV/4 – ekologie, péče o zeleň	- práce na školním pozemku - úprava areálu školy - květinová výzdoba školy	
Příprava pokrmů - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče (ČSP-9-5-01) - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy (ČSP-9-5-02) - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti (ČSP-9-5-03) - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni (ČSP-9-5-04)	- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - příprava pokrmů – základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - úprava stolu a stolování – slavnostní stolování v rodině	OSV/OR/5 - samostatná tvůrčí práce: pokrmy (průběžně)		
Svět práce - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí (ČSP-9-8-01) - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy (ČSP-9-8-02)	- trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace			

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti: dívky – Pč	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin (ČSP-9-3-01) - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu (ČSP-9-3-03) - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty (ČSP-9-3-05)	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie	OSV/SMR/5 - jednotlivé praktické činnosti na školním pozemku (průběžně) EV/4 - zlepšování prostředí v areálu školy		
Příprava pokrmů - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče (ČSP-9-5-01) - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy (ČSP-9-5-02) - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti (ČSP-9-5-03) - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni (ČSP-9-5-04)	- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	OSV/OR/5 - samostatná tvůrčí práce: pokrmy (průběžně)		

Svět práce - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-03 - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce ČSP-9-8-04	- volba profesní orientace – informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce □ práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání			
--	---	--	--	--

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti: chlapci - Pč	Období: 6. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin (ČSP-9-3-01) - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu (ČSP-9-3-03) - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty (ČSP-9-3-04) - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty (ČSP-9-3-05)	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování - zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny - chov zvířat v domácnosti - podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu - kontakt se známými a neznámými zvířaty	OSV/SMR/5 - jednotlivé praktické činnosti na školním pozemku (průběžně) EV/4 – ekologie, péče o zeleň	- práce na školním pozemku - úprava areálu školy	
Práce s technickými materiály - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-01 - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-04 - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-1-05	- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody	OSV/OR/5 výrobky		

Oblast:	Předmět:	Období:		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti: chlapci - Pč	7. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin (ČSP-9-3-01) - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu (ČSP-9-3-03) - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty (ČSP-9-3-05)	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování	OSV/SMR/5 - jednotlivé praktické činnosti na školním pozemku (průběžně) EV/4 – ekologie, péče o zeleň	- práce na školním pozemku - úprava areálu školy	
Práce s technickými materiály - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-01 - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-02 - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-04 - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-1-05	- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody	OSV/OR/5 – výrobky		

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti: chlapci - Pč	Období: 8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin (ČSP-9-3-01) - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu (ČSP-9-3-02) - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu (ČSP-9-3-03) - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty (ČSP-9-3-05)	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin	OSV/SMR/5 - jednotlivé praktické činnosti na školním pozemku EV/4 – ekologie, péče o zeleň	- práce na školním pozemku - úprava areálu školy	
Práce s technickými materiály - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-01 - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-02 - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-03 - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-04 - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-1-05	- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	OSV/OR/5 - výrobky	Hlavalam Šroub a matice	
Svět práce - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí (ČSP-9-8-01) - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy (ČSP-9-8-02)	- trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace		- exkurze	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti: chlapci - Pč	Období: 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin (ČSP-9-3-01) - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu (ČSP-9-3-03) - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty (ČSP-9-3-05)	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie	OSV/SMR/5 - jednotlivé praktické činnosti na školním pozemku (průběžně) EV/4 - zlepšování prostředí v areálu školy	- práce na školním pozemku - úprava areálu školy	
Práce s technickými materiály - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-01 - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-02 - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-03 - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-04 - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-1-05	- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	OSV/OR/5 - výrobky		

Svět práce - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-03 - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce ČSP-9-8-04	- volba profesní orientace – informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce □ práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání			
--	---	--	--	--

5.9 Disponibilní časová dotace

5.9.1 Konverzace v cizím jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět anglický jazyk *navazuje na výuku českého jazyka a rozšiřuje všeobecný kulturní rozhled* žáků na základě probíraných témat. Tento rozhled vede k otevřenosti, porozumění, toleranci a schopnosti chápat a oceňovat kulturní hodnoty nejen svého národa, ale i národů jiných.

Předmět anglický jazyk zároveň přispívá k rozvoji osobnosti žáků (např. intelektuální, etické, emocionální, estetické složky). Napomáhá k výběru vhodných strategií pro efektivní učení a k dovednosti zpracovávat informace.

Výuka angličtiny přispívá k účinné komunikaci žáků v jejich osobním životě (např. při cestování), ale i v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Časová dotace: 1 hodina týdně.

Předmětem prolíná *průřezové téma*:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**

V oblasti Komunikace je rozvíjeno empatické a aktivní naslouchání; verbální i neverbální sdělování; specifické komunikační dovednosti (monolog, dialog); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, vysvětlování, žádost apod.).

- **Multikulturní výchova (MKV)**

Oblast Multikulturalita se vztahuje na multikulturalitu současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)**

Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

❖ **Výuka konverzace v anglickém jazyce**

Konverzace v anglickém jazyce je výběrový předmět, který si mohou volit žáci 6. – 9. tříd. Konverzace navazuje na povinný předmět anglický jazyk. Prohlubuje vyjadřování na základě probíraných témat a rozvíjí především produktivní dovednosti žáků, tj. mluvený a písemný projev.

Metody a formy výuky vedou k individuálnímu pokroku žáků, ale i k účinné mezilidské komunikaci (např. rozhovory, diskuse, hraní rolí). Žák se také učí obhajovat vlastní názory v cizím jazyce.

Oblast:	Předmět:	Období:		
Disponibilní časová dotace - volná	Konverzace v anglickém jazyce - KAJ	6.ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně (CJ-9-1-01) - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat (CJ-9-1-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, moderní technologie a média, cestování, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí, měření času, zvířata, řady zvířat, prázdniny, doprava, jídlo, jídlo z celého světa, kino, řecké divadlo	MKV – Multikulturalita OSV/SMR- Komunikace EGS –Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět		
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (CJ-9-2-01) - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech (CJ-9-2-02) - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života (CJ-9-2-03)		Biologie - 1.lekce Zeměpis a geologie- 2.l. Zeměpis- 3.l. Dějepis, Člověk a zdraví – 4.l. HV -5.l. Biologie, Člověk a zdraví -6.l.		
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (CJ-9-3-01) - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace (CJ-9-3-02)				

Oblast:	Předmět:	Období:		
Disponibilní časová dotace - volná	Konverzace v anglickém jazyce - KAj	7.ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně (CJ-9-1-01) - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat (CJ-9-1-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem Tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, moderní technologie a média, cestování, společnost a její problémy, péče o zdraví, pocity a nálady, příroda a město, realie zemí příslušných jazykových oblastí, migrace zvířat, solární systém, časová pásma, epidemie, melodie a rytmus, záchranné složky, zdraví - oči	MKV – Multikulturalita OSV/SMR- Komunikace, Mezilidské vztahy EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět		
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (CJ-9-2-01) - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech (CJ-9-2-02) - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života (CJ-9-2-03)		Biologie - 1.lekce Zeměpis a geologie- 2.l. Zeměpis- 3.l. Dějepis, Člověk a zdraví – 4.l. HV -5.l. Biologie, Člověk a zdraví -6.l.		
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (CJ-9-3-01) - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace (CJ-9-3-02)				

Oblast:	Předmět:	Období:		
Disponibilní časová dotace - volná	Konverzace v anglickém jazyce - KAj	8. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně (CJ-9-1-01) - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat (CJ-9-1-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí, materiály, významné sportovní události, Robin Hood, výtvarné umění, hurikány, dobrovolníci a dobrovolnické akce, EU Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	OSV/SMR - Komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět MKV - Lidské vztahy Dějepis ICT Biologie Výtvarná výchova Přírodověda Výchova k občanství		
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (CJ-9-2-01) - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech (CJ-9-2-02) - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života (CJ-9-2-03)				
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (CJ-9-3-01) - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace (CJ-9-3-02)				
Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (CJ-9-4-01) - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (CJ-9-4-02) - reaguje na jednoduché písemné sdělení (CJ-9-4-03)				

Oblast:	Předmět:	Období:		
Disponibilní časová dotace - volná	Konverzace v anglickém jazyce - KAj	9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně (CJ-9-1-01) - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat (CJ-9-1-02)	Zvuková a grafická podoba jazyka- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, moderní technologie a média, cestování, společnost a její problémy, péče o zdraví, pocity a nálady, příroda a město, realie zemí příslušných jazykových oblastí, populární hudba, Hedvábná stezka, vzdělání v USA, hmyz, tektonické desky, mládež a peníze, životní prostředí, politický systém Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	OSV/SMR - Komunikace EGS – Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá dějepis – 1.l. biologie – 2.l. zeměpis – 3.l. sociologie – 4.l. environmentální studie(zeměpis) – 5.l. občanská nauka – 6.l.		
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (CJ-9-2-01) - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech (CJ-9-2-02) - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života (CJ-9-2-03)				
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech (CJ-9-3-01) - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace (CJ-9-3-02)				
Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (CJ-9-4-01) - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat (CJ-9-4-02) - reaguje na jednoduché písemné sdělení (CJ-9-4-03)				

5.9.2 Biologická praktika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět BIOLOGICKÁ PRAKTIKA JE VYUČOVÁN jako NEPOVINNÝ PŘEDMĚT. Navštěvují ho žáci 5. 6.,7.a 8. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Biologická praktika jsou zaměřena na :

- získání základních vědomostí týkajících se chovu a péče o akvarijní a terarijní živočichy
- poznání vybraných skupin živočichů
- seznámení s krmivy a způsoby krmení
- osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci včetně hygieny práce,čistoty a pořádku, dodržování pracovní kázně
- získání kladného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě,především pak k získání kladného vztahu k živočichům

Materiální a technické zázemí

Žáci pečují celkem o 5 akvárií (zhruba po 250 litrech), o akvaterária a terária- tj.o akvarijní rybičky, vodní želvy,cizokrajné ještěrky (AGAMA),HADY,MYŠI

Vědomostí o chovu získávají žáci v praktikách ,v hodinách přírodopisu s využitím učebnic,informace získávají i na internetu, vzájemnou diskuzí a výměnou názorů s jiným chovateli

Předmětem prolínají průřezová témata: EV/4, OSV/OR/5

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

poznává smysl a cíl chovu akvarijních a terarijních živočichů
má k chovu a péči o zvířátka pozitivní vztah
umí posoudit výsledky svého konání,kriticky zhodnotit svoji práci i příčiny neúspěchu

Učitel

na zač.šk.roku zadá konkrétní úkoly – péči o živočichy
vede žáky,aby pracovali s literaturou
sleduje a kontroluje jejich počínání,sleduje jejich vývoj

Kompetence k řešení problémů

Žák

promýšlí pracovní postupy při praktických činnostech
hledá způsoby vylepšení své činnosti
uplatňuje je v praxi

Učitel

se zajímá o náměty
klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák

při komunikaci používá správné názvy krmiva, názvy živočichů i rostlin
využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel

zadáva úkoly při kterých žáci spolupracují
vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žáci

pracují ve skupinách
spolupracují při řešení problémů
přispívají k diskusi a respektují názory jiných
učí se věcně argumentovat

Učitel

podle potřeby pomáhá žákům
každému žákovi umožňuje zažít úspěch
dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci

respektují pravidla při práci
dokáží přivolat pomoc při zranění
projevují pozitivní postoj k živočichům i rostlinám

Učitel

vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Žák

dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
bezpečně a účinně pracuje s filtry
dodržuje správný postup při čištění akvárií, akvaterárií, terárií, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
dbá na ochranu životního prostředí
své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel

vede žáky ke správným způsobům čištění, krmení
vede žáky k šetrnému a nehluchému chování při práci se živočichy
pozoruje pokrok při práci v hodině
jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

5.9.3 Anglický jazyk (nepovinný předmět)

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vyučován jako NEPOVINNÝ PŘEDMĚT. Navštěvují ho žáci 2. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Předmět anglický jazyk navazuje na výuku českého jazyka a rozšiřuje všeobecný kulturní rozhled žáků na základě probíraných témat. Tento rozhled vede k otevřenosti, porozumění, toleranci a schopnosti chápat a oceňovat kulturní hodnoty nejen svého národa, ale i národů jiných.

Předmět anglický jazyk zároveň přispívá k rozvoji osobnosti žáků (např. intelektuální, etické, emocionální, estetické složky). Napomáhá k výběru vhodných strategií pro efektivní učení a k dovednosti zpracovávat informace.

Výuka angličtiny přispívá k účinné komunikaci žáků v jejich osobním životě (např. při cestování), ale i v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Tento předmět také žákům napomáhá k rozvoji schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Obsah učiva v tomto předmětu odpovídá učivu 2. ročníku viz ŠVP.

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

V oblasti Komunikace je rozvíjeno empatické a aktivní naslouchání; verbální i neverbální sdělování; specifické komunikační dovednosti (monolog, dialog); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, vysvětlování, žádost apod.).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Oblast Evropa a svět nás zajímá je zaměřena na rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích; zvyky a tradice národů Evropy.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

V oblasti Objevujeme Evropu a svět je důraz kladen na naši vlast a Evropu; evropské krajiny; Evropu a svět; mezinárodní setkávání; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.

Multikulturní výchova (MKV)

Oblast Multikulturalita se vztahuje na multikulturalitu současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- vedeme k pochopení důležitosti angličtiny pro praktický život (práce s počítačem, internet)
- výběrem formy výuky motivujeme k rozšiřování slovní zásoby (hry, písničky, ...)
- podporujeme samostatné rozšiřování slovní zásoby a řešení jazykových problémů ze života

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme řešit jednoduché problémové situace v cizím jazyce
- vedeme žáky ke skupinové práci a spolupráci ve skupině

Kompetence komunikativní

- učíme žáky nebát se komunikovat anglicky s cizím člověkem a v různých situacích, se kterými by se žáci mohli setkat v praxi
- vedeme k porozumění jednoduchým sdělením v anglickém jazyce
- učíme žáky pracovat s různými zdroji informací (TV, knihy, časopisy, internet, hry)

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům komunikovat anglicky ve skupině, ve dvojicích apod.
- učíme žáky vyžádat si a poskytnout v jednoduchých situacích pomoc či radu
- procvičujeme se žáky zásady slušného chování anglicky

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky se zvyky v anglicky mluvících zemích a porovnáváme je s našimi
- podporujeme sledování akcí kulturního a sportovního dění ve vztahu k angličtině

Kompetence pracovní

- vedeme žáky s samostatné práci s dvojjazyčným slovníkem
- pomáháme vyhledávat anglickou slovní zásobu týkající se konkrétních problémů z praktického života kolem nás

5.9.4 Technická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

❖ Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět technická výchova se vyučuje jako volitelný předmět v 6. – 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Vzdělávání v předmětu technická výchova směřuje k:

- získání základních pracovních, technických a programátorských dovedností a návyků z různých technických oblastí
- poznání vybraných technologických výrobních postupů
- pochopení spojení programování, mechaniky a elektroniky - robotiky
- osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě

Materiální a technické zázemí

- Žáci ve výuce používají stavebnice Fischertechnik, Merkur, Lego.
- Učitel má k dispozici přeložené učebnice.
- Žáci využívají vybavené učebny robotiky.

Předmětem prolínají *průřezová témata*: OSV/OR/5

❖ Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky aby v hodinách pracovali s odbornou cizojazyčnou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel

- se zajímá o náměty
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák

- se učí správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používá správné technické názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků
- vedou deník svoji činnosti

Učitel

- zadává úkoly při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žáci

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- projevují pozitivní postoj k technickým dílům

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití stavebnic
- vede žáky k šetrnému zacházení se stavebnicemi
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Oblast: Disponibilní časová dotace - volná	Předmět: Technická výchova - Tev	Období: 6. – 9. ročník		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky	Termín
- dodržuje bezpečnost práce - dle plánu sestaví jednotlivé modely - popíše funkci sestavených modelů - nalezne využití sestavených modelů v praxi	Bezpečnost práce - bezpečnost práce Práce s technickou stavebnicí - stavebnice Merkur Mechanika - stavebnice Merkur Fyzika (mechanika 1) - modelová železnice - výukové stavebnice	OSV/OR/5		
- vysvětlení základních pojmů - umí zapsat algoritmus pomocí vývojových diagramů - popíše základní stavební prvky algoritmu (posloupnost, větvení, cyklus) - popíše výhody vizuálního programování - sestaví jednoduché programy v prostředí Scratch	Základy programování - základy algoritmizace - vizuální programování	OSV/OR/5		
- dle plánu sestaví jednotlivé modely - popíše funkci sestavených modelů - nalezne využití sestavených modelů v praxi	Základy techniky (Lego technik) - základy technických konstrukcí	OSV/OR/5		
- dle plánu sestaví jednotlivé modely - popíše funkci sestavených modelů - naprogramuje jednotlivé funkce modelu - umí použít software ROBO Pro Light	Základy automatizace (ROBO LT Beginner Set) - regulace otáček - kolotoč - vysoušeč rukou (fototranzistor) - automatické dveře (posuvné dveře) - automatická závora	OSV/OR/5		

6 Hodnocení žáků

6.1 Hodnocení žáků

Způsoby hodnocení: klasifikací

Kritéria hodnocení: žáci jsou hodnoceny dle klasifikačního řádu, který je součástí školního řádu